

Riksgälden

Årsredovisning 2016

Omslagsbild: Del av kungakrona som kröner brofästet på Skeppsbron, Stockholm.

Riksgäldens emblem: Det lilla riksvapnet används ofta inom den svenska statsförvaltningen och har förekommit hos Riksgälden sedan början på 1900-talet. De tre kronorna är en mycket gammal symbol som återfinns i statsvapnet hos flera gamla europeiska städer.

Framväxten av symboliken i riksvapnet är inte entydig. Ursprunget kan finnas i de tre vise männen som skyddshelgon i kristendomen. Attributen visas i Sverige första gången i Magnus Ladulås sigill på 1270-talet. Magnus Eriksson lät sedan under 1340-talet prägla mynt med de tre kronorna men det var Albrekt av Mecklenburg, som blev svensk kung år 1364, som beslutade att tre kronor skulle symbolisera Sverige.

Innehåll

INLEDNING

Riksgäldens roll på finansmarknaden och i samhällsekonomin	1
Riksgäldsdirektören har ordet	3
Viktiga händelser 2016	5
Organisation och styrning	6

RESULTATREDOVISNING

Statens internbank	9
Skuldförvaltning	13
Garantier och utlåning med kreditrisk	22
Finansiell stabilitet	26
Riskhantering	30
Medarbetare	33
Kostnader och anslag	35

FINANSIELL REDOVISNING

Finansiell redovisning	41
Resultaträkning	43
Balansräkning	44
Finansieringsanalys	46
Anslagsredovisning	48
Noter	49
Sammanställning av väsentliga uppgifter	64
Ersättningar och andra förmåner	65

STYRELSENS BESLUT OM ÅRSREDOVISNINGEN 2016	66

ÖVRIGT

Ordlista	67
Publikationer	68

Riksgäldens roll på finansmarknaden och i samhällsekonomin

Riksgäldskontoret (Riksgälden) arbetar för att statens finanser hanteras effektivt och att det finansiella systemet är stabilt. Riksgälden spelar därmed en viktig roll både på finansmarknaden och i samhällsekonomin.

Säkra en effektiv förvaltning av statens finanser

Riksgälden ansvarar för att förvaltningen av statens betalningar, upplåning och garantigivning är effektiv för att statens kostnader och risker ska bli så låga som möjligt.

Statliga betalningar

Riksgälden är statens internbank med ansvar för att förvalta och utveckla den statliga betalningsmodellen som omfattar regelverk, avtal, kontostrukturer och system som stöder myndigheternas betalningar. Modellen är konstruerad så att alla in- och utbetalningar till/från staten hanteras via de banker Riksgälden tecknat avtal med för samtliga myndigheters räkning. Nettot av alla betalningar samlas på ett ställe: statens centralkonto i Riksbanken. Exempel på inbetalningar är skatter medan statliga löner, pensioner, bidrag och studiemedel utgör utbetalningar. Värdet på statens samlade betalningar uppgår under ett år till storleksordningen 1,5 gånger svensk BNP.

Statens finansiering

Riksgälden förvaltar likvida medel på centralkontot så att staten alltid kan fullgöra sina dagliga betalningar och att inga över- eller underskott, det vill säga nettot av statens betalningsflöden, ligger kvar på centralkontot vid dagens slut. Om nettot är positivt placerar Riksgälden kronor för statens räkning över natten hos sina bankmotparter. Om nettot på centralkontot är negativt lånar Riksgälden i stället kronor av dem. Riksgälden gör prognoser över myndigheternas betalningar som tillsammans med förfallande lån utgör grunden för myndighetens låneplanering de närmaste två åren. Med hjälp av prognoserna kan Riksgälden planera behovet av upplåning effektivt och på så sätt minska räntekostnaden och risken för staten.

Riksgälden ser till att staten alltid kan fullgöra sina betalningar och att det finns en beredskap för att hantera framtida lånebehov. Om staten under en period betalar ut mer pengar än den får in, uppstår ett underskott i statsbudgeten. Riksgälden tar då upp lån för att täcka underskottet och statsskulden ökar. När det är överskott i budgeten betalas lån av och statsskulden minskar, alternativt så placeras överskottet kortsiktigt för att matcha kommande utbetalningar. Men oavsett om det är under- eller överskott behöver staten låna för att finansiera återbetalningen av gamla lån som förfaller. Riksgälden lånar framför allt genom att ge ut (emittera) statsskuldväxlar (löptider under ett år) och statsobligationer (löptider över ett år).

Statlig garanti och utlåning med kreditrisk

Riksgälden tillhandahåller garantier och utlåning till olika projekt utanför staten på regeringens uppdrag efter beslut i riksdagen. Ett statligt garantiåtagande innebär att staten går i borgen för någon annans betalningsåtaganden, vilket leder till en ekonomisk risk för staten. Ett skäl till att staten ger garantier och lån är att vissa projekt har risker som privata finansierare har svårt att värdera. Riksgälden värderar de ekonomiska riskerna, sätter avgifter och bestämmer villkoren för de garantier som ställs ut. Storleken på avgiften som Riksgälden tar ut för garantin avgörs av risken för att staten inte ska få tillbaka pengarna (kreditrisken). Verksamheten förväntas vara självfinansierad då avgifterna på lång sikt ska täcka kostnaderna för administration och kreditförluster. Det största åtagandet Riksgälden har är garantin till Öresundsbro Konsortiet som finansierade byggandet av Öresundsbron. Riksgälden har också en samordningsroll kring utveckling och effektivisering avseende statlig garanti- och utlåningsverksamhet.

Bidra till finansiell stabilitet och ansvara för bankkrishantering

En viktig förutsättning för att samhällsekonomin ska fungera är att det råder stabilitet i det finansiella systemet. Det finansiella systemets centrala funktioner är att förmedla betalningar, omvandla sparande till finansiering och hantera risker. I Sverige ansvarar Finansdepartementet, Finansinspektionen, Riksbanken och Riksgälden tillsammans för att hålla det finansiella systemet stabilt. Som stöd för effektiv samverkan finns Finansiella stabilitetsrådet där företrädarna från regeringen och myndigheterna möts och diskuterar stabilitetsläget och behoven av åtgärder. I rådet kan myndigheterna föra fram sina åsikter om åtgärder, men beslut om vilka åtgärder som vidtas fattas självständigt inom vars och ens ansvarsområde.

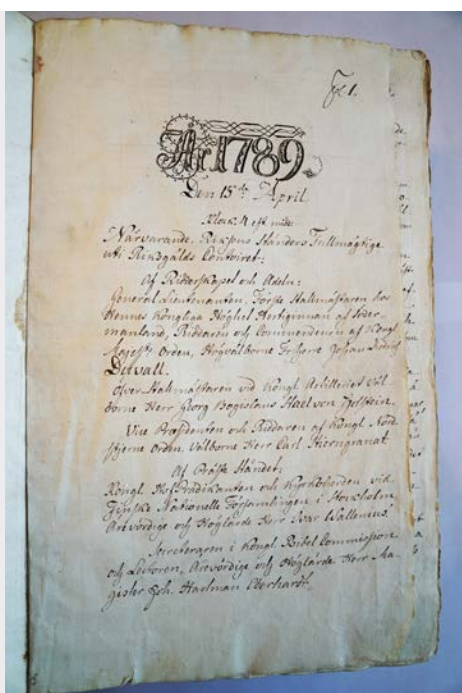
Det svenska banksystemet är stort i förhållandet till den svenska ekonomin. Dessutom är det koncentrerat till ett fåtal aktörer som är nära sammanlänkade med varandra. Problem i en bank kan därför sprida sig till hela banksystemet, med negativa effekter på den finansiella stabiliteten. Från och med den 1 februari 2016 har Sverige nya regler för hantering av kriser i banker, andra kreditinstitut och värdepappersbolag (institut) som till stora delar ersätter bankstödslagstiftningen från 2008. Riksgälden är enligt de nya reglerna så kallad resolutionsmyndighet med ansvar för både förberedelser och hantering av institut i kris.

Resolution är ett särskilt förfarande där Riksgälden tar kontroll över ett problemdrabbat institut för att rekonstruera eller avveckla det under ordnade former. Under processen hålls hela eller delar av institutet öppet så att insättare och andra kunder har tillgång till

sina konton och övriga tjänster för att därmed trygga den finansiella stabiliteten. Kostnaderna för resolutionen ska bäras av aktie- och fordringsägarna, inte av skattebetalarna. Vid sidan av resolutionsuppdraget ansvarar Riksgälden även för förebyggande statligt stöd. Vid hot om en allvarlig störning i det finansiella systemet kan staten i vissa fall ge förebyggande stöd till livskraftiga banker och andra kreditinstitut.

Riksgälden ansvarar även för insättningsgarantin och investerarskyddet. Insättningsgarantin skyddar sparande på konto om ett institut försätts i konkurs eller av andra skäl inte kan betala ut pengarna. Det maximala ersättningsbeloppet är 950 000 kronor per person och institut. Genom att säkra sparmedel på institutens konton skapas trygghet bland insättarna. Detta minskar risken för att alltför många kontosparare tar ut sina pengar samtidigt (uttagsanstormningar), vilket kan hota den finansiella stabiliteten.

Investerarskyddet omfattar finansiella instrument och pengar som institut förfogar över i samband med att investeringstjänster utförs såsom köp, försäljning eller förvaring av värdepapper. Om ett institut går i konkurs och det visar sig att institutet inte kan lämna tillbaka kundernas tillgångar informerar Riksgälden och konkursförvaltaren innehavare av värdepapper och pengar som omfattas av skyddet att de har möjlighet att ansöka om ersättning. Ersättningen beräknas på det marknadsvärde som de aktuella värdepapperen hade vid konkurstillfället. Staten ersätter upp till 250 000 kronor per kund och institut.

Riksgälden grundades 1789 för att hantera statsskulden

I slutet av 1700-talet var statsskulden hög efter Gustav III:s krig mot Ryssland. I ständsriksdagen framförde adeln kritik mot kungens krigföring och den höga statsskulden orsakade kriget.

För att blika kritikerna gav Gustav III ständernas hemliga utskott uppgiften att hitta ett effektivt sätt att förvalta statsskulden. Utskottets mäktigaste man, biskop Olof Wallquist från Växjö, var en av de som var mest pådrivande i bildandet av ett nytt ämbetsverk. Riksgäldskontoret grundades därmed år 1789 och dess fullmäktige fick i uppdrag att förvalta statsskulden. Ämbetsverket ställdes under ständsriksdagens styre och var redan från början självständigt gentemot kungen.

Bild: Första sidan i riksgäldens fullmäktiges protokoll vid första sammankomsten den 15 april 1789.

Foto: Pia Kronstedt Metz.

Riksgäldsdirektören har ordet

Under 2016 blev Riksgälden ansvarig myndighet för att hantera krisdrabbade banker, om det bedöms nödvändigt för att värna den finansiella stabiliteten. Det innebar en stor förändring mot tidigare praxis i Sverige; nu får bankers ägare och långgivare och inte skattebetalarna stå för notan vid framtida finansiella kriser.

Vi fortsatte att minska kostnaderna för staten bland annat genom våra ramavtal med banker och ett uppehåll i utgivningen av premieobligationer. För att vi ska fortsätta att ligga i framkant inom vår verksamhet upprättades en ny avdelning för ekonomisk analys. Vårt ständiga förbättringsarbete gjorde även att vi tog fram fem nya strategiska mål som ska skapa en tydligare och mer sammanhållen styrning på alla nivåer i organisationen.

Riksgälden blev resolutionsmyndighet

Från och med den 1 februari 2016 är Riksgälden svensk resolutionsmyndighet med ansvar för det nya regelverket för krishantering av banker och andra finansiella institut som till stora delar ersätter bankstödslagstiftningen från 2008. För mig är detta en milstolpe i arbetet med att bevara den finansiella stabiliteten då staten genom Riksgälden kan ta kontroll över och hantera krisdrabbade banker, andra kreditinstitut och värdepappersbolag (institut). Förfarandet kallas resolution och har som mål att bevara de samhällsnyttiga funktionerna som instituten tillhandahåller. Resolution gör att skattebetalarna inte får ta kostnaden för att hålla instituten igång, i stället är det aktie- eller fordringsägarna som ska stå för notan. För att resolutionen ska ske på ett oberoende sätt upprättades under året en resolutionsdelegation med självständigt beslutsfattande inom Riksgälden. Resolutionsärenden separerades även till viss del organisatoriskt från myndighetens övriga verksamhet.

För att resolution ska fungera är det avgörande att få lämpliga verktyg på plats. Det nya regelverket gör skuldnedskrivning till det huvudsakliga verktyget för att värna den finansiella stabiliteten, i stället för att använda statliga stödinsatser som vid tidigare kriser. Riksgälden har här fått ansvaret att se till att instituten alltid har en viss mängd eget kapital och skulder som går att skriva ner för att täcka förluster och återställa

kapitalet. Vi genomförde ett omfattande arbete under året för att ta fram en modell för att fastställa minimikravet för eget kapital och nedskrivningsbara skulder (MREL). Den exakta utformningen på modellen beslutas under det första kvartalet 2017.

En annan viktig pusselbit för att bevara den finansiella stabiliteten är att allmänheten vet att deras besparingar på konton hos olika institut är skyddade. Insättningsgarantin är verktyget för att bevara deras förtroende för instituten. Garantin träder in om ett institut försätts i konkurs eller av andra skäl inte kan betala ut pengar till sina kontosparare. Den 1 juli 2016 infördes nya gemensamma EU-regler för insättningsgarantin i svensk lag. De innebär bland annat att ersättning ska göras tillgänglig för insättarna inom sju arbetsdagar, i stället för att som tidigare betalas ut inom 20 arbetsdagar. För Riksgälden var det en utmaning att få ett systemstöd på plats som svarade upp mot de nya kraven om snabba utbetalningar. Det arbetet lyckades vi mycket väl med under året.

Centralt för det svenska arbetet med att värna den finansiella stabiliteten är att regeringen och berörda myndigheter samverkar på ett effektivt sätt. Det är därför glädjande att en ny överenskommelse fastställdes i det finansiella stabilitetsrådet mot årets slut. Den återspeglar nämligen de nya roller myndigheterna har fått i stabilitetsarbetet sedan den förra överenskommelsen träffades 2009.

Fokus på att minska kostnaderna för staten

Riksgälden arbetar kontinuerligt med att hålla statens finansiella kostnader så låga som möjligt med beaktande av risk. Vissa saker kan vi påverka direkt, exempelvis har genomsnittskostnaden för en statlig betalning minskat även detta år tack vara de ramavtal Riksgälden upphandlar och hanterar. Andra saker kan vi inte påverka annat än indirekt, även om det får stora konsekvenser för statens kostnader. Till exempel minskade statsskulden med 56 miljarder kronor till 1 347 miljarder kronor. Skälet till detta var ökade skatteinkomster till följd av en stark inhemsk ekonomi och skattehöjningar. Även tillfälliga effekter avseende en engångsinbetalning av bolagsskatt och överinsättningar på skattekontot bidrog till resultatet. Den lägre statsskulden medförde att vi inte behövde emittera lika mycket statsobligationer för att finansiera de som förföll. Ett annat exempel är att räntorna vid våra emissioner av statsobligationer fortsatte att vara låga under året. Detta innebar att räntan på de nya lån som togs upp för att finansiera skulden var lägre än räntan på de lån som förföll. Räntekostnaden för statsskulden kunde alltså minska även i år. Det låga ränteläget berodde bland annat på att Riksbanken höll en låg styrränta och köpte svenska statsobligationer för att få upp inflationen i den svenska ekonomin.

Vårt fokus på minskade kostnader för staten medförde att Riksgälden i december beslutade att göra ett uppehåll i utgivningen av premieobligationer till allmänheten. Skälet till detta var att premieobligationer var ett dyrare sätt att finansiera en del av statsskulden jämfört med att emittera statsobligationer.

Premieobligationerna kunde således inte bidra till att sänka kostnaden för statsskulden så som Riksgälden strävar efter. Det är naturligtvis tråkigt att behöva lägga en så populär och anrik sparprodukt på is, men vi håller dörren öppen för att återuppta utgivningen när den blir lönsam.

Ständig utveckling för att vara i framkant

Riksgälden strävar efter att vara ett föredöme, ligga i framkant och vara så bra som möjligt i vår verksamhet. Men för att vi ska nå dit måste vi ständigt utvecklas för att klara våra uppdrag och de krav som ställs på oss. Vi inrättade därför en ny avdelning för ekonomisk analys under året för att samla våra analysresurser på ett effektivt sätt och stärka samverkan mellan våra avdelningar. Allt fler myndighetsutövande arbetsuppgifter har också rest behov av denna avdelning som tar hand om våra ställningstaganden i olika övergripande frågor.

Vårt ständiga förbättringsarbete gjorde även att vi tog fram nya strategiska mål under året utifrån riksdagens och regeringens mål och uppdrag för myndigheten. De strategiska målen ska skapa en tydlig och sammanhållen styrning på alla nivåer i organisationen. Dessutom arbetade vi vidare med kompetensutveckling av medarbetare och förbättringar i arbetsmiljön. Det är våra medarbetare som möjliggör att vår vision kan uppnås: tillsammans gör vi att Riksgälden kan bli en förebild både i Sverige och internationellt.

Hans Lindblad
Riksgäldsdirektör

Foto: Magnus Länje.

Viktiga händelser 2016

Genomsnittskostnaden för statens betalningar fortsatte att minska. En statlig betalning kostade i genomsnitt 51 öre, vilket var 4 öre lägre jämfört med 2015. Minskningen berodde främst på att andelen betalningar med låga transaktionskostnader ökade.

I maj 2016 tecknade Riksgälden nya ramavtal för betalningstjänster. Avtalen tecknades med Danske Bank, Nordea och Swedbank och de innefattar merparten av de betalningstjänster som myndigheterna använder i sin verksamhet.

Statsskulden i förhållande till BNP minskade under 2016 till 31 procent från 34 procent året före. I kronor minskade statsskulden med 56 miljarder kronor och den uppgick till 1 347 miljarder kronor vid årets slut.

Statsbudgeten visade ett överskott på 85 miljarder kronor jämfört med ett underskott om 33 miljarder kronor 2015. Förändringen mellan åren berodde på ökade skatteinkomster och tillfälliga effekter så som överinsättningar på skattekontot.

Staten fortsatte att låna till låga räntor för att finansiera statsskulden. För andra året i följd kunde Riksgälden vid flera tillfällen emittera statsobligationer till negativ ränta. Staten fick alltså betalt för att låna till statsskulden vid dessa tillfällen.

I december fattade Riksgäldens styrelse beslut om att tillvidare inte ge ut några premieobligationer. Premieobligationerna bidrog inte till att sänka kostnaden för statsskulden så som Riksgälden strävar efter. Utgivningen kan återupptas när detta bedöms vara lönsamt.

I december ingick Riksgälden ett garantiåtagande för European Spallation Source (ESS) om totalt 600 miljoner kronor. ESS är ett konsortium som upprättats av ett antal europeiska länder för att bygga och driva en forskningsanläggning i Lund. Garantiåtagandet löper under sex år.

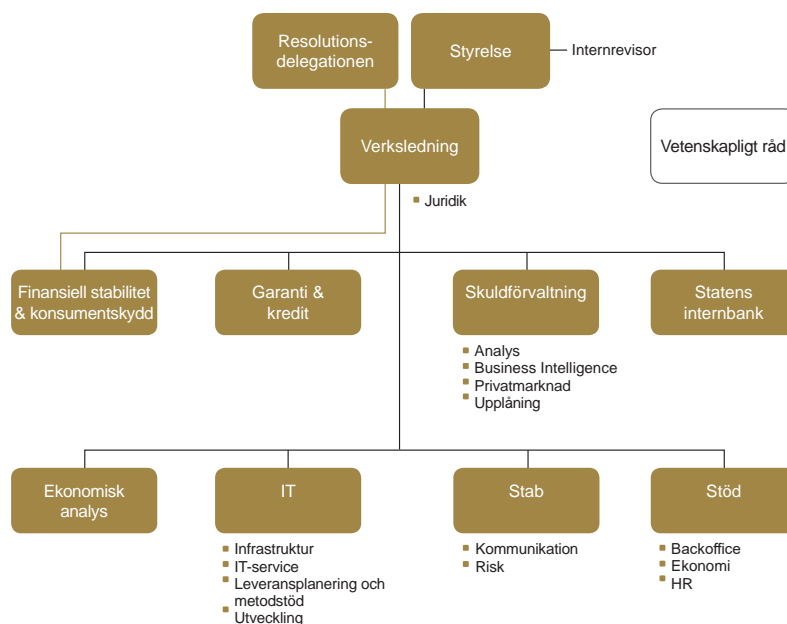
I februari blev Riksgälden svensk resolutionsmyndighet med ansvar för det nya regelverket för bankkrishantering. Det innebär att staten genom Riksgälden kan ta kontroll över krisdrabbade finansiella institut. Målet är att bevara de samhällsnyttiga funktionerna som instituten tillhandahåller och samtidigt undvika att skattebetalarna får ta kostnaden för detta. Inom Riksgäldens verksamhet inrättades resolutionsdelegationen som ett separat beslutsorgan vid sidan av Riksgäldens styrelse för att säkerställa en oberoende hantering av resolutionsuppdraget.

Riksgälden arbetade med en modell för att fastställa finansiella instituts minimikrav för eget kapital och nedskrivningsbara skulder (MREL) under året. Minimikraven möjliggör skuldnedskrivning som är det huvudsakliga verktyget vid resolution. Den exakta utformningen på modellen och därmed MREL beslutas under det första kvartalet 2017.

Riksgälden automatiserade systemstödet för utbetalningar vid ersättningsfall under insättningsgarantin. Skälet var att nya gemensamma EU-regler för insättningsgarantin hade införts i svensk lag med bland annat krav på ersättning för insättarna inom sju arbetsdagar (tidigare 20 arbetsdagar).

Organisation och styrning

Under 2016 genomgick Riksgälden tre organisatoriska förändringar. En resolutionsdelegation inrättades som ett separat beslutsorgan vid sidan av Riksgäldens styrelse för att säkerställa en oberoende hantering av resolutionsuppdraget. En ny avdelning för ekonomisk analys inrättades också för att stärka myndighetens analysresurser på ett effektivt sätt och öka samverkan mellan avdelningarna. Dessutom bildade IT en egen avdelning inom organisationen. Riksgälden tog även fram nya strategiska mål under året för att få en sammanhållen styrning på alla nivåer i organisationen.

Riksgäldens uppdragsverksamhet är indelad i fyra avdelningar utifrån regeringens uppdrag till myndigheten: Finansiell stabilitet och konsumentskydd, Garanti och kredit, Skuldförvaltning och Statens internbank. Därutöver finns avdelningarna Ekonomisk analys, IT, Stab och Stöd. Avdelningschefer leder verksamheten inom avdelningarna. Riksgälden har också ett vetenskapligt råd med externa deltagare som bidrar med särskild vetenskaplig kompetens inom Riksgäldens ansvarsområden. Rådets möten leds av riksgäldsdirektören.

Under 2016 genomfördes tre organisatoriska förändringar inom Riksgälden. Myndigheten inrättade en resolutionsdelegation i enlighet med regeringens beslut om ett separat beslutsorgan vid sidan av Riksgäldens styrelse för att säkerställa en oberoende hantering av resolutionsuppdraget. Riksgälden inrättade också en avdelning för ekonomisk analys för att stärka

myndighetens analysresurser på ett effektivt sätt och öka samverkan mellan avdelningarna. Dessutom lyftes IT ut från Stödavdelningen och bildade en egen avdelning som sedan genomgick en omorganisering.

Ledning

Riksdagen beslutar om de lagar som är grunden för Riksgäldens verksamhet. Regeringen beslutar om förordningar och ett regleringsbrev som styr Riksgäldens verksamhet, myndighetens mål och hur resultaten ska rapporteras. Regeringen utser Riksgäldens styrelse som beslutar om verksamheten. Den utser också resolutionsdelegationen som beslutar om resolutionsverksamheten inom avdelningen Finansiell stabilitet och konsumentskydd.

Riksgäldens styrelse

Riksgäldens styrelse ansvarar för verksamheten och ska se till att den bedrivs författningsenligt och effektivt. Styrelsen beslutar bland annat om arbetsordning, verksamhetsplan, årsredovisning, förslag till riktlinjer för statsskuldens förvaltning och andra frågor som är av större betydelse eller principiell karaktär. Styrelsen ska också säkerställa att det finns en betryggande intern styrning och kontroll. Inom Riksgälden finns en internrevisor som rapporterar direkt till styrelsen.

Styrelsen har vidare ett revisionsutskott bestående av styrelsens ordförande, vice ordförande och riksgäldsdirektören. Vid styrelsens möten närvarar två arbetstagarrepresentanter från Saco-S och ST.

Den 31 december 2016 bestod styrelsen av åtta ledamöter som har förordnande fram till den 31 december 2019. Rikard Forslid, professor vid Stockholms universitet, blev ny styrelseledamot under året och ersatte då Bo Becker, professor vid Handelshögskolan, som ledamot. Stefan Lundgren

Ordförande
Yvonne Gustafsson, tidigare generaldirektör för Statskontoret.
Tillträdde 2014.

Vice ordförande
Lars O Grönstedt, tidigare verkställande direktör för Handelsbanken.
Tillträdde 2009.

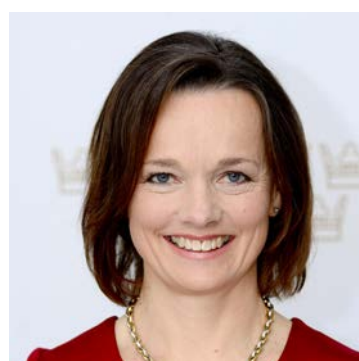
Ledamot
Rikard Forslid, professor vid Stockholms universitet.
Tillträdde 2016.

Ledamot
Hans Lindblad, riksgäldsdirektör.
Tillträdde 2013.

Ledamot
Ann-Christine Lindeblad, justitieråd i Högsta domstolen.
Tillträdde 2015.

Ledamot
Marika Rindborg Holmgren, advokat.
Tillträdde 2009.

Ledamot
Helena Thunander Holmstedt, ekonomidirektör på Försvarsmakten.
Tillträdde 2015.

Ledamot
Stefan Lundgren, generaldirektör.
Tillträdde 2014, entledigades i februari 2017.

begärde efter balansdagen för årsredovisningen att bli entledigad av regeringen från sitt uppdrag som ledamot i Riksgäldens styrelse. Regeringen beslutade den 16 februari 2017 att entlediga honom från uppdraget.

Riksgäldsdirektören

Riksgäldsdirektören är utsedd av regeringen för att leda verksamheten och uppfylla dess mål enligt styrelsens direktiv och riktlinjer. Hans Lindblad är riksgäldsdirektör sedan den 1 februari 2013. Förordnandet gäller till och med den 31 januari 2019. Riksgäldsdirektören och dennes ställföreträdande, biträdande riksgäldsdirektören Pär Nygren, utgör Riksgäldens verksamhetsledning. Riksgäldsdirektören utser den biträdande riksgäldsdirektören och avdelningscheferna.

Ledningsgrupp

Ledningsgruppen ska stötta riksgäldsdirektören i styrningen av myndigheten. Gruppen har bland annat till uppgift att bereda och diskutera strategiska frågeställningar och kontorsövergripande beslut som fattas av riksgäldsdirektören. Gruppen leds av riksgäldsdirektören och i den ingår biträdande riksgäldsdirektören, chefsjuristen och avdelningscheferna.

Resolutionsdelegationen

Resolutionsdelegationen är ett särskilt beslutande organ för frågor som Riksgälden ska pröva enligt lagen om resolution, lagen om förebyggande statligt stöd, lagen om insättningsgaranti och lagen om investerarskydd (se avsnittet Finansiell stabilitet). Beslut fattas i frågor som är av principiell karaktär eller av större betydelse eller avser föreskrifter. Resolutionsdelegationen fastställer en arbetsordning inom sitt ansvarsområde. Riksgäldens styrelse ansvarar för att resolutionsdelegationen tilldelas medel och resurser i övrigt för sin verksamhet, att den verksamheten bedrivs författningsenligt och effektivt samt att den redovisas på ett tillförlitligt sätt.

Resolutionsdelegationen bestod per den 31 december 2016 av riksgäldsdirektören Hans Lindblad (ordförande), Kerstin Calissendorff, justitieråd i Högsta domstolen, Lars O Grönstedt, ledamot i

Riksgäldens styrelse, och Stefan Lindskog, justitieråd och ordförande i Högsta domstolen. Ledamöternas förordnande gäller fram till den 31 januari 2019.

Nya strategiska mål

Riksgäldens uppdrag från regeringen är att vara statens internbank, förvalta statsskulden och ge statliga garantier och lån. Riksgälden ansvarar också för statens bankkrishantering, insättningsgaranti och investerarskydd. Under 2016 lade regeringen till ett nytt mål om hållbarhet för den finansiella sektorn som också påverkade Riksgäldens verksamhet. Utifrån riksdagens och regeringens mål och uppdrag tog Riksgälden fram nya strategiska mål för verksamheten under 2016:

- Riksgälden ska nå lägsta möjliga kostnad för statens finansiella förvaltning med beaktande av risk.
- Riksgälden ska aktivt bidra till en stabil och hållbar finansiell sektor.
- Riksgälden ska leda utvecklingen inom sina uppdragsområden och därigenom proaktivt bidra till utvecklingen av samhällsekonomin.
- Riksgälden ska präglas av öppenhet, hög intern effektivitet och kvalitet.
- Riksgälden ska vara en hållbar och attraktiv arbetsplats med engagerade medarbetare och ledare.

De strategiska målen syftar till att Riksgälden får en tydlig sammanhållen styrning på alla nivåer i organisationen. Avdelningarna utgick från dessa mål i sin verksamhetsplanering inför 2017.

Riksgäldens vision

Riksgäldens strategiska mål ska bidra till att Riksgäldens medarbetare uppnår visionen: tillsammans gör vi Riksgälden till en förebild både i Sverige och internationellt. Det innebär att myndigheten ska vara en förebild i alla delar av verksamheten, vilket syftar till att säkra en effektiv förvaltning av statens finanser och bidra till att den finansiella stabiliteten upprätthålls.

Statens internbank

Kostnaden för myndigheternas betalningar fortsatte att minska under 2016. Riksgälden vidtog åtgärder för att ytterligare förbättra myndigheternas betalningsverksamhet. Nya ramavtal för betalningstjänster tecknades också med Danske Bank, Nordea och Swedbank.

Uppgift och mål

Likviditetsstyrningen i staten ska utformas på ett sådant sätt att statens räntekostnader långsiktigt minimeras. Riksgälden ansvarar för statens betalningsmodell. Statens betalningsmodell är en samlad benämning på de föreskrifter, avtal, kontostrukturer och tekniska system som hanterar statens betalningar. Riksgälden har en central roll genom att ansvara för statens centralkonto i Riksbanken. Dessutom ser Riksgälden till att statliga myndigheter och affärsverk får sina förvaltningsanslag och lån enligt regleringsbrev. I uppdraget ingår också att erbjuda myndigheter, affärsverk och vissa statliga bolag möjlighet att låna och placera medel. Verksamheten ska bedrivas effektivt, säkert och med god service.

Allt lägre kostnader för betalningar

Riksgälden upphandlar ramavtal för att staten som helhet ska kunna hantera sina betalningar till så låg kostnad som möjligt. Under 2016 kostade en statlig betalning i genomsnitt 51 öre, vilket är en minskning med 4 öre jämfört med föregående år. Sedan 2012 har den genomsnittliga kostnaden per betalning minskat med 11 procent (se diagram 1). De allt lägre kostnaderna för betalningar berodde främst på att andelen betalningar med låga transaktionskostnader ökade. En myndighet fick också lägre kostnader efter att ha genomfört en förnyad konkurrensutsättning, där bankerna fick möjlighet att erbjuda andra priser än i ramavtalet för de tjänster som myndigheten med stora betalningsflöden efterfrågar.

Under 2016 uppgick den totala betalningsvolymen i staten till 6 233 miljarder kronor. Av det beloppet var 3 164 miljarder kronor inbetalningar och 3 069 miljarder kronor utbetalningar. Ramavtalsbankerna stod för 77 procent av den förmedlade volymen. Resterande del genomfördes som direktbetalningar på statens centralkonto i Riksbanken (ett tiotal myndigheter har denna möjlighet). Diagram 2 visar fördelningen av betalningsvolymen mellan ramavtalsbankerna.

Diagram 1 Snittkostnad för en statlig betalning, kronor

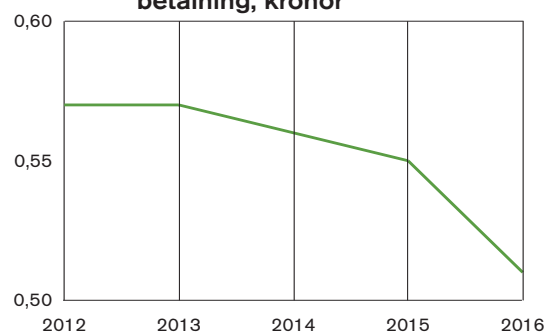
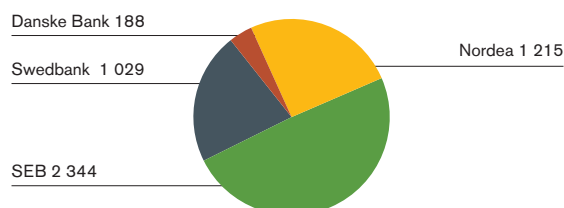

Diagram 2 Betalningsvolym per ramavtalsbank, miljarder kronor

Stärkt säkerhet i betalningsmodellen genom tydligare regler

Riksgälden ansvarar för att vartannat år redogöra för de samlade riskerna i den statliga betalningsmodellen. Under 2016 genomfördes en kartläggning av myndigheternas betalningsverksamhet genom att en enkätundersökning skickades ut. Fokusområden i undersökningen var användning av beloppsgränser på bankkonton och outsourcing av betalningsverksamhet. Utifrån svaren genomförde Riksgälden en riskanalys som visade att säkerheten i betalningsmodellen var fortsatt god.

Riskanalysen visade dock att det fanns några områden som kan förbättras. Myndigheterna bör i än större utsträckning använda beloppsgränser, det vill säga minska utrymmet för hur stora uttag som kan göras från deras bankkonton. Det skulle minska risken ytterligare för stora felaktiga utbetalningar. Det fanns också brister när betalningstjänster utförs av en extern leverantör. Villkoren i betalningsförordningen återspeglas inte alltid i avtalen mellan myndigheten och leverantören (som ofta är en annan myndighet). Det kan medföra en osäkerhet om vem som ansvarar för vad i avtalen. För att ytterligare stärka effektiviteten och säkerheten i betalningsmodellen lämnade Riksgälden förslag till regeringen om ändringar i betalningsförordningen. Om ändringarna genomförs behöver Riksgälden även ändra sina föreskrifter och allmänna råd, vilka är upprättade i enlighet med gällande betalningsförordning.

Tre olika ramavtal för statliga betalningar

Riksgälden har tre olika ramavtal för betalningstjänster och ansvarar för den centrala likviditetsförvaltningen i staten. Myndigheterna avropar de betalningstjänster som passar deras behov och ansvarar för sina egna betalningar. Sammantaget bidrar ramavtalen till att staten som helhet kan hantera sina betalningar till så låga kostnader som möjligt.

Nytt ramavtal för betalningstjänster

Ramavtalet för betalningstjänster innefattar merparten av de betalningstjänster som myndigheterna använder i sin verksamhet, till exempel löne- och fakturabetalningar, utbetalning av bidrag samt inbetalning av skatt. I maj 2016 tecknade Riksgälden nya ramavtal med Danske Bank, Nordea och Swedbank. Tjänsterna börjar levereras den 1 april 2017 när det nuvarande ramavtalet går ut, men myndigheterna kunde börja göra avrop redan den 1 augusti 2016 då avtalet trädde i kraft. Den sista december hade cirka tre fjärdedelar av myndigheterna påbörjat sina avrop.

För betalningstjänster i svenska kronor avropar myndigheterna olika delar av avtalet beroende på hur

många betalningar de har. Myndigheter som har färre än 100 000 betalningar per år hanteras inom ett så kallat tjänstepaket, där avrop av betalningstjänster ska göras med Danske Bank. Med tjänstepaketet kan myndigheten avropa en och samma bank för samtliga betalningstjänster, vilket ger en smidigare hantering. Fler myndigheter får den här möjligheten i det nya ramavtalet genom att maxgränsen för att få avropa tjänstepaketet har höjts från 30 000 till 100 000 betalningar per år.

Myndigheter som har mer än 100 000 betalningar per år ska i stället genomföra en förnyad konkurrensutsättning hos de tre banker som Riksgälden har tecknat ramavtal med. Förnyad konkurrensutsättning innebär att bankerna får möjlighet att erbjuda lägre pris för de betalningstjänster en myndighet ska avropa än vad som anges i ramavtalet. Priserna som anges i ramavtalet är takpriser.

Betalningar i utländsk valuta hanteras i en separat del av ramavtalet, där Danske Bank har upphandlats som valutabank. Alla betalningar i utländsk valuta som inte ingår i tjänstepaketet ska utföras av valutabanken. En nyhet i ramavtalet är att koncernkonton i utländsk valuta införs i syfte att centralisera statens valutahantering. Genom att in- och utbetalningar görs via koncernkonton i de aktuella valutorna kan statens kostnader sänkas eftersom det blir färre men större valutaväxlingar. Anslutningen av myndigheter till modellen för valutakoncernkonto kommer att ske stegvis.

Förlängt ramavtal för förbetalda kort

Förbetalda kort används som ett alternativ till kontanter, framför allt för utbetalningar till personer som saknar personnummer eller bankkonto i Sverige. Migrationsverket, som använder korten för att betala ut ersättningar till asylsökande, är den största användaren. Under våren 2016 gjorde Riksgälden en översyn av myndigheternas behov av förbetalda kort och vilka tänkbara leverantörer som fanns. Resultatet blev att det nuvarande avtalet med ICA-banken förlängdes till och med den sista december 2017.

Marknaden för förbetalda kort har vuxit sedan den förra upphandlingen. Riksgälden bedömde att om avtalet förlängdes fick leverantörerna mer tid för att förbereda sig inför en ny upphandling, något som kunde ge förutsättningar för att få in fler anbud. Om anbudsgivarna blir fler ökar möjligheten för Riksgälden att upphandla ett än mer funktionellt och prisvärt kort. Förfrågningsunderlaget för den nya upphandlingen skickades ut i början av januari 2017.

The Card slutade leverera kort- och resekontotjänster

Under 2016 hade Riksgälden ramavtal för betalkort och resekontotjänster med American Express, The Card, Diners och Eurocard som leverantörer. Avtalet löper ut den sista december 2017. Riksgälden övervägde att slå ihop den kommande upphandlingen med den för förbetalda kort, men valde att göra två separata upphandlingar. Upphandling av betalkort- och resekontotjänster kommer att inledas i början av 2017.

I februari 2016 meddelade The Card att de skulle upphöra med sin verksamhet i Sverige. Resekontotjänsten som Riksgälden upphandlat från företaget levererades till och med den sista mars 2016 och övriga korttjänster till och med den sista april 2016. De cirka 50 myndigheter som berördes av förändringen fick i stället avropa dessa tjänster från någon av de andra tre ramavtalsleverantörerna.

Nytt systemstöd för myndigheters betalningar

Arbetet med att utveckla ett nytt systemstöd för myndigheternas betalningar (SIBS) fortsatte under 2016. SIBS innehåller både information om statliga myndigheters betalningar och funktionalitet för myndigheterna att administrera anslag, in- och utlåning i Riksgälden med mera. Produktionssättningen planeras ske första halvåret 2017.

Fler myndigheter använder Swish

Sedan hösten 2015 har myndigheter kunnat använda betalningstjänsten Swish som framför allt är ett alternativ till kontanter för betalning av mindre belopp. Myndigheterna ansöker om medgivande från

Riksgälden och upphandlar sedan själva tjänsten från en bank. I slutet av december 2016 hade närmare 20 myndigheter fått tillstånd att upphandla Swish.

Swish ingår i det nya ramavtalet för betalningstjänster som börjar tillämpas i april 2017. Då ska myndigheterna avropa tjänsten via ramavtalet i stället för att göra egna upphandlingar.

Förstudie om upphandling av kontanthantering

Kontanthantering ingår inte i ramavtalet för betalningstjänster som börjar tillämpas i april 2017. Anledningen är att allt fler bankkontor blir kontantlösa och att bankerna därför har svårt att förbinda sig att leverera kontanter. Under 2016 startade Riksgälden en utredning om ett separat ramavtal behöver upphandlas för kontanthantering. Alternativt får de cirka 15 myndigheter som har behov av kontanthantering upphandla detta själva. Fördelen med ett centralt ramavtal är å ena sidan att staten kan pressa kostnaderna för kontanthantering när flera myndigheter omfattas. Å andra sidan utförs kontanthantering av delvis olika aktörer på olika orter. Detta innebär att det kan bli billigare och mer effektivt om myndigheterna utnyttjar sin lokalkännedom och upphandlar tjänsten själva.

Fortsatt hög servicenivå

Riksgälden genomför en årlig kundundersökning där myndigheterna får svara på frågor om hur statens internbank upplevs. Målet är att resultatet ska vara minst 4,5 på en femgradig skala. Undersökningen 2016 visade att myndigheterna fortsätter att vara mycket nöjda med de tjänster och den service som

Riksgälden navet för myndighetsbetalningar

Riksgälden har ända sedan 1923 erbjudit myndigheter rörliga krediter. På 1990-talet blev det obligatoriskt för myndigheter att låna till anläggningstillgångar hos Riksgälden och det så kallade räntekontot infördes. Men det skulle dröja till år 1998 innan Riksgälden fick ansvar för statens betalningssystem. Detta ansvar hade ditintills legat hos dåvarande Riksrevisionsverket. Metoderna för att utföra statens betalningar har ändrats en hel del genom åren, bland annat i takt med den tekniska utvecklingen. I dag sker i princip alla betalningar elektroniskt.

*Bild: Regeringsbyggnaden Rosenbad (längst till vänster), Västra riksdagshuset (mitten) och Kanslihuset (längst till höger).
Foto: Dan Norrå.*

internbanken erbjuder; värdet blev 4,6. Mest nöjda var de med handläggningstiderna, bemötandet och kunskapsnivån hos de handläggare på internbanken som svarar på frågor.

Utbildningar om betalningsmodellen och ramavtalen

Att samverka och sprida kunskap är en del i arbetet med att öka säkerheten och effektiviteten i den statliga betalningsmodellen. Under 2016 höll Riksgälden en utbildning om betalningsmodellen för deltagare från ett tiotal myndigheter. Riksgälden medverkade också som föreläsare på Ekonomistyrningsverkets utbildningar inom statlig styrning, finansiering och redovisning, på Riksrevisionens utbildning för nya medarbetare samt på ett möte i samverkansgruppen SOES (Samverkansområdet Ekonomisk Säkerhet). I juni deltog Riksgälden i ett möte i Helsingfors där frågor om statliga internbankers roll och uppgifter diskuterades med Riksgäldens motsvarighet i de nordiska länderna. Under hösten hölls också ett dussintal utbildningar om det nya ramavtalet för betalningstjänster för sammantaget cirka 200 deltagare från olika myndigheter.

Myndigheterna ökade in- och utlåningen. Myndigheter, affärsverk och vissa statliga bolag har möjlighet att placera och låna pengar hos Riksgälden för att kunna planera sitt behov av likviditet över tiden. Den totala inlåningen ökade med 6,4 miljarder kronor under 2016 (se tabell 1). Ökade medel i

stabilitetsfonden och resolutionsmyndigheten är den främsta förklaringen (se avsnittet Finansiell stabilitet). Utlåningen ökade med sammanlagt 22,8 miljarder kronor (se tabell 2). Det beror framför allt på att vidareutlåningen till Riksbanken ökade i kronor räknat till följd av att kronan försvagades mot euron och dollarn. Även utlåningen till CSN ökade under året.

I december beslutade Riksgälden att ta bort alla avgifter på lån och placeringar från och med den 1 januari 2017.

Minskade intäkter från utsläppsrätter

Riksgälden tar emot intäkter från auktioner av utsläppsrätter för den svenska statens räkning enligt förordningen (2004:1205) om handel med utsläppsrätter. Auktionerna genomförs gemensamt på EU-nivå. EU-kommissionen upphandlade under 2016 en ny plattform för auktionerna med European Energy Exchange (EEX) som auktionshus och European Commodity Clearing (ECC) som clearinghus.

Under 2016 genererade utsläppsrätter för anläggningar 356,1 miljoner kronor och utsläppsrätter för flygsektorn 9,4 miljoner kronor till den svenska statskassan. Det var en minskning med 100,2 respektive 31,7 miljoner kronor jämfört med föregående år. De lägre intäkterna berodde främst på att priset per utsläppsrätt gick ned. Vid årets första auktion i januari kostade en utsläppsrätt för anläggningar 7,45 euro och vid den sista auktionen i december 4,96 euro. En utsläppsrätt för flygresor kostade 6,57 euro i januari och 5,46 euro vid årets sista auktion i slutet av november.

Tabell 1 Riksgäldens inlåning från myndigheter, affärsverk och vissa statliga bolag, miljoner kronor

	2012	2013	2014	2015	2016
Myndigheter	126 674	150 006	153 980	156 964	163 243
Affärsverk	569	266	202	246	530
Statliga bolag	1 028	973	719	548	386
Summa inlåning	128 271	151 245	154 901	157 759	164 159

Tabell 2 Riksgäldens utlåning till myndigheter, affärsverk och vissa statliga bolag¹, miljoner kronor

	2012	2013	2014	2015	2016
Myndigheter	268 990	283 276	303 871	307 983	315 092
Affärsverk	4 414	4 014	6 441	5 327	5 158
Statliga bolag	63	0	0	0	0
Riksbanken	88 462	193 303	226 534	240 655	256 527
Summa utlåning	361 929	480 593	536 846	553 965	576 776

¹ Tabellen endast utlåning utan kreditrisk, det vill säga inom staten. Övrig utlåning redovisas i avsnittet Garantier och utlåning med kreditrisk.

Skuldförvaltning

Den starka konjunkturen i Sverige bidrog till att statsbudgeten visade ett överskott 2016. Som en följd av detta minskade statens upplåning. Upplåningsbehovet kunde täckas till historiskt låga kostnader och Riksgälden sålde för andra året i rad statsobligationer till negativ ränta. Riksgälden beslutade att avvakta med utgivningen av premieobligationer tills dessa kan bidra till att sänka kostnaderna för statens upplåning.

Uppgift och mål

Riksgälden har till uppgift att ta upp och förvalta lån till staten enligt regler i budgetlagen och riktlinjer från regeringen. Målet är att långsiktigt minimera kostnaden för statsskulden utan att risken blir för stor. Riksgälden ska se till att skulden fördelas på olika skuldslag och löptider enligt regeringens riktlinjer. Upplåningen från privatmarknaden ska uppnå största möjliga kostnadsbesparing i förhållande till motsvarande upplåning på kapitalmarknaden.

Ökade skatteinkomster gav stort budgetöverskott

Statsbudgeteten visade ett överskott på 85 miljarder kronor 2016 att jämföra med ett underskott på 33 miljarder kronor 2015 (se tabell 3). Förändringen mellan åren berodde till stor del på en stark inhemsk konjunktur och skattehöjningar som tillsammans bidrog till ökade skatteinkomster. Även tillfälliga effekter avseende en engångsinbetalning av bolagsskatten och överinsättningar på skattekontot bidrog till resultatet.

Sedan början av 2015 har det blivit allt tydligare att skattekontot inte bara används för skattebetalningar utan även för att placera pengar. Den ränta som erhöles för inestående medel på skattekontot har varit hög jämfört med alternativa placeringar med samma låga risk. Riksgälden bedömde att det under 2015 och 2016 gjorts insättningar på skattekontot på cirka 55 miljarder kronor som inte avser skatter eller avgifter. Mer information om skattekontot finns i rapporten Statsupplåning, prognos och analys 2016:3.

Den största ökningen i statens utgifter stod Migrationsverket för. Myndighetens utgifter blev 52 miljarder kronor 2016 jämfört med 26 miljarder kronor 2015. Orsaken var den kraftiga ökningen av antalet asylsökande under hösten 2015.

Räntebetalningarna på statsskulden blev 1 miljarder kronor under 2016 jämfört med 22 miljarder kronor året före (se tabell 3). Förändringen berodde till stor del på att de realiserade valutadifferenserna minskade med 13 miljarder kronor. Dessa differenser uppstod genom att valutakurser ändrades från tillfället statsskulden finansierades genom olika skuldinstrument till dess instrumenten förföll. Dessutom var räntenivåerna vid Riksgäldens emissioner av statsobligationer fortsatt mycket låga under 2016, vilket bidrog till den låga nivån på räntebetalningarna.

Tabell 3 Statens nettolånebehov, miljarder kronor

	2012	2013	2014	2015	2016
Primärt nettolånebehov	-2	115	69	11	-87
Försäljning av statlig egendom	0	-42	0	0	0
Vidareutlåning till Island	-3	0	-2	0	0
Vidareutlåning till Irland	3	3	0	0	0
Vidareutlåning till Riksbanken	5	104	4	10	14
Nettoutlåning till myndigheter exkl. vidareutlåning	-5	-9	20	1	0
Nettot av övriga primära utgifter och inkomster	-3	60	47	0	-101
Räntebetalningar	27	16	3	22	1
Nettolånebehov	25	131	72	33	-85

Statens totala upplåning minskade

Överskottet i statsbudgeten medförde att upplåningen minskade 2016. Den totala upplåningen på penningmarknaden (korta löptider upp till ett år) och på kapitalmarknaden (långa löptider över ett år) var 302 miljarder kronor under 2016, vilket är 177 miljarder kronor lägre än föregående år. Fördelningen mellan de olika skuldslagen framgår av tabell 4.

Upplåningen i statsobligationer minskade

Under 2016 minskade Riksgälden upplåningen i statsobligationer, som är det långsiktigt viktigaste upplåningsinstrumentet. Två gånger under året minskade Riksgälden utbudet av statsobligationer. Totalt emitterades 81 miljarder kronor, jämfört med 86 miljarder kronor 2015 (se tabell 4). Efterfrågan på obligationerna var överlag god, i auktionerna kom det i genomsnitt in bud på 3,1 kronor för varje utbudna krona.

I början av året räknade Riksgälden med att introducera en ny tioårig statsobligation 2016, men eftersom lånebehovet minskade flyttades den planerade introduktionen till 2017.

Upplåningen i reala statsobligationer minskade

Under 2016 emitterades 16 miljarder kronor i reala statsobligationer, vilket var 1 miljard kronor mindre än 2015 (se tabell 4). Den utbudna volymen sänktes i november från 1 miljard kronor per auktion till 750 miljoner kronor. Efterfrågan på reala statsobligationer var överlag god, i genomsnitt kom det in bud på 2,1 kronor för varje utbudna krona i Riksgäldens auktioner. Under året introducerades en ny real statsobligation med tioårig löptid (SGB IL 3112).

Valutaupplåningen minskade

Under 2016 tog Riksgälden upp obligationslån i utländsk valuta motsvarande 61 miljarder kronor, jämfört med 91 miljarder kronor 2015 (se tabell 4). Minskningen mellan åren beror på att Riksgäldens obligationsupplåning i utländsk valuta 2016 endast avsåg refinansiering av lån till Riksbanken. Ytterligare motsvarande 12 miljarder kronor av Riksbankens förfallande lån refinansierades via commercial paper, som är motsvarigheten till statsskuldsväxlar i utländsk valuta.

Riksgälden kunde låna till goda villkor i utländsk valuta under året trots perioder av osäkerhet om amerikansk penningpolitik och volatilitet i ränte- och aktiemarknaden. Ett exempel på detta var den treåriga dollarobligation som såldes i oktober till 20 räntepunkter över motsvarande amerikanska statspapper. Liksom tidigare år var efterfrågan på svenska statens obligationer i dollar stor, exempelvis deltog över 70 investerare i lånet som såldes i oktober.

Stocken statsskuldsväxlar minskade

Stocken av statsskuldsväxlar var 84 miljarder kronor i slutet av 2016, vilket var 57 miljarder kronor mindre än ett år tidigare (se tabell 4). Förändringen berodde på att Riksgälden minskade emissionsvolymerna i samband med att lånebehovet sjönk.

Ökning av Riksgäldens repor i statsobligationer

För att säkerställa att marknaden för statspapper fungerar väl har Riksgälden ett stående åtagande att på förfrågan ingå så kallade repor (repurchase agreement) med återförsäljare. Instrumentet innebär att Riksgälden säljer statspapper, det vill säga statsskuldsväxlar eller -obligationer, samtidigt som man kommer överens om att köpa tillbaka dem bankdagen efter. Riksgäldens åtagande syftar till att minska

Tabell 4 Upplåning, miljarder kronor

	2012	2013	2014	2015	2016
Upplåning penningmarknad¹	206	180	256	284	144
Statsskuldsväxlar	105	94	88	141	84
Commercial paper	77	39	124	87	12
varav statens egen del	62	20	117	78	0
varav vidareutlåning till Riksbanken	15	19	6	9	12
Likviditetsförvaltningsinstrument	24	47	44	56	48
Upplåning kapitalmarknad	101	222	177	194	157
Statsobligationer	59	74	77	86	81
Realobligationer	7	12	17	17	16
Obligationer i utländsk valuta	35	137	84	91	61
varav statens egen del	0	6	25	38	0
varav vidareutlåning till Riksbanken	35	131	59	53	61
Total upplåning	307	402	433	479	302

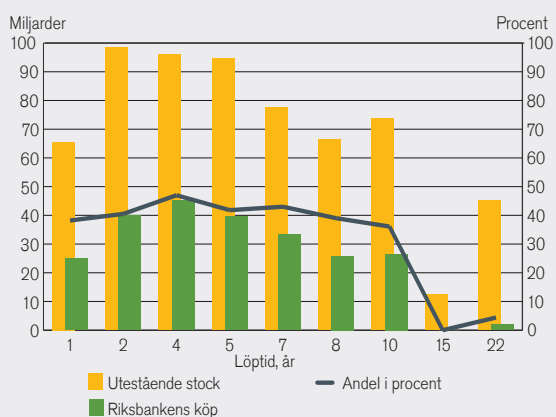
¹ Utestående stock per den sista december.

Riksbankens köp av statsobligationer

Riksbanken fortsatte att köpa svenska statsobligationer på andrahandsmarknaden under 2016. Syftet med köpen var att pressa ned det allmänna ränteläget för att på så sätt bidra till stigande inflation i svensk ekonomi.

Vid utgången av 2016 hade Riksbanken köpt statsobligationer för 237 miljarder kronor, vilket motsvarade 38 procent av den utestående stocken. Köpen koncentrerades till obligationer med löptid upp till 10 år. I de obligationerna ägde Riksbanken drygt 40 procent av den utestående stocken i december 2016 (se diagram 3). Riksbanken har annonserat att köpen kommer att fortsätta under 2017.

Diagram 3 Utestående statsobligationer och Riksbankens köp

risken för att det uppstår brist på statspapper på marknaden. Riksgäldens repor har alltså ett marknadsvårdande syfte.

Som framgår av diagram 4 var volymen av Riksgäldens repor i statsobligationer större under andra halvåret 2016 än tidigare år. Ökningen av repovolymen kan vara ett tecken på att marknaden för statsobligationer fungerar något sämre till följd av nya finansmarknadsregleringar och Riksbankens köp av statsobligationer.

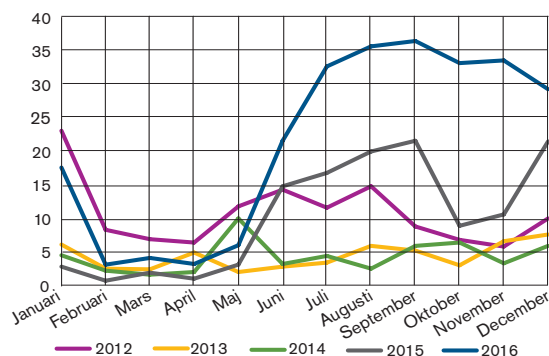
Lägre statsskuld i förhållande till BNP

Statsskulden var 1 347 miljarder kronor vid utgången av 2016. Det var en minskning med 56 miljarder kronor jämfört med ett år tidigare (se diagram 5). Att statsskulden inte minskade lika mycket som statsbudgeten förstärktes (ett överskott på 85 miljarder kronor) berodde bland annat på att kronan försvagades under året. Dessutom var förvaltningstillgångarna större vid utgången av 2016 än ett år tidigare vilket ökar

Riksbanken började även köpa reala statsobligationer under året. Riksbankens innehav vid årets slut var sammanlagt 15 miljarder kronor, vilket innebär att de ägde 8 procent av den utestående stocken.

Riksbankens obligationsköp påverkade inte Riksgäldens låneplanering. Planeringen utformas nämligen endast efter statens upplåningsbehov och de riktlinjer som gäller för statsskuldsvältningen. Riksbankens obligationsköp minskade däremot den andel av den utestående obligationsstocken som handlades aktivt på kapitalmarknaden. Detta kan leda till att likviditeten på marknaden försämras. Ett tecken på en försämrad likviditet var att volymen av Riksgäldens repor i statsobligationer ökade markant under 2016 (se nedan).

Diagram 4 Repor i statsobligationer, månadsgenomsnitt, miljarder kronor

statsskuldsmåttet. Statsskulden minskade till 31 procent från 34 procent i förhållande till BNP.

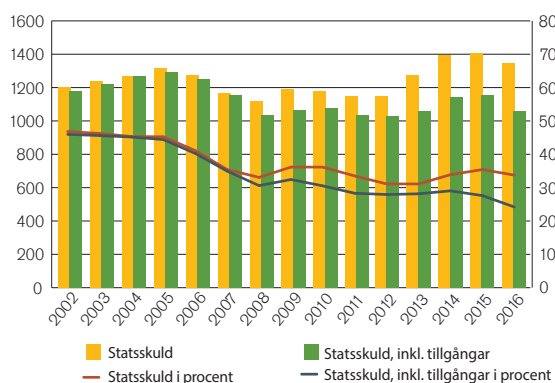
En mer rättvisande bild av statsskuldens storlek ges av det mått som inkluderar tillgångar i form av fordringar i likviditetsförvaltningen och vidareutlåning i utländsk valuta. Under 2016 var statsskulden då 1 059 miljarder kronor, vilket motsvarar 24 procent av BNP (se diagram 5). Skälet till att måttet är mer representativt är att lånen Riksgälden tar upp för att

finansiera vidareutlåning motsvaras av fordringar för staten. Dessutom är det till övervägande del fråga om fordringar på Riksbanken, som är en statlig myndighet. Vidareutlåningen till Riksbanken ökar den redovisade statsskulden med samma belopp, men samtidigt förstärks valutareserven hos Riksbanken. Riksgäldens fordran på Riksbanken motsvaras således av tillgångar som Riksbanken förvaltar. Vidareutlåningen innebär därmed ingen ökning av vare sig Riksgäldens eller Riksbankens nettoskuld. Den leder heller inte till någon förändring i statens finansiella sparande.

Den utestående vidareutlåningen till Riksbanken var 257 miljarder kronor i slutet av 2016 mätt till aktuell växelkurs, jämfört med 241 miljarder kronor året före (se tabell 2 i avsnittet Statens internbank). Ökningen beror på att kronan försvagades mot dollar och euron under året.

Jämfört med många andra länder har Sverige en låg statsskuld. Ett skuldmått som ofta används i internationella jämförelser är den offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld. I den ingår hela den offentliga sektorn med stat, kommuner, landsting och pensionssystemet. Reglerna för beräkningen är samma inom EU och baseras på villkor i Maastrichtfördraget. Den offentliga sektorns bruttoskuld i Sverige bedömdes av OECD uppgå till 43 procent av BNP i slutet av 2016. Det kan jämföras med den genomsnittliga bruttoskulden om 92 procent i euroområdet.

Diagram 5 Statsskuldens utveckling, miljarder kronor respektive procent av BNP

Riktlinjer för statsskuldens förvaltning

Regeringen beslutar varje år om riktlinjer för statsskuldens förvaltning efter förslag från Riksgälden. Riktlinjerna anger den övergripande strategin för hur statsskulden ska förvaltas när det gäller fördelning mellan olika typer av skuld. Av riktlinjerna framgår också hur lång löptid de olika delarna av skulden ska ha (se tabell 5). De senaste åren har det skett två viktiga förändringar i riktlinjerna. Den första är att

statsskuldens löptid ska förlängas något och den andra är att valutarisken i statsskulden gradvis ska minskas.

Tabell 5 Regeringens riktlinjer för 2016

	Belopp respektive andel	Löptid
Nominell skuld i kronor		
– med löptid upp till 12 år		2,6-3,6 år
– med löptid över 12 år	70 miljarder kronor	
Realskuld i kronor (andel av total statsskuld)	20 procent	6-9 år
Valutaskuld	Minskning med högst 30 miljarder kronor per år	0-1 år

Under 2016 beslutade regeringen liksom året före att förlänga löptiden i den nominella skulden i kronor. Bakgrunden till beslutet var att kostnadsfördelen av att låna på kort löptid hade minskat. Kostnadsfördelen har tidigare handlat om att det ofta har varit billigare att låna till kort, rörlig ränta på de finansiella marknaderna jämfört med lång, fast ränta. Rörliga räntor innebär dock högre risk eftersom räntan kan ändras oftare. Därför varierar räntekostnaden på lån till rörlig ränta mer än lån med fast ränta. Valet av löptid innebär därmed en avvägning mellan kostnad och risk.

I enlighet med regeringens riktlinjer minskade statsskuldens andel i utländsk valuta under 2016. Nedgången inleddes redan under 2015 då Riksgälden bedömde att valutaskulden inte bidrog till lägre kostnader i förhållande till den valutarisk som uppstår när kronans växelkurs varierar.

För att uppnå de riktvärden som anges i tabell 5 kan Riksgälden anpassa själva andelen statsskuld som finansieras på penning- respektive kapitalmarknaden. Alternativt kan Riksgälden låta andelen vara oförändrad men uppnå riktvärdena genom att använda så kallade derivatinstrument, exempelvis ränteswappar och valutaterminer. Både minskningen av valutaskulden och förlängningen av löptiden har i huvudsak hanterats med derivat.

Riktlinjen för de olika skuldslagens löptid anges som intervall. Regeringen beslöt i riktlinjerna för 2016 att öka bredden för den nominella kronskuldens löptidsintervall från 0,5 år till 1 år. Syftet var att stärka förutsättningarna för en ändamålsenlig låneplanering. Genom att öka bredden på intervallet minskas risken att man tvingas göra onödiga transaktioner för att finjustera löptiden. Ett bredare intervall ger även större möjlighet att anpassa upplåningen om lånebehovet skulle avvika från prognosen.

Olika skuldslag har använts för att tillgodose statens lånebehov

Riksgälden har använt olika skuldslag över tid för att tillgodose statens lånebehov. Under andra världskriget fanns det ett stort behov av att öka statens upplåning. Utöver att finansiera upprustning av försvaret var syftet med lånen bland annat att öka sparandet hos allmänheten. Riksgälden gav därför ut tre försvarslån under perioden 1940–1942.

Lånen var av typen sparobligationer. De hade storleken 20, 40 respektive 80 kronor och skulle senast efter sex år inlösas med genom tillagd ränta förhöjda nominella belopp. Totalt inbringade lånen 2,3 miljarder kronor, vilket motsvarade över 46 miljarder kronor i december 2016. De var de ditintills överlägset största lånen Riksgälden hade gett ut.

Bild: Reklamaffisch för sparobligationer från 1940-talet.

Foto: Magnus Länje.

Den nominella skulden i kronor

Den nominella skulden i kronor utgjorde vid slutet av 2016 ungefär 70 procent av statsskulden. Löptiden var under året i genomsnitt 3,4 år för lån med upp till 12 år till förfall. Det är inom det angivna intervallet på mellan 2,6 och 3,6 år (se tabell 5).

Den del av den nominella kronskulden som har mer än 12 år till förfall har ett separat riktvärde, vilket regeringen bestämt till en utestående volym på 70 miljarder kronor (se tabell 5). Riktvärdet ska uppnås långsiktigt över flera år, vilket innebär att den utestående volymen ska öka gradvis beroende på efterfrågan och kostnader i förhållande till annan upplåning. Under 2016 sålde Riksgälden 3 miljarder kronor av statsobligationer med längre löptid än 12 år. Den utestående volymen var 58 miljarder kronor vid årets slut.

Realskuldens utveckling

Den reala skuldens andel var drygt 18 procent i genomsnitt under 2016. Det är något under riktvärdet på 20 procent (se tabell 5). Andelen realskuld är svår att styra eftersom Riksgälden bara har möjlighet att ge ut mindre volymer av reala obligationer i förhållande till den utestående skulden. Det beror på att den svenska marknaden för reala statsobligationer är mindre till storlek och omsättning än motsvarande marknad för nominella statsobligationer. Till skillnad från övriga skuldslag finns det heller inga derivatinstrument som kan användas för att påverka andelen. Riktvärdet ska därför betraktas som långsiktigt.

Realskuldens löptid minskade från 7,4 år vid årets början till 6,6 år i slutet av 2016. Ingen obligation löpte till förfall under året. Att skuldens löptid minskade avspeglar därför främst att utestående obligationer kom ett år närmare förfall.

Valutaskuldens utveckling

För 2016 beslutade regeringen att valutaexponeeringen skulle minska med högst 30 miljarder kronor, borträknat förändringar i kronans växelkurs (se tabell 5). Utfallet blev en minskning motsvarande 23 miljarder kronor. För valutaskulden var den genomsnittliga löptiden 0,1 år.

Staten fortsatte att låna till låga räntor

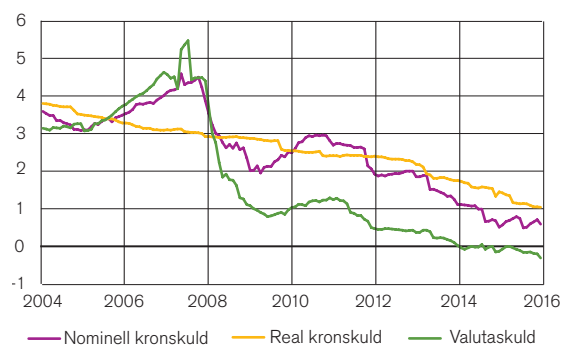
Upplåningsbehovet kunde under 2016 täckas till låga emissionsräntor i förhållande till tidigare perioder (se diagram 6). För andra året i följd kunde Riksgälden emittera statsobligationer till negativ ränta vid flera tillfällen. Vid 12 auktionstillfällen blev genomsnittsräntan lägre än noll. År 2015 såldes enbart den kortaste obligationen till negativ ränta. Under 2016 såldes för första gången femåriga och i enstaka fall upp till nioåriga obligationer till negativ ränta. Liksom året före såldes även realobligationer och statsskuldväxlar till en ränta längre än noll.

Fortsatt låga genomsnittliga emissionsräntor

Under 2016 var de genomsnittliga emissionsräntorna marginellt högre för den nominella kronskulden och lägre för både den reala kronskulden och valutaskulden jämfört med året före (se diagram 6). Måttet illustrerar den räntenivå som statsskulden i genomsnitt har emitterats till.

Den genomsnittliga emissionsräntan återspeglar en viktig del av kostnaden för statsskulden, men även andra faktorer spelar in. Den totala kostnaden för skulden beror också på hur inflation och växelkurser utvecklas, då staten både har en real skuld och en valutaskuld. En mer ingående beskrivning av olika sätt att beräkna den totala kostnaden för staten ges i rapporten Underlag för utvärdering av statsskuldens förvaltning 2016.

Diagram 6 Genomsnittlig emissionsränta fördelad på skuldslag, procent

Likviditetsförvaltning – den dagliga kassahanteringen

Inom likviditetsförvaltningen hanterar Riksgälden statens dagliga låne- och placeringsbehov där in- och utbetalningar matchas så långt som möjligt. De dagar då utbetalningarna är större än inbetalningarna lånar Riksgälden för att finansiera underskottet och de dagar då inbetalningarna överstiger utbetalningarna placeras överskottet. Likviditetsförvaltningen syftar till att säkerställa att statens betalningar alltid sker i tid. Statens betalningsflöden i kronor samlas på dess centralkonto i Riksbanken. I likviditetsförvaltningen hanteras därmed endast nettot av alla myndigheters in- och utbetalningar.

Större variationer är normalt

Nettot av in- och utbetalningarna kan från en dag till en annan spänna mellan ett placeringsbehov (överskott) på 50 till 70 miljarder kronor och ett lånebehov (underskott) på 60 till 80 miljarder kronor. Under korta perioder kan låne- eller placeringsbehovet vara så stort som 100 miljarder kronor. Under 2016 hade Riksgälden fler dagar med placeringsbehov jämfört med föregående år. Det berodde främst på att skatteinbetalningarna var högre än väntat och på en större volym av Riksgäldens marknadsvårdande repor jämfört med tidigare år.

För en effektiv och långsiktig planering av likviditetshanteringen gör Riksgälden prognoser på det dagliga låne- eller placeringsbehovet. Prognosavvikelser till följd av oförutsedda händelser brukar vara begränsade till en eller ett par miljarder kronor per dag. Avvikelser på så mycket som 10 till 20 miljarder kronor kan dock hanteras på dagslånemarknaden, som är den kortaste delen av penningmarknaden med in- och utlåning över natten mellan banker och andra finansiella aktörer.

Flera olika instrument används

Riksgälden använder flera olika instrument för att hantera statens kortfristiga lånebehov. På upp till några månaders sikt används statsskuldväxlar eller commercial paper. Commercial paper ger Riksgälden tillgång till den internationella penningmarknaden som är större än den svenska marknaden. Genom att kombinera denna upplåning med valutaderivat blir förfarandet jämförbart med att låna i svenska kronor. Dagslån används för att hantera kassaställningen samma dag.

Vid överskott under flera dagar kan Riksgälden köpa Riksbankscertifikat via sina motparter

(banker som Riksgälden har avtal med).

Riksbankscertifikaten har en veckas löptid och placering sker i kronor till Riksbankens styrränta (reporäntan). Det under- eller överskott som återstår samma dag hanteras via så kallade deposits på dagslånemarknaden i kronor.

Riksbanken har ett betalningssystem i svenska kronor (RIX) som underlättar för marknadsaktörer att göra finansiella överföringar sinsemellan utan kredit- eller likviditetsrisker. Deltagarna i RIX har alltid tillgång till finansiering i kronor under dagen mot att de lämnar värdepapper som säkerhet. RIX är ett slutet system som exempelvis innebär att om Riksgälden har ett stort kortfristigt lånebehov – så som vid ett obligationsförfall – finns det en eller flera motparter i banksystemet som har ett motsvarande överskott att placera. Många deltagare i RIX har dessutom möjlighet att låna direkt hos Riksbanken över natten om likviditeten i betalningssystemet inte räcker till. Denna facilitet gör det möjligt för Riksgälden att låna stora summor av sina motparter. Vid dagens slut, när alla betalningar är gjorda, måste Riksgälden se till att balansen på statens centralkonto i Riksbanken är noll. Enligt Maastrichtfördraget och svensk lag får staten inte ha underskott gentemot Riksbanken över natten.

Riksgälden kan även placera överskott i så kallade trepartsrepor, där reporna sker mot en korg av säkerheter hanterad av tredje part. Trepartsrepor ger ofta högre ränta än placeringar i depositmarknaden (korta placeringar med löptider längre än en dag på penningmarknaden).

Hur daglig hantering av likviditet övergår till långsiktig upplåning på kapitalmarknaden

Oförutsedda händelser som ökar lånebehovet hanteras initialt i likviditetsförvaltningen med hjälp av låneinstrumenten ovan. Om det handlar om en varaktig ökning av skulden anpassar Riksgälden sedan den långfristiga upplåningen till det ökade lånebehovet. Det innebär att lån i likviditetsförvaltningen gradvis ersätts med upplåning på kapitalmarknaden, till exempel genom att Riksgälden ger ut en större volym statsobligationer. När det i stället uppstår ett överskott i likviditetsförvaltningen så placeras överskottet kortsiktigt för att matcha kommande utbetalningar. Om överskottet är varaktigt betalas lån av och statskulden minskar.

Den nominella kronskulden

Den genomsnittliga emissionsräntan för den utestående nominella kronskulden var 0,59 procent vid slutet av 2016, en marginell ökning från 0,51 procent året före (se diagram 6). Ökningen berodde på att den nominella kronskuldens sammansättning förändrades under året så att den till större del bestod av skuldinstrument med längre löptid. Detta berodde dels på att Riksgälden förlängde löptiden under 2016, dels på att den korta upplåningen minskade när lånebehovet blev lägre än väntat.

Den reala skulden

Den genomsnittliga reala emissionsräntan för den utestående realskulden var 1,04 procent i slutet av året (se diagram 6). Det var en minskning med 0,41 procentenheter jämfört med 2015.

Valutaskulden

Den genomsnittliga emissionsräntan för valutaskulden anpassas snabbt till aktuella utländska marknadsräntor eftersom skuldens löptid är kort. I slutet av 2016 beräknades emissionsräntan till -0,31 procent (se diagram 6). Det är 0,18 procentenheter lägre än ett år tidigare.

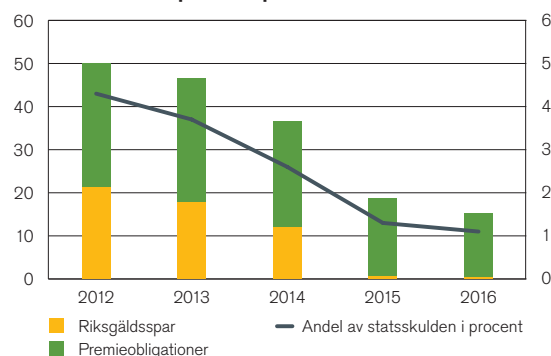
Fortsatt högt förtroende hos investerare TNS Sifo Prospera (Prospera) har genomfört undersökningar av förtroendet för Riksgäldens upplåningsverksamhet sedan 2004. Mätningarna syftar till att ge en bild av hur återförsäljare och investerare värderar betydelsen av de strategier som Riksgälden använder inom verksamheten. Resultatet återspeglar aktörernas bedömningar om hur väl Riksgälden lyckas uppfylla strategierna för att långsiktigt minimera kostnaderna för staten.

Riksgäldens upplåningsverksamhet fick goda betyg av återförsäljare och svenska och internationella investerare i Prosperas undersökning 2016. Återförsäljarnas förtroende för Riksgälden ökade 2016 till 4,3 på en skala mellan 1 och 5 att jämföra med 4,2 föregående år. Utfallet karakteriseras av Prospera som mycket högt. Värderingen från svenska investerare var 3,9 och från internationella investerare 4,0. I den föregående undersökningen blev betyget 3,8 från båda dessa grupper. Riksgälden bedömde att det höga förtroendet fortsatte att bidra till en stabil efterfrågan på svenska statspapper. En hög efterfrågan på statspapper innebär att emissionsräntorna blir låga, vilket i sin tur håller nere statens lånekostnader. En mer detaljerad redogörelse för resultatet av undersökningen ges i rapporten Underlag för utvärdering av statsskuldens förvaltning 2016.

Negativt resultat från privatmarknaden

Riksgälden lånar inte bara på penning- och obligationsmarknaden utan även från privatpersoner och andra mindre investerare som placerar pengar i premieobligationer och i Riksgäldsspar. Vid slutet av 2016 finansierade privatmarknaden 1,1 procent av statsskuden, vilket är en minskning med 0,2 procentenheter (se diagram 7).

Diagram 7 Privatmarknadens andel av statsskuden, miljarder kronor respektive procent

Regeringens uppdrag för Riksgäldens upplåning på privatmarknaden är att låna till lägre kostnad än motsvarande upplåning på kapitalmarknaden. Fram till 2014 innebar upplåningen på privatmarknaden en besparing för staten, men från och med 2015 blev denna upplåning en dyrare upplåningsform (se tabell 6). Under 2016 ökade kostnaden för staten genom upplåningen på privatmarknaden med 33,2 miljoner kronor. Utfallen 2015–2016 berodde huvudsakligen på att upplåningen gjordes till positiva räntor när motsvarande räntor på kapitalmarknaden var negativa. För femårsperioden 2012–2016 var den samlade kostnadsbesparingen (resultatet) 257,9 miljoner kronor.

Tabell 6 Besparing genom privatmarknadsupplåning, miljoner kronor

	2012	2013	2014	2015	2016
Premieobligationer	125,7	80,5	70,8	33,4	-23,4
Riksgäldsspar	3,7	16,7	0,2	-40,0	-9,8
Summa besparing	129,4	97,3	71,0	-6,6	-33,2

En ny premieobligation trots negativ ränta

Under 2016 minskade resultatet för premieobligationer med 56,8 miljoner kronor till -23,4 miljoner kronor (se tabell 6). Det var första gången årsresultatet för premieobligationer var negativt. Försämringen berodde på att flera av de utestående obligationerna hade emitterats med förlust.

Riksgälden emitterade en premieobligation under våren som planerat trots en väntad förlust. Att ställa

Premieobligationer har funnits i nästan 100 år

Premieobligationer har funnits i nästan hundra år. Under första världskriget var det inte möjligt att låna pengar utanför Sveriges gränser och även efter krigsslutet var möjligheterna begränsade. För att i stället kunna låna pengar av svenska folket infördes premieobligationer år 1918 av riksgäldsfullmäktiges dåvarande ordförande Karl Hildebrand. Premieobligationer var en sparform där privatpersoner kunde köpa obligationer där räntan betalades ut i form av vinster.

Bild: Några olika obligationer som Riksgälden har gett ut.
Foto: Magnus Länje.

in en emission bedömdes minska kundstocken, vilket kunde riskera ett minskat intresse för sparformen i framtiden. Löptiden sattes till två år och försäljningsvolymen uppgick till 1,4 miljarder kronor. Emissionen genererade en förlust på cirka 28 miljoner kronor. Riksgälden beslutade att inte sälja någon obligation under hösten eftersom det inte fanns något förfall av en gammal obligation.

Som en följd av det låga ränteläget fattade Riksgäldens styrelse den 13 december beslut att tillsvidare inte ge ut premieobligationer. Utgivningen återupptas när den återigen bedöms vara lönsam.

Fortsatt avveckling av Riksgäldssparkonton

Riksgäldens styrelse beslutade i maj 2013 att avveckla Riksgäldsspar med rörlig ränta. Huvuddelen av stocken Riksgäldsspar med rörlig ränta avvecklades under november 2015. I början av 2016 återstod endast cirka 120 miljoner kronor. De flesta av de återstående kontona avslutades under 2016 och i slutet av december återstod drygt 11 miljoner kronor. Resultatet från Riksgäldsspar förbättrades därför med 30,2 miljoner kronor till -9,8 miljoner kronor.

Konton i Riksgäldsspar med fast ränta stängdes för nyteckning i december 2012. Redan tecknade konton löper vidare till sina förfallodagar. De sista kontona förfaller i december 2020. Vid årsskiftet återstod nära 280 miljoner kronor på dessa konton.

Krympande andel av räntesparmarknaden

Premieobligationer och Riksgäldsspar stod vid årets slut för 0,8 procent av räntesparmarknaden i Sverige (bankinlåning, räntefonder och privatobligationer). Det var en minskning med 0,3 procentenheter under året vilket berodde på kraftigt minskade volymer i en växande marknad.

Löpande positionstagning

Riksgälden bedriver löpande positionstagning med målet att minska kostnaderna för statsskulden. Resultatet för den samlade positionstagningen var 42 miljoner kronor för 2016, jämfört med -2 miljoner kronor

2015 (se tabell 7). Under året sågs ramverket över för den interna positionstagningen. Alla aktiva positioner avslutades varmed ett litet negativt resultat uppstod.

Riksgäldens externa förvaltare uppnådde ett positivt resultat under året (se tabell 7). Det förklaras i huvudsak av korrekta bedömningar om en svag utveckling för det brittiska pundet gentemot japanska yenen. I stora drag drevs marknadsutvecklingen under året av att Storbritannien juni 2016 röstade för att lämna EU. Det oväntade utfallet i folkomröstningen, bland annat hos marknadsaktörer, innebar en stor påverkan på prissättningen av finansiella instrument.

Positioner – ett led i strävan att sänka kostnaderna

Riksgälden har möjlighet att ändra skuldens löptid och fördelning mellan valutor baserat på bedömningar av framtida ränte- och växelkursrörelser. Sådana ändringar gör att Riksgälden bygger upp vad som kallas positioner. En vinst på positionerna minskar statens räntekostnader med samma belopp, medan en förlust ökar räntekostnaderna.

Riksgälden kan ta både valuta- och ränte-positioner, men när det gäller räntor görs det uteslutande i utländska räntor. Regeringens årliga riktlinjer styr utrymmet för risktagandet. Större justeringar av skulden kan göras när Riksgälden bedömer att den möjliga avkastningen är stor i förhållande till risken. Sådana positioner fattar styrelsen beslut om och tanken är att de kan vara mer långsiktiga. I den löpande interna positionstagningen tas normalt relativt små positioner.

Riksgälden anlitar externa förvaltare som komplement till den interna positionstagningen. Syftet är att diversifiera förvaltningen, att få en måttstock att utvärdera den interna positionstagningen mot och att få tillgång till extern expertis. Det förbättrar möjligheterna att nå målet att sänka kostnaderna för statsskulden.

Det positiva resultatet hos de externa förvaltarna dämpades av den amerikanska ränteuppgången som inleddes efter presidentvalet i USA. En fördjupad information om hur marknadsutvecklingen påverkade positionstagningen under året ges i rapporten Underlag för utvärdering av statsskuldens förvaltning 2016.

Utvärdering över fem år

Resultatet för Riksgäldens positionstagning varierar mellan åren och utvärderas därför i femårsperioder. Under åren 2012–2016 var resultatet i genomsnitt -17 miljoner kronor per år för den samlade positionstagningen (se tabell 7). Den interna löpande förvaltningen resulterade i ett underskott på i genomsnitt 41 miljoner kronor per år. Den externa förvaltningen bidrog med ett överskott på i genomsnitt 24 miljoner kronor per år.

Tabell 7 Resultat för positionstagningen, miljoner kronor

	2012	2013	2014	2015	2016	Totalt	Genomsnitt
Intern positionstagning	-176	235	-216	-47	-1	-205	-41
<i>varav styrelsen</i>	0	0	0	0	0	0	0
<i>varav löpande</i>	-176	235	-216	-47	-1	-205	-41
Extern positionstagning	-24	-35	90	44	43	119	24
Totalt	-200	200	-126	-2	42	-86	-17

Garantier och utlåning med kreditrisk

Under 2016 var garanti- och utlåningsportföljerna i stort oförändrade, sett till både storlek och risk. Riksgälden ingick ett garantiåtagande till förmån för forskningsanläggningen European Spallation Source (ESS) i Lund. Liksom tidigare år fanns det internationellt intresse för svensk expertis på garantiområdet och Riksgälden bidrog med tekniskt stöd till både Cypern och Vietnam.

Uppgift och mål

Riksgälden ställer ut och förvaltar statliga garantier och lån med kreditrisk på uppdrag av regeringen och efter beslut av riksdagen. Uppdraget innefattar att värdera de ekonomiska riskerna, sätta avgifter och bestämma villkor. I uppdraget ingår också att hantera de reservtillgångar (se rutan Reservtillgångar) som är kopplade till garanti- och utlåningsverksamheten. Riksgälden ska bidra till att statens risk begränsas och att statens rätt tryggas.

Riksgälden ska även arbeta aktivt för att andra myndigheters garanti- och utlåningsverksamhet bedrivs på ett effektivt sätt och för att utveckla hanteringen i samverkan med de andra myndigheterna.

Oförändrad nivå på utestående garantier

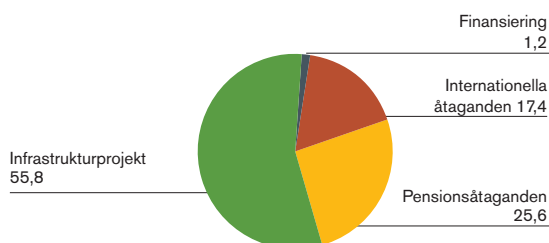
Vid slutet av 2016 hade Riksgälden utestående garantier på totalt 33,3 miljarder kronor, (se diagram 8) jämfört med 33,7 miljarder kronor ett år tidigare. Utfallet var exklusive insättningsgarantin och investerarskyddet, vilka hanteras och redovisas separat (se avsnittet Finansiell stabilitet). Större förändringar i Riksgäldens garantiportfölj var främst en minskning i garantiåtagandet mot Nordiska investeringsbankens lån för projektinvesteringar. Dessa lån minskade med 1 miljard kronor efter amorteringar. Det garanterade beloppet understiger därmed Riksgäldens garantiram för lånen.

I december ingick Riksgälden ett garantiåtagande för European Spallation Source (ESS) efter

regeringsbeslut från den 27 oktober 2016. ESS är ett konsortium som upprättats av ett antal europeiska länder för att bygga och driva en forskningsanläggning i Lund. Byggnationen av anläggningen finansieras av medverkande länder i ESS. Den mest byggintensiva fasen kommer dock medföra ett temporärt underskott i likviditeten för ESS, varför konsortiet har avtalat om överbrygningslån som den svenska staten kommer att garantera. Garantiåtagandet gäller för tre olika låneramar där respektive låneram finansieras av Nordiska investeringsbanken, AB Svensk Exportkredit och Europeiska investeringsbanken. Riksgäldens garantiåtagande för ESS uppgår totalt till 600 miljoner kronor, och garantin löper fram till den 31 december 2022. Per den 31 december hade ESS inte lånat något under låneramen.

I diagram 8 redovisas utestående garantier för 33,3 miljarder per den 31 december 2016 fördelade områdesvis.

Diagram 8 **Garantiåtaganden, procentuell fördelning**

Under året beslutade regeringen att stänga tre befintliga garantiprogram. Riksgälden kommer därmed inte längre att ha rätt att utfärda garantier inom rennärning, offentliga karantäner för djur samt utvinning av olja, naturgas och kol. Besluten om upphävande träder

ikraft den 1 januari 2017. Utnyttjandet av garantiprogrammen har varit mycket lågt under 2000-talet.

Reservtillgångar

I resultatredovisningen jämförs reservtillgångar med förväntade förluster för att visa om det finns ett över- eller underskott i verksamheten. Reservtillgångarna består av:

- räntebärande konton i Riksgälden dit avgifter som ska täcka förluster förs (reservkonton)
- värdet på de tillgångar, i form av panter eller liknande, som Riksgälden tagit över till följd av att en lån- eller garantitagare inte kunnat fullgöra sina åtaganden
- det beräknade nuvärdet av avtalade avgifter som ska betalas till respektive reservkonto i framtiden.

Förväntad förlust är ett statistiskt mått för de kreditförluster som beräknas kunna uppstå på grund av att garanti- eller låntagaren med en viss sannolikhet inte kommer att fullgöra sitt åtagande. Den förväntade förlusten omprövas löpande under garantins eller lånets löptid.

Reservtillgångar för garantier och lån redovisas var för sig. Riksgälden hanterar också ett antal lån med villkorad återbetalning. Dessa omfattas inte av samma regelverk som den övriga utlåningen och redovisas därför separat. Eventuella förluster för dessa lån finansieras inte av reservtillgångarna.

Fortsatt överskott i garantiverksamheten

Vid slutet av 2016 uppgick garantiverksamhetens reservtillgångar till 1 320 miljoner kronor, medan de förväntade förlusterna minskade till 645 miljoner kronor (se tabell 8). Det större överskottet i garantiverksamheten berodde främst på att reservtillgångarna värderades högre än vid föregående år men också på de lägre förväntade förlusterna i portföljen.

Tabell 8 Utestående garantier, tillgångar och förväntade förluster i slutet av 2016, miljoner kronor

	2014	2015	2016
Utestående garantier	34 652	33 704	33 316
Reservtillgångar	1 642	996	1 320
Reservkonto	289	334	313
Värdering fordringar	1 306	627	975
Förväntade framtida avgifter för förväntad förlust	47	36	32
Förväntade förluster	909	836	645
Skillnad mellan reservtillgångar och förväntade förluster	733	160	675

Tillgångarna ökade

Reservtillgångarna i garantiverksamheten ökade med 323 miljoner kronor under året.

De tillgångar som uppkom i samband med infriandet av den statliga garantin om motsvarande 2,1 miljarder kronor för Saab Automobile AB:s (Saab) lån i Europeiska investeringsbanken värderades till totalt 962 miljoner kronor per den 31 december 2016. Tillgångarna bestod av en fordran på Saab:s konkursbo och en internstatlig fordran avseende aktierna i Orio AB (tidigare Saab Automobile Parts AB). Värderingen ökade med 346 miljoner kronor jämfört med året före. Ökningen berodde framför allt på det överskott som förväntas tillfalla Riksgälden till följd av att konkursen i Saab Automobile Tools AB är nära avslut. Ytterligare en bidragande orsak var att den externa värderingen som gjorts på den internstatliga fordran avseende aktierna i Orio AB ökade från 530 miljoner kronor till 679 miljoner kronor.

Den internstatliga fordran uppkom i samband med att Riksgälden pantrealiserade aktierna i Orio AB. Ägandet av aktierna överfördes till Kammarkollegiet, medan enheten för statlig bolagsförvaltning inom Näringsdepartementet sköter förvaltningen av bolaget. Riksgäldens roll är sedan 2013 att redovisa värdet på den inomstatliga fordran, vilket baseras på beräkningar av en extern, oberoende part.

All utdelning från Orio AB samt köpeskillingen från en eventuell försäljning av bolaget ska tillfalla Riksgäldens reservkonto för garantiverksamheten. Under 2016 var utdelningen från Orio AB till reservkontot 15 miljoner kronor, jämfört med 35 miljoner kronor föregående år.

I juni gjordes ett delinfriande under garantin till Nordiska investeringsbankens portfölj för miljölån, vilket belastade reservkontot med 45,1 miljoner kronor. Delinfriandet gällde ett lån till ett projekt i Ukraina. Denna utbetalning medförde att lånet blev slutreglerat. Det första infriandet i samma projekt gjordes 2014 och totalt har 106 miljoner kronor belastat reservkontot.

Totalt minskade behållningen på reservkontot med 20,5 miljoner kronor till 313 miljoner kronor 2016. Behållningen påverkades utöver utdelningen från Orio AB och delinfriandet av garantin till Nordiska investeringsbanken av inbetalda garantiavgifter.

De förväntade framtida avgifterna för garantiportföljen minskade med 3,7 miljoner kronor till 31,8 miljoner kronor.

Lägre förväntade förluster

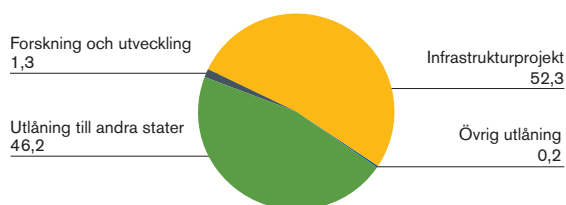
De förväntade förlusterna i garantiportföljen minskade med 191 miljoner kronor under 2016. Den största delen av minskningen berodde på justeringar i dataunderlag snarare än på riskförändringar i enskilda

engagemang. Riksgälden använder statistik över en stor grupp låntagares historiska betalningsproblem för att skatta sannolikheten för att en låntagare i framtiden inte ska kunna fullgöra sina betalningar. Förändringar i denna statistik medförde att den skattade sannolikheten för framtida betalningsinställelser minskade. De minskade förväntade förlusterna berodde alltså på metodförändringar och inte på några direkta förändringar i Riksgäldens portfölj.

Oförändrad utlåning

Inga nya lån med kreditrisk har tillkommit under 2016 i Riksgäldens utlåningsverksamhet. Utlåning till låntagare utanför staten, inklusive lån med villkorad återbetalning, uppgick till 12,4 miljarder kronor vid årets slut. Fördelningen av utlåningen framgår av diagram 9.

Diagram 9 Utlåning till låntagare utanför staten, procentuell fördelning

Riksgäldens utlåning till låntagare utanför staten (exklusive lån med villkorad betalning) uppgick till 11,3 miljarder kronor vid årets slut, vilket var en ökning om 344 miljoner kronor jämfört med 2015. Förändringen berodde framför allt på att värdet av lånet till Irland om 600 miljoner euro ökade under året till följd av den svenska kronans försvagning mot euron. Under 2016 fortsatte även Riksgäldens arbete med att bistå regeringen i att förbereda ett lån till Ukraina. Något låneavtal undertecknades inte under året.

Fortsatt överskott i utlåningsverksamheten
Utlåningsverksamhetens reservtillgångar uppgick till 779 miljoner kronor vid slutet av 2016 (se tabell 9). Överskottet ökade med 82 miljoner kronor under året eftersom de förväntade förlusterna minskade (se tabell 9).

Tabell 9 Utestående lån till låntagare utanför staten, tillgångar och förväntade förluster¹ vid årets slut

	2014	2015	2016
Utestående lån	11 008	10 935	11 279
Reservtillgångar	778	777	779
Reservkonto	456	516	561
Förväntade framtida avgifter för förväntad förlust	322	261	218
Förväntade förluster	363	326	246
Skillnad mellan tillgångar och förväntade förluster	415	451	532

¹ Exklusive lån med villkorad återbetalning

Utökade tillgångar

Reservtillgångarna i utlåningsverksamheten var i stort sett oförändrade vid årets slut (se tabell 9). Behållningen på reservkontot var 561 miljoner kronor, medan de förväntade framtida avgifterna var 218 miljoner kronor.

Lägre förväntade förluster

De förväntade förlusterna i utlåningsportföljen minskade med 80 miljoner kronor under 2016 och uppgick totalt till 246 miljoner kronor (se tabell 9). Den enskilt största förklaringen till minskningen beror, i likhet med garantierna, på de metodförändringar som gjorts i beräkningarna av de förväntade förlusterna.

Lån med villkorad återbetalning

Riksgälden hanterar också ett antal lån med villkorad återbetalning. Dessa så kallade royaltylån har inte någon vanlig amorteringsplan, utan återbetalningen av lånen bestäms av hur verksamheten som lånen finansierar utvecklas. Återbetalningen till staten kan alltså bli större eller mindre än det ursprungliga lånet. Eftersom royaltylånen inte omfattas av förordningen (2011:211) om utlåning och garantier redovisar Riksgälden inte någon förväntad förlust för dem. Däremot redovisas eventuella nedskrivningsbehov.

Utlåningen med villkorad återbetalning inkluderar ett lån på 1 miljard kronor till A-Train AB, som byggt och driver trafiken på Arlandabanan. Dessutom ingår ett antal royaltylån som delfinansierat forskning och utveckling av komponenter till civilflygplan. Royaltylån till flygindustrin uppgick i slutet av 2016 till 163 miljoner kronor, jämfört med 225 miljoner kronor ett år tidigare. Minskningen berodde på inbetald royalty och subventioner från anslag.

Royaltylånen till flygindustrin är delvis subventionerade, vilket betyder att en del av Riksgäldens finansiering och administration av lånen täcks av anslag. Resterande kostnader ska täckas av den andel av intäkterna från komponenterna som Riksgälden får (royalty). Om Riksgälden bedömer att royalty och anslag inte kommer täcka finansieringen av respektive lån görs en nedskrivning. Vid slutet av 2016 fanns inget sådant nedskrivningsbehov.

Outnyttjad låneram till Svensk Exportkredit

Under 2016 tecknade inte Svensk Exportkredit den låneram om 125 miljarder kronor som Riksgälden hade fått i uppdrag av regeringen att göra tillgänglig för bolaget. Skälet till detta var att Svensk Exportkredit inte förutsåg något behov av att låna i Riksgälden till angivna villkor. Riksgäldens uppdrag att tillhandahålla låneramen löpte ut den 31 december 2016. Riksdag och regering har fattat beslut om att förlänga uppdraget till att gälla även för 2017.

Riksgäldens arbete inom samverkansuppdraget

Inom ramen för Riksgäldens uppdrag att utveckla och samordna hanteringen av statens garantier och lån fortsatte arbetet med att stötta Sida i garantifrågor under 2016. Riksgälden bistod bland annat med

Internationellt intresse för Riksgäldens garantikompetens

Under 2016 fanns det internationellt intresse för den svenska garantimodellen. Frågeområdena som stod i fokus var dels mer policyövergripande frågor rörande ramverket för den svenska statens garanti- och utlåning, dels Riksgäldens metodval och tillvägagångssätt vad gäller kreditriskanalys och prissättning av kreditrisk. När det gällde det sistnämnda var Riksgälden under våren på Cypern för att på EU-kommissionens uppdrag dela med sig av sitt praktiska kunnande inom ämnesområdet. Metodval och angreppssätt för att göra väl underbyggda kreditriskanalyser och sätta riskavspeglande avgifter var också temat för ett större uppdrag för Asiatiska utvecklingsbankens (Asian Development Bank, ADB) räkning i Vietnam under hösten.

rådgivning, prissättning och värdering av garantier som används i det svenska utvecklingssamarbetet.

I samordningsrollen ingår också att ta fram underlag för statens samlade garantigivning och utlåning till årsredovisning för staten. Riksgälden gör även en riskanalys för statens samlade garanti- och låneportfölj som lämnas till regeringen i mars varje år.

Riksgälden har sedan starten medverkat vid samhällsviktiga projekt

Sedan 1800-talet har Riksgälden möjliggjort finansiering av stora samhällsviktiga projekt. Lån och garantier från Riksgälden har bidragit till finansieringen av bygget av Göta kanal och den stora järnvägsutbyggnaden under 1860-talet.

På senare år har Riksgälden medverkat till att finansiera Arlandabanan mellan Stockholm och Arlanda genom ett royaltylån. Riksgälden har också garanterat finansieringen av Öresundsbron.

Under 2016 har Riksgälden lämnat garantier för lån till ESS, ett konsortium som bygger ett forskningslaboratorium i Lund. Vid anläggningen kommer ESS att bedriva forskning där neutronspredning används för att genomlysna olika material och på så sätt studera deras egenskaper. Forskningen är användbar inom flera olika discipliner: fysik, kemi, geologi, biologi och medicin.

*Bild: Översiktsbild över bygget av ESS i Lund.
Foto: Perry Nordeng.*

Finansiell stabilitet

Den nya lagen om resolution trädde i kraft den 1 februari 2016. Riksgälden är svensk resolutionsmyndighet och arbetade under året med de uppdrag som följer med det nya regelverket om hantering av banker i kris. Den 1 juli infördes ändringar i lagen om insättningsgarantin som bland annat innebär krav på snabbare utbetalning vid ersättningsfall.

Uppgift och mål

Riksgälden ansvarar för statens bankkrishantering och förebyggande stöd. Målet är att värna den finansiella stabiliteten och samtidigt minimera statens kostnader för eventuella stödåtgärder.

Från och med den 1 februari 2016 är Riksgälden svensk resolutionsmyndighet med ansvar för det nya regelverk för krishantering som till stora delar ersätter bankstödslagstiftningen från 2008 (se rutan Resolution – krishantering utan nota för skattebetalarna). Banker, andra kreditinstitut och värdepappersbolag (institut) omfattas av regelverket. Riksgälden är alltjämt även stödmyndighet, i enlighet med en ny lag om förebyggande statligt stöd som även den började

gälla den 1 februari 2016. Förutsättningarna för att ge förebyggande statligt stöd till livskraftiga kreditinstitut är dock mer begränsade med den nya lagen.

Riksgälden är också garantimyndighet enligt lagen om insättningsgaranti och lagen om investerarskydd. Uppdraget är att bidra till ett starkt konsumentskydd genom att hantera insättningsgarantin och investerarskyddet med hög servicenivå och till låga kostnader. Insättningsgarantin motverkar risken för allvarliga störningar i det finansiella systemet genom att den skapar trygghet för insättarna och minskar risken för uttagsanstormningar.

Första året som resolutionsmyndighet

Under 2016 inledde Riksgälden arbetet med att upprätta resolutionsplaner för de institut som omfattas av lagen om resolution. En resolutionsplan ska bland annat innehålla uppgifter om hur ett institut som hamnar i kris ska hanteras för att minimera störningar i det finansiella systemet och ekonomin i stort. Om institutet tillhandahåller samhällsviktiga tjänster ska planerna även innehålla en beskrivning av hur den fortsatta driften av sådana tjänster ska se ut.

För gränsöverskridande institut ska resolutionsplanen beslutas av så kallade resolutionskollegier som består av representanter från bland annat resolutionsmyndigheter i de länder där institutet har väsentlig verksamhet. För de fyra svenska

storbankerna ansvarade Riksgälden för att upprätta planerna och anordnade kollegiemöten vid tre tillfällen under året. I december beslutades planerna i respektive banks resolutionskollegium. I Riksgäldens ansvar som resolutionsmyndighet ingår även att delta som representant i kollegiearbete för utländska institut som har väsentlig verksamhet i Sverige. Riksgälden deltog därför i två resolutionskollegier avseende institut som har säte utanför Sverige.

Inom ramen för resolutionsplanering pågick även ett arbete med att utforma en modell för att fastställa minimikravet för eget kapital och nedskrivningsbara skulder (MREL). Med minimikravet säkerställs att systemviktiga institut har tillräckliga resurser för att täcka förluster och återställa kapitalet. I april publicerades

en promemoria för remiss till berörda instanser. Ett slutgiltigt förslag ska läggas fram under det första kvartalet 2017.

I december 2016 publicerade Riksgälden en modell för att bestämma i vilken utsträckning ett institut har betydelse för det finansiella systemets stabilitet. För institut som anses ha mindre betydelse för den finansiella stabiliteten kan resolutionsplanerna utgå från att instituten vid fallissemang försätts i konkurs eller likvideras. Därmed är behovet av planering för dessa institut mer begränsat.

Riksgälden tog under året över ansvaret för arbetet inom Rådet för finansiell stabilitet (Financial Stability Board, FSB) avseende resolution av banker och därtill kopplade frågeställningar från Riksbanken. Riksgälden deltog också i ett flertal grupper och kommittéer inom Europeiska bankmyndighetens (Eba) avseende utformning av regelverk kring resolution och bankkrishantering. De internationella policydiskussionerna kom därmed att bli en allt mer viktig del av Riksgäldens verksamhet.

Resolutionsreserven

Vid ett resolutionsförfarande kan extern finansiering vara en förutsättning för att resolutionen ska lyckas. För det ändamålet inrättade Riksgälden en resolutionsreserv i enlighet med det nya regelverket. Förutom finansiering kan reserven också komma att användas för att garantera de nya skuldinstrument som ett institut i resolution kan behöva ge ut. Användning av resolutionsreserven omgärdas av särskilda regler.

Medel till resolutionsreserven tillförs genom årliga avgifter från avgiftsskyldiga institut. Under 2016 var

avgiften reducerad till hälften enligt övergångsregler i lagen om resolution och uppgick till cirka 3,4 miljarder kronor. Till resolutionsreserven, som är ett konto i Riksgälden, fördes även medel från stabilitetsfonden (se nedan). Därmed uppgick resolutionsreserven till 22,5 miljarder kronor vid årets slut.

Stödåtgärder utöver resolution

Vid hot om en allvarlig störning i det finansiella systemet kan staten i vissa fall ge förebyggande stöd till livskraftiga banker och andra kreditinstitut. En ny lag om förebyggande statligt stöd trädde i kraft den 1 februari 2016 och ersätter den så kallade stödlagen från 2008. Riksgälden är alljämt stödmyndighet, men förutsättningarna för att ge stöd är mer begränsade i den nya lagen.

Stabilitetsfonden

Stöd enligt den nya lagen om förebyggande statligt stöd ska på samma sätt som tidigare finansieras via stabilitetsfonden. Stabilitetsfonden, som utgörs av ett konto i Riksgälden, har sedan 2009 tillförts årliga stabilitetsavgifter och avgifter från de institut som deltagit i programmet om bankgaranti. Dessutom har överskott från den särskilda hanteringen av banken Carnegie under finanskrisen och deltagandet i Nordeas nyemission 2009 tillförts fonden.

Stabilitetsfonden hade vid slutet av 2016 en behållning på cirka 40,5 miljarder kronor. Under 2016 var stabilitetsavgifterna 3,4 miljarder kronor. År 2016 togs stabilitetsavgifter ut för sista gången, de ersätts från och med 2017 av resolutionsavgifter. Stabilitetsfonden tillfördes dessutom 34,9 miljoner kronor från

Resolution – krishantering utan nota för skattebetalarna

Bakgrunden till det nya regelverket om resolution är att det under finanskrisen 2008–2009 blev tydligt att det behövs ett gemensamt ramverk för att hantera problemfyllda institut vid sidan om det vanliga konkursförfarandet. Genom de nya reglerna skapas ett särskilt förfarande för att hantera ett institut i kris utan att försätta det i konkurs. Förfarandet kallas resolution och ska användas för institut som bedöms vara viktiga för den finansiella stabiliteten och därmed inte bör försättas i konkurs. Syftet är att staten ska kunna hantera fallerande institut utan att det medför stora störningar i det finansiella systemet och utan att skattebetalarna bär kostnaden.

Resolution innebär att staten tar kontroll över problemdrabbade institut för att rekonstruera eller avveckla institutet under ordnade former. Under processen hålls hela eller delar av institutet öppet

så att insättare och andra kunder har tillgång till sina konton och övriga tjänster. Förlusterna hanteras genom att institutets aktie- och fordringsägare får sina innehav nedskrivna och/eller konverterade till aktiekapital (så kallad skuldnedskrivning eller bail-in). Vanliga insättare påverkas däremot inte av skuldnedskrivning.

För Sverige innebär det nya regelverket en i stora delar ny ordning för att hantera institut i kris. Förutom att hantera uppkomna kriser ingår det i Riksgäldens uppdrag att ha lämpliga åtgärder på plats om ett institut får problem. Det innefattar bland annat att ta fram en så kallad resolutionsplan för varje institut och besluta om krav på hur mycket nedskrivningsbara skulder institutet ska ha. Riksgälden tar även ut särskilda resolutionsavgifter från instituten.

vinstdelning i banken Carnegie och påfördes 269,3 miljoner kronor i ränta.

Vinstdelning i banken Carnegie

I samband med finanskrisen 2008 tog Riksgälden över banken Carnegie. Åtgärden vidtogs för att värna den finansiella stabiliteten. Några månader efter övertagandet såldes Carnegie till företagen Altor och Bure och som en del av köpeskillingen avtalades om två vinstdelningsarrangemang. Dessa innebar att Riksgälden har rätt till en del av de återvinningar Carnegie gör från två problemdrabbade kreditportföljer. Inklusiv vinstdelningen för 2016 har hanteringen av Carnegie hittills gett ett överskott på 341 miljoner kronor till staten.

Insättningsgarantin och investerarskyddet

Insättningsgarantin träder in när ett institut går i konkurs eller efter ett beslut av Finansinspektionen. Insättningsgarantin gäller också om staten hanterar ett institut genom så kallad resolution. Investerarskyddet träder in när ett institut går i konkurs och det visar sig att kunderna inte längre har tillgång till sina värdepapper eller pengar. Under 2016 inträffade inga händelser som utlöste insättningsgarantin eller investerarskyddet.

Arbete för snabbare utbetalning av insättningsgarantin

Under 2016 infördes de nya gemensamma EU-reglerna för insättningsgarantin i svensk lag (se rutan Nya EU-regler för insättningsgarantin ger starkare skydd). De innebär bland annat att ersättning ska göras tillgänglig för insättarna inom sju arbetsdagar, i stället för att som tidigare betalas ut inom 20 arbetsdagar. För att leva upp till de nya reglerna krävs en hög grad av automatisering i utbetalningsrutinen. Under året arbetade Riksgälden därför med att utveckla systemstödet för utbetalningar vid ersättningsfall.

Drygt hälften känner till insättningsgarantin

En förutsättning för att insättningsgarantin ska bidra till finansiell stabilitet är att allmänheten vet att skyddet finns och har förtroende för den. Riksgälden låter därför Kantar Sifo göra en årlig undersökning av kännedomen, kunskapen och förtroendet kring garantin.

Resultatet av undersökningen 2016 visade att 52 procent av de tillfrågade känner till att det finns ett skydd för insättningar. Motsvarande resultat föregående år var 51 procent. Förändringen är inte statistiskt säkerställd.

Av de tillfrågade som kände till skyddet svarade 80 procent att de har ganska eller mycket stort förtroende för insättningsgarantin. När det gäller

Nya EU-regler för insättningsgarantin ger starkare skydd

Insättningsgarantin skyddar sparande på konto om ett finansiellt institut försätts i konkurs eller av andra skäl inte kan betala ut pengarna. Det maximala ersättningsbeloppet är motsvarande 950 000 kronor per person och institut.

Under 2016 genomfördes ändringar i insättningsgarantin som bland annat innebär att insättarna ska få ersättning utbetald snabbare. Lagändringarna följer av ett omarbetat EU-direktiv som syftar till att harmonisera och stärka konsumentskyddet för insättningar inom EES-området. Lagändringarna innebär bland annat att:

- pengarna görs tillgängliga snabbare vid ett ersättningsfall (inom sju arbetsdagar i stället för tidigare 20 arbetsdagar)
- informationen från instituten till insättarna förbättras
- högre ersättning än motsvarande 950 000 kronor kan medges om insättningen är hänförlig till särskilda transaktioner, till exempel försäljning av bostad
- de avgifter som instituten betalar in baseras i större utsträckning på institutens risknivå.

För Riksgälden innebar de ändrade reglerna att rutinen för utbetalning vid ersättningsfall automatiserades ytterligare och anpassades. Riksgälden tog också fram en ny avgiftsmodell med fler riskindikatorer enligt riktlinjer från Europeiska bankmyndigheten (Eba).

förtroendet för Riksgälden svarade 70 procent av samtliga tillfrågade att de har ganska eller mycket stort förtroende.

Insättningsgarantifonden ökade

Alla institut som omfattas av insättningsgarantin betalar en årlig avgift till Riksgälden. De medel som betalas in förs till en fond som förvaltas av Kammarkollegiet på uppdrag av Riksgälden.

Den 31 december 2016 uppgick fondens marknadsvärde till 38,1 miljarder kronor. Det motsvarar 2,3 procent av de garanterade insättningarna om totalt 1 666 miljarder kronor vid slutet av året (se not 59). Sverige uppfyller därmed minimikravet på fondens storlek i det nya EU-direktivet som är 0,8 procent av garanterade insättningar.

Under 2016 ökade fondens behållning med 2,9 miljarder kronor. Årets avgiftsuttag inbringade knappt 1,6 miljarder kronor, medan marknadsvärdet av fondens innehav ökade med drygt 1,3 miljarder kronor.

Finansiella stabilitetsrådet

Under 2016 medverkade Riksgälden vid två möten i det finansiella stabilitetsrådet. Den 7 december träffades en ny överenskommelse mellan regeringen och de myndigheter som ansvarar för att värna den finansiella stabiliteten. Överenskommelsen ersätter den som tidigare gällde avseende parternas ansvarsområden, uppgifter och roller i arbetet med att främja den finansiella stabiliteten och krishantering. Den nya överenskommelsen återspeglar Riksgäldens roller som resolutionsmyndighet, stödmyndighet och garantimyndighet.

I oktober anordnade stabilitetsrådet en krisövning där Riksgälden deltog. Syftet med övningen var att öva de svenska myndigheternas samordning och informationsutbyte vid krishantering.

Insättningsgarantin förhindrar uttagsanstormningar

För att bevara den finansiella stabiliteten är det viktigt att allmänheten vet att de kan komma åt sina besparingar på konton hos institut. Om kontosparare hos ett institut tar ut alla sina pengar samtidigt får institutet vanligtvis problem. Detta fenomen kallas uttagsanstormning och har inträffat vid ett antal tillfällen under historien i såväl Europa som övriga delar av världen.

Genom insättningsgarantin är kontospararna garanterade en ersättning på upp till 950 000 kr per institut och person om institutet går i konkurs. På så sätt kan de känna sig trygga även i tider av finansiell oro. Det minskar risken för uttagsanstormningar och bidrar därmed till stabilitet i det finansiella systemet.

Foto: Fredrik Sandberg/TT.

Riskhantering

Arbetet med att förstärka riskhanteringen fortsatte under 2016. Bland annat infördes nya metoder och rutiner för kontinuitets- och krishantering och ramverket för regelefterlevnad (compliance) förbättrades. Vidare genomfördes riskreducerande åtgärder, exempelvis förbättringar i affärssystem och kompetenssatsningar.

Uppgift och mål

Att i riskhanteringen, utöver vad som anges i regeringens riktlinjer, sträva efter att uppnå marknadspraxis. Riksgäldskontoret ska se till att hanteringen av finansiella och operativa risker uppfyller de för verksamheten relevanta krav.

Riksgälden exponeras mot olika risker

Risk definieras som en potentiell negativ påverkan på verksamheten. I begreppet ingår dels sannolikheten för att en händelse inträffar, dels den påverkan händelsen skulle kunna få på verksamheten. I Riksgäldens Finans- och riskpolicy, som årligen beslutas av styrelsen, beskrivs och definieras de huvudsakliga riskerna i Riksgäldens verksamhet. I rutan Risktyper i Riksgäldens verksamhet beskrivs vissa av dessa risker närmare.

Riskhantering på flera nivåer inom myndigheten

Riskhantering är centralt för Riksgäldens verksamhet. En god förmåga att hantera risker förbättrar förutsättningarna för att nå uppsatta mål och undvika onödiga kostnader. Baserat på vedertagna metoder och modeller arbetar Riksgälden systematiskt med att kartlägga, åtgärda och följa upp risker. Riskhanteringen är därför en central del av Riksgäldens interna styrning och kontroll tillsammans med exempelvis verksamhets- och ekonomistyrning och regelefterlevnad. Med intern styrning och kontroll avses enligt förordning (2007:603) om intern styrning och kontroll den process som syftar till att myndigheten med rimlig

Risktyper i Riksgäldens verksamhet

Kreditrisk är risken att förlust uppstår för att en motpart inte fullgör sina förpliktelser samt risken att värdeförlust uppstår på grund av försämrad kreditkvalitet. Avvecklingsrisk, motpartsrisk, landrisk och systemrisk ingår i kreditrisk.

Avvecklingsrisk är risken att den ena parten vid avvecklingstillfället inte fullföljer sina åtaganden, det vill säga inte levererar valuta eller värdepapper efter att den andra parten redan uppfyllt sina åtaganden.

Marknadsrisk är risken för förlust till följd av att priserna på marknaden rör sig på ett ofördelaktigt sätt. Ränterisk, valutarisk och inflationsrisk ingår i marknadsrisk.

Ränte- och valutarisk är risken att värdet på tillgångar och skulder förändras på ett ofördelaktigt vis då räntenivåer respektive valutakurser ändras.

Operativ risk är risken för förlust till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade interna processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser. Risken kan vara internt eller externt orsakad. Säkerhetsrelaterade risker är en del av operativa risker.

säkerhet fullgör de krav som framgår av 3§ myndighetsförordningen (2007:515). Detta innebär att Riksgäldens styrelse ska se till att verksamheten bedrivs effektivt och enligt gällande rätt och de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i EU. Styrelsen ansvarar också för att verksamheten redovisas på ett

tillförlitligt och rättvisande sätt samt att myndigheten hushåller väl med statens medel.

I enlighet med relevant marknadspraxis utgår Riksgäldens riskhantering från en tydlig ansvarsfördelning. Styrelsen är ytterst ansvarig för att styra och följa upp verksamhetens risker. Riksgäldsdirektören ansvarar för att förvaltningen sker inom de ramar styrelsen satt upp. Avdelningscheferna ansvarar i sin tur för den löpande riskhanteringen inom den egna verksamheten. Riskenheten ansvarar för den gentemot övrig verksamhet oberoende riskkontrollen genom identifiering, övervakning och analys av risker samt riskrapportering till riksgäldsdirektören. Internrevisionen, som är direkt underställd styrelsen, ansvarar för att utvärdera den samlade riskhanteringen utifrån en riskbaserad ansats.

Fortsatt förstärkning av riskhanteringen

Arbetet med att förstärka riskhanteringen fortsatte under 2016. Bland annat fastställdes nya metoder och rutiner för kontinuitets- och krishantering och förbättrade rutiner infördes för kontroll av behörigheter. Vidare utvecklades ramverket för regelefterlevnad och uppföljningen förbättrades inom området. Riksrevisionen granskade under hösten Riksgäldens åtgärder för att hantera eventuell marknadsoro efter folkomröstningen i Storbritannien om EU-medlemskapet. Granskningen visade att myndighetens krisberedskap var god.

Marknadsrisker i statsskuldsförvaltningen

Inga väsentliga avvikelser inträffade i Riksgäldens marknadsrisker under 2016 utifrån de riktvärden som regeringen fastställde i riktlinjebeslutet för 2016 (se avsnittet Skuldförvaltning om regeringens riktlinjer). Under årets sista månader låg löptiden i den nominella kronskulden utanför den övre intervallgränsen. Detta berodde huvudsakligen på att lånebehovet var mindre än väntat under året, något som främst minskade den korta upplåningen. Enligt regeringens riktlinjebeslut fick löptiden temporärt avvika från löptidsintervallet.

Marknadsrisken i statsskulden förändrades under året. I enlighet med regeringens riktlinjer för statsskuldsförvaltningen 2016 förlängdes löptiden för den korta nominella kronskulden med tre månader, vilket minskade skuldens känslighet för förändringar i svenska räntor.

För att minska statsskuldens valutarisk minskades dess exponering mot utländsk valuta. I enlighet med regeringens riktlinjebeslut minskades valutaexponeringen genom växlingar från svenska kronor till utländsk valuta motsvarande cirka 23 miljarder kronor under året.

Riksgälden har möjlighet att göra taktiska omfördelningar av exponeringen i statsskulden i form av ändringar av skuldslagets löptid (i utländsk valuta) och fördelning mellan valutor baserat på bedömningar om framtida ränte- och växelkursrörelser. Sådana ändringar gör att Riksgälden bygger upp vad som kallas positioner. Storleken på positioner inom skulden i utländsk valuta regleras med Value-at-Risk (VaR) mandat. VaR är en statistisk uppskattning av möjliga framtida förluster baserat på historiska samband. Riksgälden beräknar VaR-värdet med tidsperioden en dag och konfidensnivån 95 procent. Detta betyder att negativa resultat överstigande VaR-värdet förväntas uppstå i genomsnitt var tjugonde dag. Riksgälden testar VaR-modellen tre gånger per år för att kontrollera att modellens statistiska uppskattning av möjliga framtida förluster är tillfredsställande, så kallad backtesting. Bland annat testas om antalet resultat som är större än VaR-värdet är för många eller för få. Testerna under 2016 visade att modellen i allt väsentligt fungerar väl.

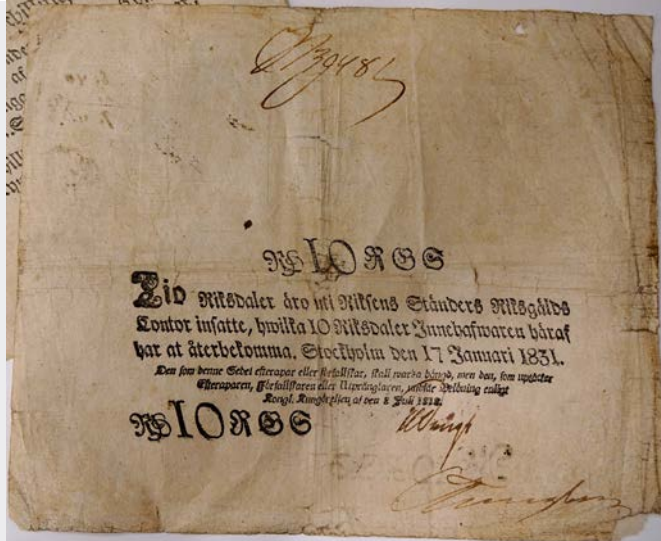
Riskutnyttjandet i den löpande positionstagningen var under året i medeltal fyra procent av det VaR-mandat som Riksgälden tilldelats av regeringen. Positionerna var dock av begränsad omfattning då den interna förvaltningen avvaktade en omstrukturering av verksamheten.

Kreditrisk i statsskuldsförvaltningen

Under 2016 inträffade inga väsentliga avvikelser från de limiter för kreditrisker som styrelsen fastställt i Riksgäldens Finans- och riskpolicy. För att begränsa motpartsrisken har Riksgälden ett krav på att motparters sammanvägda långfristiga kreditbetyg ska vara lägst A-. Det sammanvägda kreditbetyget baseras på kreditbetyg från tre olika kreditvärderingsinstitut. Under året skedde små förändringar i kreditbetygen för de motparter Riksgälden använder; ett fåtal motparter fick sina betyg sänkta och ett fåtal fick dem höjda. Eftersom Riksgäldens motpartslimiter bygger på motparternas kreditbetyg ledde förändringarna i de flesta fall till justerade limiter för motparterna.

Risken i samband med betalning av valutatransaktioner (avvecklingsrisk) minskades under året. Det berodde på att Continuous Linked Settlement (CLS) infördes för majoriteten av transaktionerna. CLS är ett globalt valutaavvecklingssystem i vilket valuta-transaktioner avvecklas enligt principen betalning mot betalning.

Riksgäldens placeringsbehov i likviditetsförvaltningen var under året tidvis stora, speciellt under det andra halvåret (se rutan Likviditetsförvaltning – den dagliga kassahanteringen). De stora placeringsbehoven har kunnat hanteras i enlighet med ramverket i

Riksgälden gav ut riksgäldssedlar

Under 17- och 1800-talen var Riksgälden en penningutgivande institution vid sidan av Riksbanken. Vid tiden för Riksgäldens grundande 1789 deltog Sverige i flera krig runt om i Europa. För att kunna finansiera krigföringen utan att ta lån tryckte Riksgälden upp en stor mängd kreditsedlar som kallades Riksdaler riksgäldssedlar.

Riksbankens sedlar, Riksdaler banco, kunde lösas in mot silver och Riksbanken var därför tvungen att ha en silverreserv som motsvarade två tredjedelar av sedelvolymen. Riksgäldens kreditsedlar hade däremot ingen säkerhet och det fanns inte heller någon begränsning av hur mycket sedlar som fick tryckas upp. Det dröjde till år 1897 innan Riksbanken skulle få monopol på att ge ut sedlar.

Bild: Riksgäldssedel från 1831.

Riksgäldens Finans- och riskpolicy avseende kreditrisker som uppstår i samband med korta placeringar.

Operativa risker var godtagbara

För att hantera operativa risker genomför Riksgälden riskanalyser baserade på metoder i enlighet med marknadspraxis. Riskanalyser genomförs i samband med verksamhetsplaneringen, inför projekt och inför större verksamhetsförändringar. Resultatet av analyserna ger ett underlag för att styra och prioritera bland riskreducerande åtgärder.

Baserat på de riskanalyser som gjordes i samband med verksamhetsplaneringen inför 2016 bedömde styrelsen att den operativa risknivån var godtagbar. Under året genomfördes riskreducerande åtgärder från verksamhetsplanen och den löpande riskhanteringen. Exempel på åtgärder var förbättringar i affärssystem, kompetenssatsningar och aktiviteter inom kontinuitetshantering.

Säkerhetsrelaterade risker kräver ett kontinuerligt arbete

För att Riksgälden ska hålla en hög säkerhet i sin verksamhet krävs ständig utveckling inom området. Kraven på säkerhet ökade under 2016 och Riksgälden bedömer att de kommer att fortsätta öka. Exempelvis medför omvärldsutvecklingen i Sveriges närområde ökande krav på beredskapsarbetet och cyberbrottslighet ställer höga krav på skydd av information.

Under 2016 upprättades en ny krisledningsfunktion inom Riksgälden baserad på Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) vägledningsrapport Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar. Vidare avslutades genomgången av styrande dokument inom Riksgäldens ledningssystem för säkerhet som påbörjades under 2015. Syftet var att göra regelverket tydligare och därmed lättare att omsätta i praktiken. Under 2016 blev informationen i styrdokumenterna heltäckande och innehållet fick en tydlig struktur. Vissa dokument kommer att vidareutvecklas under 2017.

Den 10 december 2015 beslutade regeringen att bevakningsansvariga myndigheter ska återuppta planeringen för beredskap inom ramen för det civila försvaret. Detta är en ny uppgift för Riksgälden som under året påbörjade det planeringsarbete som följer av beslutet.

För att samhällsviktiga finansiella tjänster ska fungera även i krissituationer samverkar Riksgälden med andra myndigheter och finansiella aktörer, till exempel genom Samverkansområdet Ekonomisk Säkerhet (SOES) och Finansiella Sektorns Privat-Offentliga Samverkansgrupp (FSPOS). Under året deltog Riksgälden i en samverkansövning inom ramen för SOES. Under övningen testades exempelvis reservrutiner vid bortfall av viss myndighetsgemensam it-infrastruktur och dess tjänster.

Medarbetare

Under 2016 fortsatte Riksgälden arbetet med att utveckla sitt medarbetarskap, sitt ledarskap och sin kultur. Fokus låg på att bredda och fördjupa medarbetarnas kompetens inom olika verksamhetsområden. I arbetet med att stärka och utveckla myndighetens arbetsmiljö, kultur, ledarskap och medarbetarskap var samtliga medarbetare involverade.

Personalsammansättning

Vid utgången av 2016 hade Riksgälden totalt 178 medarbetare, varav 48 procent kvinnor och 52 procent män. Den totala personalomsättningen var 10 procent under 2016. Den genomsnittliga anställningstiden steg till 10,4 år 2016 från 9,4 år under 2015. Medelåldern steg till 46 år under 2016 från 45,6 år 2015 (se tabell 10).

Tabell 10 Åldersfördelning

	Yngre än 30 år	30–39 år	40–49 år	50 år och äldre
Antal personer	5	37	80	56

Satsningar inom kompetensutveckling

Ett av Riksgäldens strategiska mål är att myndigheten ska vara en hållbar och attraktiv arbetsplats med engagerade medarbetare och ledare (se avsnittet Organisation och styrning). Kompetensutveckling är ett bland flera verktyg för att uppnå detta mål. Under 2016 fokuserade Riksgälden på att utveckla medarbetarnas kunskap om kontorets olika verksamheter. Behovet av en sådan insats framkom vid Riksgäldens kompetenskartläggning som blev klar 2015. En seminariereserie genomfördes där olika avdelningar och enheter stod för innehållet, till exempel hur Riksgälden arbetar med garantier och statsskuldens roll i ekonomin.

Riksgälden hade också fyra utbildningstillfällen under året med alla chefer som omfattade olika ledarskapsfrågor, till exempel hantering av lönesamtal och kommunikationsträning. Under höstens verksamhetsplanering introducerade HR ett chefsstöd för att ta fram utvecklingsplaner på individnivå.

I genomsnitt investerades 14 345 kronor per medarbetare i extern kompetensutveckling under 2016, jämfört med 9 459 kronor 2015. Fördelningen mellan män och kvinnor var i genomsnitt 15 557 kronor respektive 13 032 kronor under året. Skälet till att utbildningskostnaden skiljer sig åt mellan män och kvinnor beror främst på att fler män arbetar på IT-avdelningen och inom finansområdet. Utbildningar inom dessa områden är relativt sett dyrare än andra utbildningar.

Aktiviteter för att förbättra arbetsmiljön

Riksgälden genomförde en undersökning under 2016 med utgångspunkt från resultatet i den medarbetarundersökning som gjordes 2014. Den uppföljande undersökningen omfattade färre frågor. Alla Riksgäldens medarbetare var involverade i hanteringen av resultatet som låg till grund för arbetet med verksamhetsplaneringen under hösten. Inriktningen var att stärka och utveckla myndighetens arbetsmiljö, kultur, ledarskap och medarbetarskap.

Lönekartläggning

Inför lönerrevisionen 2016 genomfördes en utbildningsinsats för alla chefer på Riksgälden. Arbetsgivarverket och HR informerade tillsammans om process, statistiska jämförelser i staten, bedömningsunderlag av prestation och genomgång av lönesamtal. Den lönekartläggning som också genomfördes visade att det inte fanns några oskäligen löneskillnader mellan män och kvinnor.

Friskvård och sjukfrånvaro

Riksgälden arbetar förebyggande med att värna om medarbetarnas hälsa, bland annat sker detta genom

friskvårdsbidrag, massage och coachning. Under 2016 genomfördes en hälsoundersökning. Dessutom fortsatte tidigare satsningar så som stegtävling, yoga, gruppträning och körsång. Friskvårdsbidraget på 3 000 kr per medarbetare utnyttjades av 80 procent av medarbetarna (se tabell 11). Sjukfrånvaron ökade till 3,5 procent 2016 från en nivå på 3,1 procent 2015. Av den totala sjukfrånvaron var 52,4 procent långtids-sjukskrivningar, jämfört med 44 procent 2015.

Tabell 11 Sjukfrånvaro, procent

Personalgrupp	2014 ¹	2015 ¹	2016 ¹
Kvinnor	2,1	4,8	4,8
Män	1,0	1,4	2,3
Anställda yngre än 30 år	1,1	1,1	1,9
Anställda 30–49 år	1,0	3,3	3,6
Anställda 50 år och äldre	0,8	3,0	3,5
Totalt alla anställda²	1,6	3,1	3,5

1 Sjukfrånvarotid/total ordinarie tid för respektive grupp.

2 Av den totala sjukfrånvaron utgjorde 52,4 procent långtids-sjukskrivningar på minst 60 dagar mot 43,6 procent för 2015.

Kompetenta medarbetare nyckeln till att nå Riksgäldens vision

Riksgäldens arbete har utvecklats över tiden och nya verksamhetsområden har tillkommit. Förändringarna inom Riksgälden och omvärlden ställer också krav på att kontinuerligt utveckla medarbetarna. Kompetenta medarbetare är nyckeln till att uppnå vår vision om att tillsammans göra Riksgälden till en förebild både i Sverige och internationellt.

Vid nyrekrytering arbetar Riksgälden på ett strategiskt sätt med så kallad employer branding för att få tag på rätt kompetens på arbetsmarknaden. Myndigheten deltog i några aktiviteter under året för att informera om sin verksamhet till relevanta målgrupper.

Bild: Riksgälden deltog vid Women's Finance Day, en arbetsmarknadsdag vid Handelshögskolan i Stockholm, 2016.

Foto: Jonna Engwall.

Kostnader och anslag

Ränteutgifterna på statsskulden sjönk med 20 miljarder kronor under 2016, främst på grund av valutakurseffekter. Även utgifterna för provisioner sjönk betydligt till följd av att Riksgäldens externa förvaltare uppnådde ett sämre resultat i sin positionstagning, ingen valutaupplåning skedde och att små volymer av premieobligationer emitterades. Riksgäldens förvaltningskostnader ökade bland annat för att den nya resolutionsmyndigheten byggdes upp och systemstöd utvecklades med anledning av ökade krav för insättningsgarantin.

Lägre ränteutgifter

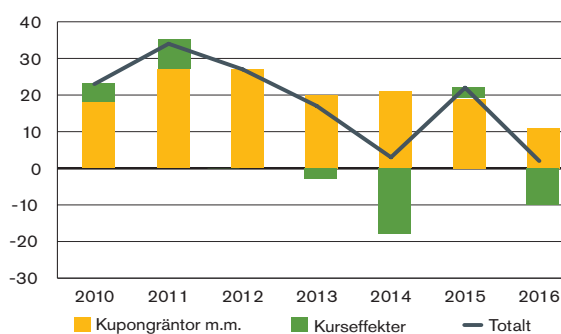
Statens räntebetalningar uppgick till 1,5 miljarder kronor 2016. Det var 20 miljarder kronor lägre än 2015. Mellan 2010–2016 har statens räntebetalningar varierat mycket, vilket framgår av diagram 10. Det låga utfallet 2016 berodde på att valutakurseffekterna var gynnsammare 2016 jämfört med 2015. Under året realiserade Riksgälden valutakursvinster om cirka 2,5 miljarder kronor på statsskulden i utländsk valuta. Vinsterna uppstod framför allt i euro, amerikanska dollar och brittiska pund. Detta kan jämföras med valutakursförluster på omkring 10 miljarder kronor 2015. Ungefär halva förlusten 2015 uppstod i schweiziska franc och berodde på den schweiziska centralbankens beslut om att överge kopplingen till euron i januari 2015.

En ytterligare orsak till att räntebetalningarna minskade mellan 2015 och 2016 var att Riksgälden betalade upplupen inflationskompensation på omkring 5 miljarder kronor i samband med att realobligationen

SGB IL 3105 förföll i december 2015. Någon motsvarande betalning ägde inte rum 2016.

I övrigt bidrog de allt lägre marknadsräntorna till att sänka statens räntebetalningar under 2016. Utfallet berodde dels på att de ränteswappar som Riksgälden ingick gav positiva kassaflöden, dels på att gamla lån successivt ersattes med nya där kupongräntan (räntebetalningarna) var lägre (se avsnitt Skuldförvaltning).

Diagram 10 Räntebetalningar, miljarder kronor

Tabell 12 Räntor på statsskulden, miljoner kronor

	2012	2013	2014	2015	2016
Räntor på lån i svenska kronor	28 918	22 740	24 618	22 952	14 326
Räntor på lån i utländsk valuta	2 272	792	708	-103	-216
Räntor på in- och utlåning	-4 011	-3 490	-4 009	-3 820	-2 779
Summa	27 179	20 042	21 317	19 030	11 331
Över/underkurs vid emission	-9 522	806	-16 669	-18 867	-16 836
Valutaförluster/vinster	-2 884	-10 232	-5 028	10 221	-2 502
Kursförluster/vinster	12 526	6 079	3 580	11 413	9 675
Summa	120	-3 347	-18 117	2 767	-9 663
Summa anslag räntor på statsskulden	27 299	16 694	3 200	21 797	1 668
Kassamässig justering	-333	85	-9	-219	-182
Summa räntebetalningar	26 966	16 779	3 191	21 578	1 486

Minskade provisionskostnader

Riksgälden betalade provisioner i samband med upplåning och extern förvaltning på sammanlagt 75 miljoner kronor jämfört med 139 miljoner kronor 2015. Minskningen berodde framför allt på att de rörliga provisionerna till de externa förvaltarna var lägre, minskad valutaupplåning, lägre emitterade volymer av premieobligationer samt att den interna positionstagningen inte var aktiv.

Nytt uppdrag och negativ ränta

Förvaltningskostnader är samlingsnamnet för bland annat personal-, lokal-, marknadsförings- och it-kostnader, det vill säga kostnader för driften av Riksgälden. Dessa var 307 miljoner kronor 2016, jämfört med 296 miljoner kronor 2015 (se tabell 13). Utfallet berodde på ökade personalkostnader med anledning av att Riksgälden fick ett nytt uppdrag som resolutionsmyndighet och en ny avdelning inrättades för ekonomisk analys. Dessutom medförde omstruktureringar inom IT-avdelningen och Skuldförvaltningen (Privatmarknad) ökade personalkostnader av engångskaraktär. Vidare ökade kostnaderna för it-konsulter främst till följd av systemutveckling för snabba utbetalning av insättningsgarantin (Quick Pay 5), systemutveckling relaterat till det nya uppdraget som resolutionsmyndighet och utveckling av nytt koncernkontosystem (SIBS).

Kostnaderna för marknadsföring av premieobligationer låg kvar på en låg nivå under 2016. Skälet till detta var att endast en emission av premieobligationer genomfördes av de två emissioner som var planerade för året (se avsnitt Skuldförvaltning).

Kostnaderna minskade för drift- och supportavtal och teletrafikavgifter genom effektivare upphandlingar samt för korttidsinvesteringar inom it.

Förvaltningskostnaderna finansieras via anslag, fonder och avgifter. När Riksgälden utsågs till resolutionsmyndighet och resolutionsuppdraget till stor del ersatte bankstödsuppdraget försvann i stort sett möjligheten till fondfinansiering. De administrativa kostnaderna för bankstödsuppdraget finansierades med 1,6 miljoner kronor från stabilitetsfonden jämfört med 9,7 miljoner kronor 2015. De kostnader som tidigare fondfinansierats belastade i stället anslaget och bidrog därmed, tillsammans med de ökade kostnaderna enligt ovan, till den ökade anslagsfinansieringen. Kostnaderna i den avgiftsfinansierade verksamheten minskade jämfört med föregående år avseende konsulter samt personal- och avskrivningskostnader.

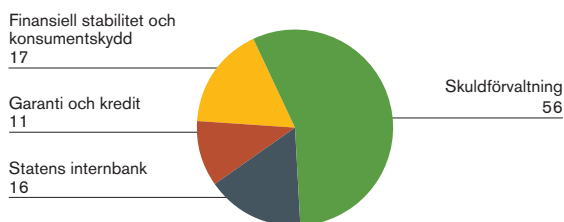
Tabell 13 Förvaltningskostnader, miljoner kronor

	2014	2015	2016
Förvaltningsanslaget	251,1	257,7	280,6
Förvaltningsanslaget, ersättningsfall	1,1	-	-
Avgiftsfinansierad verksamhet	26,7	28,7	24,6
Fondfinansierad verksamhet, bankstöd	8,4	9,7	1,6
Summa förvaltningskostnader	287,2	296,3	306,7

Tabell 14 Förvaltningskostnader per verksamhetsområde, miljoner kronor

	2014	2015	2016
Finansiell stabilitet och konsumentskydd	22,9	27,4	51,7
Garantier och utlåning	35,0	37,9	33,0
Skuldförvaltning	190,0	184,7	172,9
Statens internbank	39,3	46,3	49,1
Summa förvaltningskostnader	287,2	296,3	306,7

Diagram 11 Förvaltningskostnader per verksamhetsområde, procentuell fördelning

Resultat i avgifts- och fondfinansierad verksamhet

Resultatet i den avgiftsfinansierade garanti- och utlåningsverksamheten var 578 miljoner kronor under 2016 jämfört med -427 miljoner kronor året före. Förändringen berodde framför allt på att värderingen ökade på de tillgångar som uppkom när Riksgälden infriade kreditgarantin till Saab Automobile AB i samband med bolagets konkurs 2011 (se även avsnitt Garantier och utlåning med kreditrisk). Resultatet i den fondfinansierade verksamheten avseende insättningsgarantin och investerarskyddet minskade till -13 miljoner kronor under året jämfört med 0 kronor 2015. Resultatet belastades med de kvarvarande kostnaderna för ersättningsfallet CTA, vilket förklarade förändringen mellan åren. Motsvarande intäkter har resultatförts under 2011–2014. För bankstödsverksamheten var resultatet 0 kronor, vilket är oförändrat jämfört med föregående år.

Tabell 15 Resultaträkning per verksamhetsområde, miljoner kronor

RIKSGÄLDEN TOTALT	2014	2015	2016
Intäkter av anslag, räntor på statsskulden 26 1:1	5 060	21 797	1 668
Intäkter av anslag, provisioner 26 1:3	115	139	75
Intäkter av anslag, förvaltning 2 1:12	252	258	281
Intäkter av anslag för garantisubvention	0	0	0
Intäkter av avgifter m.m.	193	83	69
Ränteintäkter	59	35	15
SUMMA VERKSAMHETENS INTÄKTER	5 679	22 312	2 108
Kostnader anslag räntor på statsskulden 26 1:1	-5 060	-21 541	-1 638
Kostnader anslag provisioner 26 1:3	-115	-139	-75
Orealiserade räntor m.m.	-23 761	2 561	-18 077
Ej anslagsavräknade provisionskostnader	-31	19	8
Kostnader garantier och utlåning,avgiftsfinansierade	-166	-545	493
Kostnader för bankstöd, fondfinansierade	-8	-10	-2
Kostnader anslag förvaltning 2 1:12	-254	-258	-281
SUMMA VERKSAMHETENS KOSTNADER	-29 396	-19 913	-19 572
Transfereringar	10	10	-11
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	-23 707	2 408	-17 475

STATENS INTERNBANK	2014	2015	2016
Intäkter av anslag, räntor på statsskulden 26 1:1	-4 200	-3 986	-2 782
Intäkter av anslag, förvaltning 2 1:12	39	46	49
SUMMA VERKSAMHETENS INTÄKTER	-4 161	-3 940	-2 733
Kostnader anslag räntor på statsskulden 26 1:1	4 200	3 986	2 782
Orealiserade räntor m.m.	226	-120	-13
Kostnader anslag förvaltning 2 1:12	-39	-46	-49
SUMMA VERKSAMHETENS KOSTNADER	4 386	3 820	2 720
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	226	-120	-13

STATSSKULDSFÖRVALTNING	2014	2015	2016
Intäkter av anslag, räntor på statsskulden 26 1:1	9 260	25 783	4 450
Intäkter av anslag, provisioner 26 1:3	115	139	75
Intäkter av anslag, förvaltning 2 1:12	190	185	173
Intäkter av avgifter	2	0	0
SUMMA VERKSAMHETENS INTÄKTER	9 566	26 107	4 698
Kostnader anslag räntor på statsskulden 26 1:1	-9 260	-25 783	-4 450
Kostnader anslag provisioner 26 1:3	-115	-139	-75
Orealiserade räntor m.m.	-23 987	2 955	-18 102
Ej anslagsavräknade provisionskostnader	-31	19	8
Kostnader anslag förvaltning 2 1:12	-192	-185	-173
SUMMA VERKSAMHETENS KOSTNADER	-33 584	-23 133	-22 792
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	-24 018	2 974	-18 094

Fortsättning **Tabell 15** Resultaträkning per verksamhetsområde, miljoner kronor

GARANTIER OCH UTLÅNING MED KREDITRISK	2014	2015	2016
Intäkter av anslag, förvaltning 2 1:12	8	9	8
Intäkter av anslag för garantisubvention	0	0	0
Intäkter av avgifter	192	83	69
Ränteintäkter	59	35	15
SUMMA VERKSAMHETENS INTÄKTER	259	127	93
Kostnader garantier och utlåning, avgiftsfinansierade	-166	-545	493
Kostnader anslag förvaltning 2 1:12	-8	-9	-8
SUMMA VERKSAMHETENS KOSTNADER	-174	-554	485
Transfereringar	0	0	0
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	84	-427	578

* Sveriges andel av kapitalhöjningen i Europeiska investeringsbanken.

INSÄTTNINGSGARANTI OCH INVESTERARSKYDD	2014	2015	2016
Intäkter av anslag, förvaltning 2 1:12	15	16	17
SUMMA VERKSAMHETENS KOSTNADER	15	16	17
Kostnader anslag förvaltning 2 1:12	-15	-16	-17
SUMMA VERKSAMHETENS KOSTNADER	-15	-16	-17
Transfereringar	2	0	-13
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	2	0	-13

BANKSTÖD	2014	2015	2016
Kostnader för bankstöd, fondfinansierade	-8	-10	-2
Kostnader anslag förvaltning 2 1:12	0	0	0
SUMMA VERKSAMHETENS KOSTNADER	-8	-10	-2
Transfereringar	8	10	2
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	0	0	0

RESOLUTIONSRESERVEN	2014	2015	2016
Intäkter av anslag, förvaltning 2 1:12	-	-	33
SUMMA VERKSAMHETENS INTÄKTER	-	-	33
Kostnader anslag förvaltning 2 1:12	-	-	-33
SUMMA VERKSAMHETENS KOSTNADER	-	-	-33
Transfereringar	-	-	0
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	-	-	0

Fortsättning **Tabell 15** Resultaträkning per verksamhetsområde, miljoner kronor

AFFÄRSVERKET STATENS JÄRNVÄGAR, ASJ	2014	2015	2016
Intäkter	0	0	0
SUMMA VERKSAMHETENS INTÄKTER	0	0	0
Räntekostnader	0	256	30
Orealiserade räntor m.m.	0	-274	37
SUMMA VERKSAMHETENS KOSTNADER	0	-19	67
ÅRETS KAPITALFÖRÄNDRING	0	-19	67

Tabell 16 Prestationer

	2014	2015	2016
STATENS INTERNBANK			
Statliga betalningar			
genomsnittskostnad (kronor)	0,56	0,55	0,51
total kostnad (miljoner kronor)	91	94	91
volym (antal miljoner)	164	171	177
Utbildningar			
kostnad (kronor)	-	157 565	-
SKULDFÖRVALTNING			
genomsnittsränta nominell kronskuld, procent	1,1	0,5	0,59
genomsnittsränta realskuld, procent	1,8	1,5	1,04
genomsnittsränta valutaskuld, procent	0,02	-0,1	0,31
räntebetalningar (miljoner kronor)	3 191	21 578	1 508
volym (miljarder kronor)	1 394	1 403	1 347
Vidareutlåning till Riksbanken			
total volym (miljoner kronor)	226 534	240 655	256 527
administrativa kostnader (miljoner kronor)	1,6	0,1	0,3
Styrelsen positionstagning resultat (miljoner kronor)	0	0	0
Löpande positionstagning resultat (miljoner kronor)	-126	-3	42
Privatmarknadsupplåning			
resultat Riksgäldsspar (miljoner kronor)	0,2	-40	-9,8
resultat premieobligationer (miljoner kronor)	70,8	33,4	-23,4
GARANTIER OCH UTLÅNING MED KREDITRISK			
Garantier			
total kostnad (miljoner kronor)	260,2	563,4	-434,3
total volym (miljoner kronor)	34 652	33 704	33 316
Utlåning med kreditrisk			
total kostnad (miljoner kronor)	-85,4	-9,4	-50,6
total volym (miljoner kronor)	12 314	12 160	12 442
Lån till andra länder			
administrativa kostnader lån till Island (tusen kronor)	402	97	5
administrativa kostnader lån till Irland (tusen kronor)	1 317	268	134
administrativa kostnader förberedelse av lån till Ukraina ¹ (tusen kronor)	-	2 254	332
INSÄTTNINGSGARANTIN			
Insättningsgarantin			
kostnad i löpande verksamhet (miljoner kronor)	12,2	14,4	16,2
INVESTERARSKYDDET			
Investerarskyddet			
kostnad i löpande verksamhet (miljoner kronor)	1,2	1,1	0,9

¹ Kostnaden redovisades inte i årsredovisningen 2015. Kostnaden avser förberedelser, inget låneavtal har tecknats med Ukraina.

Tabell 17 Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras, tusentals kronor

Verksamhet	+/- t.o.m. 2014	+/- 2015	Int. 2016	Kost. 2016	+/- 2016	Ack. +/- utgå 2016	Budget	
							Int. 2016	Kost. 2016
Garantier och utlånings- verksamhet, portfölj	835 333	-415 353	65 167	-518 485	583 652	1 003 632	59 569	3 138
Garanti- och utlånings- verksamhet administration	4 071	-12 037	19 081	25 188	-6 107	-14 073	19 303	28 308
Summa	839 404	-427 390	84 248	-493 297	577 545	989 559	78 872	31 446

Av intäkter 2016 för portföljverksamheten avser 15 miljoner kronor utdelning i Orio AB. Att kostnader 2016 anges med omvänt tecken beror på omvärderingar. Budgeterade kostnader avser administrativa kostnader. Omvärderingar budgeteras ej.

Tabell 18 Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna ej disponeras, tusentals kronor

Verksamhet	Ink.tit	+/- t.o.m. 2014	+/- 2015	Int. 2016	Kost. 2016	+/- 2016	Ack. +/- utgå 2016	Budget	
								Int. 2016	Kost. 2016
Statens internbank	2557	0	0	4 049	0	4 049	4 049	4 700	0
Insättningsgaranti och investerarskydd	2552	-13 409	-2 096	24 051	25 699	-1 648	-17 153	14 760	15 000
Garanti- och ut- låningsverksamhet	2124	0	0	26 454	0	26 454	26 454	25 400	0
Summa		-13 409	-2 096	54 553	25 699	28 855	13 350	44 860	15 000

Av intäkter respektive kostnader 2016 för Insättningsgaranti och investerarskydd utgör 8,5 miljoner kronor ackumulerade administrativa kostnader avseende CTA som har inlevererats 2016.

Finansiell redovisning

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med bestämmelserna i Förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Räkenskapshandlingarna omfattar resultaträkning, balansräkning, anslagsredovisning, finansieringsanalys samt noter för perioden 2016-01-01 till 2016-12-31. Sveriges statsskuld redovisas i allt väsentligt som statens andel av den offentliga sektorns bruttoskuld enligt EU:s förordning 479/2009 med senare ändringar. Statsskulden ska särredovisas i balansräkningen i enlighet med Riksgäldens regleringsbrev.

Resultaträkningen redovisar i sammandrag Riksgäldens samtliga kostnader och intäkter. Balansräkningen redovisar i sammandrag tillgångar, skulder och myndighetskapital. Anslagsredovisningen omfattar redovisningen mot statsbudgetens utgiftsanslag och inkomstitlar. Finansieringsanalysen visar hur verksamheten har finansierats och hur den likvida ställningen har förändrats.

Avrundning av sifferuppgifter

I årsredovisningen avrundas samtliga sifferuppgifter enligt gängse princip. Delsummor i tabeller och uppställningar har inte justerats för att få totalsummorna att stämma. Vid summering av avrundade delsummor i tabeller och uppställningar kan därför i vissa fall totalsumman avvika.

Brytdag

Brytdagen, det vill säga när den löpande bokföringen för 2016 avslutades, var den 5 januari 2017.

Redovisnings- och värderingsprinciper

Redovisningsprinciper

Kostnadsmässig redovisning används i resultaträkningen. Anslagsredovisning sker enligt utgiftsmässiga principer för samtliga anslag utom för anslaget för förvaltningskostnader som avräknas kostnadsmässigt. I och med den utgiftsmässiga anslagsavräkningen uppstår en periodiseringseffekt, där orealiserade valutakurser, upplupna räntekostnader med mera inte avräknas anslaget men förändrar kapitalet.

Lånebehovet tas fram enligt kassamässiga principer. Utfallet för anslaget Räntor på statsskulden skiljer sig därför mellan presentationerna av anslagsredovisningen och lånebehovet.

Affärsdagsredovisning

Affärsdagsredovisning tillämpas. Det innebär att transaktioner påverkar den redovisade statsskulden på affärsdagen, det vill säga när avtal tecknas och inte när betalning sker.

Valutakurser

Belopp i utländsk valuta är värderade till de valutakurser som gällde vid sista bankdagen 2016-12-30.

Finansieringsanalysen

I Riksgäldens verksamhet ingår in- och utlåning till övriga myndigheter inom staten. Det innebär att Riksgälden är övriga statliga myndigheters bank och därmed hanterar såväl inlåning som utlåning vilket ska särskiljas från *Finansiering av låneverksamhet*.

Då Riksgälden är statens internbank hanteras finansieringen av all låneverksamhet via statsskuld-förvaltningen vilket därför redovisas under rubriken *Finansiering av låneverksamhet*.

Redovisningsprinciper garantier

Garantiavgifter som betalats i förskott resultatförs över hela garantins löptid. Samtidigt görs en avsättning motsvarande ännu ej resultatförda garantiavgifter.

Riksgälden beräknar reserveringar för garantiförluster utifrån en försäkringsteknisk ansats. Vid bokslut beräknas aktuell förväntad förlust för respektive garantiåtagande eller grupp av garantiåtaganden. Avsättningen för utfärdade garantier baseras på

beräkningen av de förväntade förlusterna med vissa justeringar enligt nedanstående principer.

I årsredovisningen 2015 infördes en ny värderingsprincip avseende garantiåtaganden där garantiavgifter tagits ut i förskott. Avsättningar för dessa garantiåtaganden togs upp till det högsta av den aktuella beräknade förväntade förlusten eller de garantiavgifter som ännu ej var resultatförda. Med anledning av att Ekonomistyrningsverket under 2016 ändrat sina föreskrifter till 5 kap. 14 § förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag har en återgång skett till tidigare princip avseende värdering av finansiella garantiavtal för 2016 för att redovisa i enlighet med gällande regelverk.

För garantiåtaganden där avgiften tas ut löpande görs avsättningar endast i de fall då den aktuella förväntade förlusten i ett engagemang inte täcks av de förväntade avtalade framtida avgifterna. Avsättningen motsvarar i dessa fall skillnaden mellan den förväntade framtida avgiften och den aktuella förväntade förlusten. Jämförelsesiffrorna avseende den ändrade värderingsprincipen har inte räknats om.

Resultaträkning

Tusen kronor	Not	2016	2015
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	2 023 371	22 193 628
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	69 527	83 252
Finansiella intäkter	3-9, 12	82 181 238	104 780 504
Summa verksamhetens intäkter		84 274 135	127 057 384
Verksamhetens kostnader			
Övriga verksamhetskostnader			
Kostnader för personal	10	-182 749	-173 196
Kostnader för lokaler		-24 021	-24 214
Övriga driftskostnader	11	-87 663	-82 849
Finansiella kostnader	3-9, 12	-101 431 373	-124 361 739
Avskrivningar och nedskrivningar	18, 19	-12 151	-16 822
Summa verksamhetens kostnader		-101 737 956	-124 658 821
Verksamhetsutfall		-17 463 821	2 398 563
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras av myndigheten	13	420 083	533 469
Skatteintäkter m.m.		0	0
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamheten		-420 083	-533 469
Saldo uppbördsverksamhet		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		14 852	26 152
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	14	8 294 606	4 980 292
Finansiella intäkter		1 297 283	2 352 602
Finansiella kostnader		-184 099	-146 276
Avsättning till fonder m.m. för transfereringsändamål	15	-9 418 985	-7 176 935
Lämnade bidrag	16	-14 966	-26 299
Saldo transfereringar		-11 310	9 536
Årets kapitalförändring	17	-17 475 131	2 408 099

Balansräkning

Tusen kronor	Not	2016-12-31	2015-12-31
TILLGÅNGAR			
Balanserade utgifter för utvecklingsarbete		11 625	10 000
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		10 972	16 573
Immateriella anläggningstillgångar	18	22 597	26 574
Förbättringsutgifter på annans fastighet		1 332	3 156
Maskiner, inventarier, installationer m.m.		11 110	12 880
Materiella anläggningstillgångar	19	12 441	16 036
Andra långfristiga värdepappersinnehav	20	39 768 180	36 740 890
Långfristiga fordringar hos andra myndigheter		679 000	530 000
Finansiella anläggningstillgångar		40 447 180	37 270 890
Utlåning inomstatligt	21	320 249 355	313 309 683
Utlåning övrigt	22	268 729 249	252 513 870
Utlåning		588 978 604	565 823 553
Kundfordringar	23	3 580	3 560
Fordringar hos andra myndigheter	24	454 354	694 387
Övriga kortfristiga fordringar	25	53 068 708	35 389 954
Kortfristiga fordringar		53 526 643	36 087 902
Förutbetalda kostnader	26	766 332	2 109 700
Övriga upplupna intäkter	27	6 663 972	7 274 196
Periodavgränsningsposter		7 430 305	9 383 896
Avräkning med statsverket	28	890 954 682	991 238 167
Avräkning med statsverket		890 954 682	991 238 167
Värdepapper och andelar	29	53 813 676	27 300 743
Kortfristiga placeringar		53 813 676	27 300 743
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		102 003	74 931
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret		64 341 797	57 922 490
Kassa och bank		287	20 738
Kassa och bank	30	64 444 087	58 018 159
SUMMA TILLGÅNGAR		1 699 630 215	1 725 165 919

Fortsättning Balansräkning

Tusen kronor	Not	2016-12-31	2015-12-31
KAPITAL OCH SKULDER			
Statskapital	31	291	291
Balanserad kapitalförändring	32	-53 883 782	-56 291 881
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	17	-17 475 131	2 408 099
Myndighetskapital	33	-71 358 621	-53 883 490
Fonder	34	101 026 691	90 814 808
Fonder		101 026 691	90 814 808
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	35	3 946	3 505
Reservering för framtida garantiförluster	36	613 521	766 314
Avsättningar		617 466	769 819
Lån i Riksgäldskontoret	37	35 338	43 460
Övriga lån	38	164 158 622	157 758 788
Långfristiga skulder till andra myndigheter		0	0
Övriga långfristiga skulder	39	375 595	275 165
Räntekontokredit i Riksgäldskontoret		0	0
Övriga krediter i Riksgäldskontoret	40	1 059 747	1 273 755
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	41	6 759	6 220
Leverantörsskulder		20 012	15 458
Övriga kortfristiga skulder	42	99 529 091	71 982 468
Skulder m.m.		265 185 163	231 355 313
Lån i svenska kronor		934 088 870	992 623 257
Lån i utländsk valuta		413 163 641	410 790 859
Statsskulden	43	1 347 252 511	1 403 414 115
Upplupna kostnader	44	12 116 876	12 885 397
Övriga förutbetalda intäkter	45	44 790 129	39 809 957
Periodavgränsningsposter		56 907 006	52 695 354
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		1 699 630 215	1 725 165 919
Insättningsgarantin	59	1 665 945 000	1 554 662 040
Övriga garantiåtaganden	46	133 766 997	122 416 891
Garantier för vilka avsättning ej görs		1 799 711 997	1 677 078 931
Skuldbevis	47	13 914 372	14 029 362
Ansvarsförbindelser		13 914 372	14 029 362

Finansieringsanalys

Tusen kronor	Not	2016-12-31	2015-12-31
DRIFT			
Kostnader			
Kostnader	48	-6 684 015	8 259 265
Summa kostnader		-6 684 015	8 259 265
Finansiering av drift			
Intäkter av anslag	49	355 423	396 731
Intäkter av avgifter och andra ersättningar		69 527	83 252
Övriga intäkter	50	-11 344 957	-6 464 196
Summa medel som tillförts för finansiering av drift		-10 920 007	-5 984 213
Ökning av kortfristiga fordringar		-15 485 150	-30 950 260
Ökning av kortfristiga skulder	51	25 248 907	48 624 796
Ökning av balanserad kapitalförändring avseende ASJ		0	259 621
KASSAFLÖDE FRÅN/TILL DRIFT		-7 840 265	20 209 209
INVESTERINGAR			
Investeringar i finansiella tillgångar (exklusive låneverksamhet)	52	-275 865	677 239
Investeringar i materiella tillgångar		-281	-10 662
Investeringar i immateriella tillgångar		-4 299	-5 856
Summa investeringsutgifter		-280 444	660 720
Finansiering av investeringar			
Lån från Riksgäldskontoret		4 259	17 330
- amorteringar		-12 381	-17 019
Övriga krediter Riksgäldskontoret		0	0
- amorteringar	53	-94 830	-522 455
Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar		-102 951	-522 143
Förändring av övriga långfristiga skulder		100 430	-97 807
KASSAFLÖDE TILL INVESTERINGAR		-282 966	40 770
LÅNEVERKSAMHET			
Utlåning		-47 738 518	-37 579 809
Inlåning		10 992 834	11 372 498
Amorteringar		19 990 466	12 073 086
Räntor	54	2 782 146	3 819 551
Summa låneutgifter		-13 973 071	-10 314 673
Finansiering av låneverksamhet			
Lån i svenska kronor		-58 534 387	20 567 731
Lån i utländsk valuta		2 372 782	-11 467 271
Räntor	54	-4 450 093	-25 616 448
Tillförda anslagsmedel	49	1 667 948	21 796 897
Summa medel som tillförts för finansiering av låneverksamhet		-58 943 751	5 280 909
Förändring av kortfristiga placeringar	55	-19 996 052	15 857 122
KASSAFLÖDE TILL LÅNEVERKSAMHET		-92 912 874	10 823 358

Fortsättning Finansieringsanalys

Tusen kronor	Not	2016-12-31	2015-12-31
UPPBÖRDSVERKSAMHET			
Intäkter av avgifter m.m. samt andra intäkter som inte disponeras av myndigheten		420 083	533 469
Inbetalningar i uppbördsverksamhet		420 083	533 469
Medel som tillförts statsbudgeten från uppbördsverksamhet		-420 083	-533 469
KASSAFLÖDE UPPBÖRDSVERKSAMHETEN		0	0
TRANSFERERINGSVERKSAMHET			
Lämnade bidrag		-14 966	-26 299
Utbetalningar i transfereringsverksamheten		-14 966	-26 299
Finansiering av transfereringsverksamhet			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag		14 852	26 152
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		8 294 606	4 980 292
Finansiella intäkter	56	2 090 181	2 352 602
Finansiella kostnader		-184 099	-146 276
Summa medel som tillförts för finansiering av transfereringsverksamheten		10 215 539	7 212 770
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder	51, 53, 55	-121 600	570
Förändring av finansiella anläggningstillgångar	52	-2 900 425	-3 689 868
KASSAFLÖDE TILL TRANSFERERINGSVERKSAMHET		7 178 548	3 497 173
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		-93 857 557	34 570 510
SPECIFIKATION AV FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL			
Likvida medel vid årets början		1 049 256 326	1 014 685 817
Minskning av kassa och bank		-20 450	20 723
Ökning av tillgodohavande Riksgäldskontoret	57	6 446 379	3 764 566
Minskning av avräkning med statsverket		-100 283 485	30 785 221
SUMMA FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		-93 857 557	34 570 509
LIKVIDA MEDEL VID ÅRETS SLUT		955 398 770	1 049 256 326

Anslagsredovisning (Not 58)

Anslagsredovisningen omfattar en redovisning och specifikation av utfallet på de inkomstitlar och anslag på statsbudgeten som Riksgälden under budgetåret har disponerat.

Redovisning mot statsbudgetens inkomstitlar (Tusen kronor)

Inkomst-titel	Benämning	Beräknat belopp 2016 ¹	Utfall per 31 december 2016
9456	Inlevererat överskott från AB Svenska Spel	-	-
2557	Avgifter vid Statens internbank i Riksgäldskontoret	4 700	4 049
2811 09	Övriga inkomster	-	-
2811 12	Inleverans garantisubvention	-	-
2552	Övriga offentligrättsliga avgifter	14 760	24 051
2124	Inlevererat överskott av Riksgäldskontorets garantiverksamhet	25 400	26 454
9475	Intäkter från EU:s handel med utsläppsrätter	397 238 ²	365 530
Summa		442 098	420 083

Redovisning mot statsbudgetens anslag (Tusen kronor)

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enl. regl.-brev	Omdisponerat anslagsbelopp	Utnyttjad del av medgivet överskridande	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp 31 dec 2016
2 01:12	Riksgäldskontoret: Förvaltningskostnader, anslagspost 1 (ramanslag)	46 973	298 373			345 346	-280 855	64 491
2 01:12	Riksgäldskontoret: Riksgäldskontoret - del till RGK-administration, anslagspost 4 (ramanslag)	8 989	8 647		-8 728	8 909	0	8 909
2 01:14	Vissa garanti- och medlemsavgifter: Avsättning för garantier till A/O Dom Shvetsii, anslagspost 2 (ramanslag)	270	600		-270	600	-330	270
7 01:1	Biståndsverksamhet: Garantiavgifter ODA-länder, anslagspost 3:1 (ramanslag)	162	3 042		-162	3 042	-2 945	97
7 01:1	Biståndsverksamhet: Garantiavgifter icke ODA-länder, anslagspost 3:2 (ramanslag)	23	1 902		-23	1 902	-1 166	736
24 01:5	Näringslivsutveckling m.m.: Lån/garantier till svensk industri, anslagspost 11 (ramanslag)	3 848	30 000		-3 848	30 000	-14 852	15 148
26 01:1	Räntor på statsskulden: Räntor på statsskulden, anslagspost 1 ³ (ramanslag)	7 374 103	10 613 976		-7 374 103	10 613 976	-1 667 948	8 946 028
26 01:3	Riksgäldskontorets provisionskostnader i samband med upplåning och skuldförvaltning: Riksgäldskontorets provisioner i samband med upplåning och skuldförvaltning, anslagspost 1 ³ (ramanslag)	6 185	145 200		-6 185	145 200	-74 843	70 357
Summa	7 440 554	11 101 740	0	0	-7 393 319	11 148 975	-2 042 939	9 106 036

¹ Enligt regleringsbrev för budgetåret 2016

² Ingår ej i regleringsbrev och prognostiseras ej. Beräknat belopp motsvarar aktuell utfallstakt.

³ Riksgälden har rätt att överskrida anslaget. Anslaget omfattas inte av utgiftstaket. Eventuellt outnyttjade medel får inte föras över till nästa år.

Noter (Tusen kronor)

Not 1 - Intäkter av anslag

	2016	2015
Intäkter förvaltningskostnader	280 580	257 716
Intäkter provisionskostnader	74 843	139 015
Intäkter räntor på statsskulden	1 667 948	21 796 897
Summa	2 023 371	22 193 628
Anslag enligt anslagsredovisningen	-2 042 939	-22 225 824
Differens	-19 569	-32 196
Nedan anslag redovisas inte som en intäkt i resultaträkning		
Anslag: lån/garantier till svensk industri	-14 852	-26 152
Avsättning för garantiverksamhet, Dom Shvetsii	-330	-330
Avsättning för garantiverksamhet NIB	-2 945	-4 247
Avsättning för garantiverksamhet ej ODA	-1 166	-1 879
	-19 293	-32 607
Semesterdagar före 2009 redovisas mot konto 1581 och belastar anslaget		
Årets minskning av fordran semesterlöneskuld (ej red ansl)	275	-411
	275	-411

Intäkter av anslag består av anslagen räntor på statsskulden, provisionskostnader och förvaltningskostnader.

Förändringen beror till stor del på valutakursvinster om cirka 2,5 miljarder kronor 2016, jämfört med valutakursförluster på omkring 10 miljarder kronor 2015. Dessutom betalade Riksgälden en upplupen inflationskompensation på cirka 5 miljarder kronor i samband med ett realobligationsförfall 2015. Någon motsvarande betalning skedde ej under 2016.

Differensen mellan intäkter av anslag och utgifter enligt anslagsredovisningen förklaras även i not 58.

Not 2 - Intäkter av avgifter

	2016	2015
Intäkter av avgifter från garantier	6 280	8 440
Intäkter av avgifter från lån med kreditrisk	43 887	57 008
Intäkter av avgifter från garantier och utlåning med kreditrisk administration	19 081	17 202
Övriga förvaltningsintäkter	279	602
Summa	69 527	83 252

Intäkter av avgifter från lån med kreditrisk avser lån till Irland. Skillnaden mellan åren 2015 och 2016 förklaras av att den underliggande räntan som avgiften baseras på (EURIBOR) har blivit lägre.

Not 3 - Finansiella intäkter och kostnader för förvaltning av statsskulden och övriga finansiella poster

	2016	2015
Räntekostnader	-33 566 830	-32 694 730
Ränteintäkter	19 938 852	19 959 644
Över-/underkurs vid emission	10 555 248	9 490 291
Realiserade kursförändringar	-9 675 159	-11 413 486
Realiserade valutakursförändringar	2 480 479	-10 303 363
Orealiserade valutakursförändringar	-9 448 207	5 980 535
Intäktförda preskriberade obligationer, kuponger och vinster	-293	885
Provisioner till banker med flera	-67 088	-119 867
Finansiella intäkter och kostnader i garanti och utlåningsverksamheten	532 863	-481 143
Summa	-19 250 135	-19 581 235

Posterna Finansiella intäkter och Finansiella kostnader är oberoende av finansieringskälla. Noterna inkluderar räntor på statsskulden, förvaltningsanslaget, avgifts- och fondverksamhet samt övertaget från ASJ.

	2016		2015	
	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
Not 4	19 938 852	-33 566 830	19 959 644	-32 694 730
Not 5	12 092 686	-1 537 438	12 238 828	-2 748 537
Not 6	27 246 595	-36 921 754	900 558	-12 314 045
Not 7	22 888 092	-29 855 819	71 645 334	-75 968 163
Not 8	0	-293	1 140	-255
Not 9		-67 088		-119 867
Not 12	15 012	517 850	35 000	-516 143
Summa	82 181 238	-101 431 373	104 780 504	-124 361 739

Not 4 - Räntekostnader/ränteintäkter

	2016	2015
Realiserade räntekostnader/-intäkter		
Statsskuldsvårdning, institutionell upplåning		
Räntekostnader i svenska kronor	-28 690 789	-36 148 571
Ränteintäkter i svenska kronor	14 300 971	13 455 119
	-14 389 818	-22 693 452
Räntekostnader i utländsk valuta	-2 604 369	-2 558 373
Ränteintäkter i utländsk valuta	743 335	654 100
	-1 861 034	-1 904 272
Statsskuldsvårdning, privatmarknadsupplåning		
Räntekostnader i svenska kronor	11 571	-282 761
Ränteintäkter i svenska kronor	407	1
	11 978	-282 760
Statens internbank, in- och utlåning till statliga myndigheter		
Räntekostnader i svenska kronor	-17 479	-293 119
Räntekostnader i svenska kronor, inomstatligt	-795 913	-538 490
Ränteintäkter i svenska kronor	99 963	348 660
Ränteintäkter i svenska kronor, inomstatligt	3 492 857	4 302 500
	2 779 427	3 819 551
Ränteintäkter i utländsk valuta, vidareutlåning	2 129 013	2 030 931
	2 129 013	2 030 931

Fortsättning Not 4

Övriga ränteintäkter/-kostnader	2016	2015
Övriga räntekostnader	-139	-170
Ränteintäkter räntekonto	-135	100
	-274	-71
Affärsverket Statens järnvägar		
Räntekostnader övertaget från ASJ	-78 406	-94 041
Ränteintäkter övertaget från ASJ	130 035	517 308
	51 629	423 267
Realiserade räntekostnader/-intäkter	-11 279 080	-18 606 805
Orealiserade räntekostnader/-intäkter		
Statsskuldsköpsförvaltning, institutionell upplåning		
Räntekostnader i svenska kronor	-1 194 566	7 011 821
Ränteintäkter i svenska kronor	-1 072 826	-736 738
	-2 267 392	6 275 082
Räntekostnader i utländsk valuta	-227 076	-8 756
Ränteintäkter i utländsk valuta	107 651	33 779
	-119 425	25 023
Statsskuldsköpsförvaltning, privatmarknadsupplåning		
Räntekostnader i svenska kronor	-108 758	68 573
	-108 758	68 573
Statens internbank, in- och utlåning till statliga myndigheter		
Räntekostnader i svenska kronor	233	-2 244
Räntekostnader i svenska kronor, inomstatligt	34 039	13 347
Ränteintäkter i svenska kronor	3 533	11 853
Ränteintäkter i svenska kronor, inomstatligt	-38 856	-96 969
	-1 051	-74 013
Räntekostnader i utländsk valuta, skuldskötselinstrument	-3 173	-9 375
Ränteintäkter i utländsk valuta, skuldskötselinstrument	83	2 051
Räntekostnader i utländsk valuta	0	0
Ränteintäkter i utländsk valuta, vidareutlåning	207 881	51 478
	204 791	44 153
Affärsverket Statens järnvägar		
Räntekostnader övertaget från ASJ	107 997	147 430
Ränteintäkter övertaget från ASJ	-165 060	-614 530
	-57 063	-467 100
Orealiserade räntekostnader/-intäkter	-2 348 898	5 871 719
Totala räntekostnader	-33 566 830	-32 694 730
Totala ränteintäkter	19 938 852	19 959 644
Totala räntekostnader/-intäkter	-13 627 978	-12 735 087

Realiserade räntekostnader uppstår till exempel vid kupongutbetalningar men även när vi köper tillbaka obligationer eller statsskuldväxlar, då betalning för ränta fram till uppköpsdagen görs. Orealiserad räntekostnad uppstår till följd av att räntekostnaderna periodiseras löpande för att få en jämn kostnadsränta.

Ränteintäkter uppstår när Riksgälden ger ut kupongobligationer. Köparen betalar då den ränta som beräknats från föregående räntebetalning fram till utgivningsdagen. De realiserade ränteintäkterna i privatmarknadsupplåningen består av vinster på Riksgäldens egna innehav av premieobligationer. Ränteintäkter erhålls också på tillgångar och utlåning.

Räntor övertaget från Affärsverket Statens järnvägar (ASJ) behandlas olik Riksgäldens egna instrument. Den ränteeffekt som består i att priset vid övertagandet inte var nominellt, redovisas som räntekostnad/intäkt istället för kursvinst/förlust i noterna.

Totala räntekostnader/intäkter belastar flera olika finansieringskällor och ränteanslaget belastas bara med de betalda beloppen. Undantaget räntor avseende ASJ vilka ej är anslagsbelastande.

Se avsnittet Kostnader och anslag för en beskrivning av förändringen i räntebetalningarna.

Not 5 - Över-/underkurs vid emission

Realiserade över-/underkurser	2016	2015
Statsskuldsköpsförvaltning, institutionell upplåning		
Överkurser i svenska kronor	17 056 254	18 955 390
Underkurser i svenska kronor	0	-42 230
	17 056 254	18 913 161
Överkurser i utländsk valuta	0	91 106
Underkurser i utländsk valuta	-220 332	-137 528
	-220 332	-46 422
Summa realiserade över-/underkurser (1:1)	16 835 922	18 866 739
Orealiserade över-/underkurser		
Statsskuldsköpsförvaltning, institutionell upplåning		
Överkurser i svenska kronor	-5 027 074	-6 743 371
Underkurser i svenska kronor	-1 360 127	-2 530 959
	-6 387 201	-9 274 330
Överkurser i utländsk valuta	63 506	-64 297
Underkurser i utländsk valuta	43 020	-37 820
	106 526	-102 117
Summa orealiserade över-/underkurser	-6 280 674	-9 376 447
Summa över-/underkurs vid emission	10 555 248	9 490 291
Summa intäkter	12 092 686	12 238 828
Summa kostnader	-1 537 438	-2 748 537

När Riksgälden ger ut befintliga kuponglån uppstår en realiserad över- eller underkurs. Storleken beror på förhållandet mellan kupongräntan och marknadsräntan vid emissionstillfället. Den realiserade över- eller underkursen anslagsavräknas direkt men kostnadsmissigt så periodiseras den över lånets löptid. De kostnadsmissiga periodiseringarna är orealiserade och storleken varierar från år till år beroende på:

- skillnaden mellan kupongräntan och marknadsräntan vid emission
- den periodisering som görs under året beräknad på summan av den ackumulerade över- eller underkursen och de underliggande lånens återstående löptid
- återköp i lån i och med att hela den kvarvarande över- eller underkursen påverkar resultatet.

Not 6 · Realiserade kursförändringar

	2016	2015
Statsskuldskötsel, institutionell upplåning		
Realiserade kursvinster i svenska kronor	385 855	41 288
Realiserade kursförluster i svenska kronor	-9 511 600	-11 358 368
	-9 125 745	-11 317 080
Realiserade kursvinster i utländsk valuta	26 856 253	859 265
Realiserade kursförluster i utländsk valuta	-27 409 875	-955 106
	-553 622	-95 840
Statsskuldskötsel, privatmarknadsupplåning		
Realiserade kursvinster i svenska kronor	0	5
Realiserade kursförluster i svenska kronor	-279	-571
	-279	-566
Statens internbank		
Realiserade kursvinster, inomstatligt	4 487	0
	4 487	0
Realiserade kursförändringar (1:1)	-9 675 159	-11 413 486
Summa intäkter	27 246 595	900 558
Summa kostnader	-36 921 754	-12 314 045

Realiserade kursvinster eller kursförluster uppstår när Riksgälden köper tillbaka obligationer och statsskuldväxlar och beror på att marknadsräntan avviker från kupongräntan. Orealiserade kursförändringar bokförs bara i interneredovisningen och påverkar inte resultaträkningen.

Not 7 · Valutakursförändringar

Realiserade valutavinster/-förluster	2016	2015
Statsskuldskötsel, institutionell upplåning		
Realiserade valutavinster i utländska lån	3 999 384	1 461 734
Realiserade valutaförluster i utländska lån	-13 302 339	-29 236 269
	-9 302 955	-27 774 535
Realiserade valutavinster i skuldskötselinstrument	8 471 840	58 258 178
Realiserade valutaförluster i skuldskötselinstrument	-12 378 028	-51 418 085
	-3 906 188	6 840 093
Statens internbank		
Realiserade valutavinster i utländska lån, vidareutlåning	15 962 700	10 546 748
Realiserade valutaförluster i utländska lån, vidareutlåning	-249 772	0
	15 712 928	10 546 748
Realiserade valutavinster i skuldskötselinstrument	22 875	238 534
Realiserade valutaförluster i skuldskötselinstrument	-24 643	-71 871
	-1 768	166 662
Affärsverket Statens järnvägar		
Realiserade valutavinster övertaget från ASJ	-39 330	-117 561
Realiserade valutaförluster övertaget från ASJ	17 792	35 231
	-21 538	-82 331
Realiserade valutavinster/-förluster (1:1)	2 480 479	-10 303 363

Fortsättning not 7

Orealiserade valutavinster/-förluster	2016	2015
Statsskuldskötsel, institutionell upplåning		
Orealiserade valutakursförändringar i utländska lån	-9 812 431	5 386 040
	-9 812 431	5 386 040
Orealiserade valutakursförändringar i skuldskötselinstrument	-1 555 434	-3 384 822
	-1 555 434	-3 384 822
Statens internbank		
Orealiserade valutakursförändringar i skuldskötselinstrument	-8 432	-38 791
Orealiserade valutakursförändringar i utländska lån, vidareutlåning	1 928 090	4 018 108
	1 919 658	3 979 317
Orealiserade valutakursförändringar	-9 448 207	5 980 535
Totala valutakursförändringar	-6 967 727	-4 322 828
Summa intäkter	22 888 092	71 645 334
Summa kostnader	-29 855 819	-75 968 163

Realiserade valutakursförändringar uppstår när Riksgälden betalar tillbaka utländska lån och kursen avviker från den kurs som Riksgälden lånade till.

Orealiserade valutakursförändringar uppstår vid värdering av skulder och fordringar i utländsk valuta till bokslutsdagens kurser.

Not 8 · Intäktsförda preskriberade obligationer, kuponger och vinster

	2016	2015
Preskriberade premieobligationer	-298	-194
Övriga preskriberade obligationer och lån	4	419
Summa preskriberade obligationer och lån	-293	225
Preskriberade räntor	0	660
Summa intäkter	0	1 140
Summa kostnader	-293	-255
Summa	-293	885

Premieobligationer som Riksgälden ger ut preskriberas 10 år efter att de har förfallit om inte innehavaren har löst in dem. De tas då bort som skuld och redovisas som vinst i resultatet. Premievinster hantaras på motsvarande sätt.

Utbetalning av preskriberade premieobligationer redovisas som en kostnad.

Not 9 • Provisioner till banker med flera

	2016	2015
Statsskuldsvärdning, institutionell upplåning		
Försäljningsprovisioner	-34 750	-41 554
Futuresprovisioner	-2 213	-8 146
Förvaltningsprovisioner	-24 788	-44 009
Inlösenprovisioner	0	-25
Valutaupplåningsprovisioner	0	-30 005
Övriga provisioner	-2 375	-1 924
Summa (1:3)	-64 126	-125 663
Periodiserade provisionskostnader, institutionell upplåning	8 339	18 564
Statsskuldsvärdning, privatmarknadsupplåning		
Försäljningsprovisioner	-2 512	-4 878
Övriga provisioner	-8 205	-8 474
Summa (1:3)	-10 717	-13 352
Periodiserade provisionskostnader, privatmarknadsupplåning	-584	584
Summa	-67 088	-119 867

De periodiserade provisionskostnaderna avser resultatbaserad provision till externa förvaltare som kan beräknas och faktureras först efter årets slut.

Not 10 • Kostnader för personal

	2016	2015
Löner, arvoden och arbetsgivaravgifter	-177 074	-168 505
Utbildning	-2 883	-2 021
Övriga personalkostnader	-2 792	-2 670
Summa	-182 749	-173 196

Ökningen avseende lönekostnader förklaras främst av att Riksgälden har fått ett nytt uppdrag som resolutionsmyndighet, omstruktureringar samt att en utökad analysfunktion är under uppbyggnad.

Lönekostnaderna exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal uppgick till 113,1 miljoner kronor.

(106,4 miljoner kronor år 2015).

599 330 kronor motsvarande 0,53 procent av lönesumman 2016 avser arvoden till Riksgäldens styrelse, resolutionsdelegation och vetenskapliga råd.

Not 11 • Övriga driftkostnader

	2016	2015
Ersättningar till banker m.m.	-446	-690
Reklam, information och PR	-6 255	-6 945
Försäljningskostnader privatmarknadsupplåning	-2 434	-3 021
Inköp av korttidsinventarier	-32 746	-37 060
Köpta tjänster	-36 993	-24 359
Post och tele	-4 492	-6 118
Resekostnader	-1 490	-2 004
Administrativa kostnader	-2 807	-2 653
Summa	-87 663	-82 849

Fortsättning not 11

Förändringen avseende reklam, information och PR beror på det låga ränteläget som medförde osäkerhet kring emission av premielån vilket i sin tur resulterade i färre genomförda marknadsföringsinsatser.

Not 12 • Finansiella intäkter och kostnader i garanti- och utlåningsverksamheten

	2016	2015
Ränteintäkter	12	0
Räntekostnad	-4 931	-2 445
Förändring förväntad förlust, utestående garantier	156 206	142 471
Nedskrivning, lån med kreditrisk	62 772	21 900
Utdelning	15 000	35 000
Årets förändring avseende regressfordringar och andra tillgångar i garanti- och utlåningsverksamheten	303 804	-678 069
Summa	532 863	-481 143

Minusräntan innebär en räntekostnad för innehav på konto i Riksgälden. Posterna Förändring förväntad förlust, Nedskrivning samt Årets förändring avseende regressfordringar och andra tillgångar i garanti- och utlåningsverksamheten består av värderingar vilket medför att det kan vara stora fluktuationer över tid och mellan kostnader och intäkter för respektive post. Utdelningen avser Orio AB.

Not 13 • Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras av myndigheten

	2016	2015
Statens internbank	4 049	4 276
Insättningsgaranti	14 363	12 233
Investerarskydd	9 847	1 176
Utsläppsrätter	365 530	497 545
Garantier och utlåning med kreditrisk	26 454	18 239
Förluster i uppbördsverksamhet	-159	0
Summa	420 083	533 469

Minskningen av intäkter för utsläppsrätter beror till största delen av att priset per utsläppsrätt har gått ner.

Ökningen av intäkter investerarskyddet beror på ombokning vid avslutande och inleverans ersättningsfall.

Not 14 • Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag

	2016	2015
Avgiftsintäkter insättningsgaranti	1 540 842	1 494 085
Avgiftsintäkter bankgarantier	0	3 212
Skyddsavgifter	-12 707	-9 459
Stabilitetsavgifter	3 373 216	3 488 572
Resolutionsavgifter	3 393 255	0
Övriga avgifter	0	3 882
Summa	8 294 606	4 980 292

Riksgälden har sedan 1 februari 2016 ett nytt uppdrag som resolutionsmyndighet.

Not 15 · Avsättning till fonder m.m. för transfereringsändamål

	2016	2015
Avsättning till insättningsgarantifonden	-2 907 953	-3 825 839
Avsättning till/från stabilitetsfonden	-3 137 341	-3 351 097
Avsättning till resolutionsreserven	-3 373 691	0
Summa	-9 418 985	-7 176 935

Riksgälden har sedan 1 februari 2016 ett nytt uppdrag som resolutionsmyndighet.

Not 16 · Lämnade bidrag

	2016	2015
Privata företag m.m.	-14 852	-26 152
Statliga myndigheter	-114	-147
Summa	-14 966	-26 299

Not 17 · Årets kapitalförändring

	2016	2015
Över-/underskott, garantier och utlåning	583 652	-415 353
Över-/underskott garantier och utlåning, administration	-6 107	-12 037
Övrig kapitalförändring	-18 119 716	2 854 094
Årets kapitalförändring ASJ	67 040	-18 605
Summa	-17 475 131	2 408 099

Kapitalförändringen visar hur myndighetskapitalet har förändrats under året. För statliga myndigheter är kapitalförändringen inte ett mått på om verksamheten går bra eller dåligt. Utgifter och inkomster ger via anslagen en motsvarande intäkt av anslag respektive en reduktion av intäkt av anslag, det vill säga nettot i resultaträkningen blir noll. Däremot avräknas inte anslagen för så kallade periodiseringar, exempelvis upplupna räntekostnader eller orealiserade valutakursförändringar. Undantaget är förvaltningsanslaget som från och med 2009 avräknas kostnads-/intäktsmässigt.

Årets kapitalförändring består av periodiseringar i den anslagsfinansierade verksamheten samt över- och underskott i garanti- och utlåningsverksamheten.

Not 18 · Immateriella anläggningstillgångar

Balanserade utgifter för utvecklingsarbete	2016-12-31	2015-12-31
IB	54 540	48 684
Årets anskaffningar	2 475	5 856
Pågående arbete	0	0
Tidigare års avskrivningar, ackumulerade	-44 540	-40 951
Årets avskrivningar	-850	-3 588
UB	11 625	10 000
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	2016-12-31	2015-12-31
IB	47 038	47 038
Årets anskaffningar	0	0
Pågående arbete	0	0
Tidigare års avskrivningar, ackumulerade	-30 465	-23 184
Årets avskrivningar	-5 601	-7 281
Årets nedskrivningar	0	0
UB	10 972	16 573
UB immateriella anläggningstillgångar	22 597	26 574
Årets avskrivningar och nedskrivningar immateriella anläggningstillgångar	-6 452	-10 869

Not 19 · Materiella anläggningstillgångar

Förbättringsutgifter på annans fastighet	2016-12-31	2015-12-31
IB	18 438	18 438
Årets anskaffningar	0	0
Pågående arbete	0	0
Tidigare års avskrivningar, ackumulerade	-15 282	-12 863
Årets avskrivningar	-1 824	-2 419
UB	1 332	3 156
Maskiner och inventarier, anskaffningsvärde	2016-12-31	2015-12-31
IB	123 322	112 660
IB årets avyttring	0	0
Årets anskaffningar	2 105	10 662
Pågående arbete	0	0
Tidigare års avskrivningar, ackumulerade	-110 442	-106 908
Avskrivningar tidigare år, avyttringar	0	0
Årets avskrivningar	-3 876	-3 534
Årets nedskrivningar	0	0
UB	11 110	12 880
UB materiella anläggningstillgångar	12 441	16 036
Årets avskrivningar och nedskrivningar materiella anläggningstillgångar	-5 700	-5 953
Summa avskrivningar och nedskrivningar immateriella och materiella anläggningstillgångar	-12 151	-16 822

Not 20 - Andra långfristiga värdepappersinnehav

	2016-12-31	2015-12-31
Obligationer insättningsgarantifonden	37 158 002	34 257 577
Terminkontrakt Statens internbank	48 392	32 901
Obligationer ASJ	2 561 786	2 450 412
Summa	39 768 180	36 740 890

Not 21 - Utlåning inomstatligt

Inomstatlig utlåning	2016-12-31	2015-12-31
Löpande krediter	14 189 733	14 392 751
Rörelsekapital med fast löptid	4 154 000	2 110 000
Investeringslån	55 852 329	58 156 605
Räntekonto med kredit (förvaltningskostnader)	3 821 655	1 998 571
Räntekonto med kredit (övrigt)	1 112 648	2 302 363
Premiepensionsmyndigheten (PPM) fondmedel	0	0
Centrala studiestödsnämnden (CSN)	210 053 670	204 165 723
Lån till anläggningstillgångar för förvaltningsändamål	31 065 320	30 183 669
Summa	320 249 355	313 309 683

Riksgäldens egna lån till investeringar i anläggningstillgångar, 35,3 miljoner kronor, ingår i posten Lån till anläggningstillgångar för förvaltningsändamål (43,5 miljoner kronor 2015).

Not 22 - Utlåning övrigt

Utomstatlig utlåning	2016-12-31	2015-12-31
Lånefordringar		
Akkumulerad utlåning	5 416 000	5 347 250
Årets nyutlåning	115 000	390 000
Årets amorteringar	-1 333	-321 250
Årets värdereglering	62 772	26 900
Tidigare års värdereglering, ackumulerade	-292 100	-319 000
UB	5 300 338	5 123 900
Utvecklingskapital/royalty		
Akkumulerad utlåning	1 225 236	1 306 312
Årets amortering	-62 279	-81 076
Årets värdereglering	0	-5 000
Tidigare års värdereglering, ackumulerade	-10 000	-5 000
UB	1 152 957	1 215 236
Utlåning i utländsk valuta		
Akkumulerad utlåning	246 174 734	232 190 128
Årets förändring	16 101 220	13 984 606
UB	262 275 954	246 174 734
Summa	268 729 249	252 513 870

Statens åtagande gentemot Svedab AB består av lån från Riksgälden och en kapitaltäckningsgaranti från Trafikverket. Det är Riksgälden som redovisar risken i statens åtagande gentemot Svedab AB. Lånet till Svedab uppgår till 5 511 miljoner kronor (5 396 för 2015). Utvecklingskapital/royalty avser lån med villkorad återbetalning.

Fortsättning not 22

Löptider	Lånefordringar
Förfalloprofil	
avista	1 176 000
3-12 månader	675 000
1-5 år	1 885 000
>5 år	1 793 667

Utvecklingskapital/royaltylån	
avista	262 957
1-5 år	900 000

Utlåning i utländsk valuta	
<3 månader	11 329 643
3-12 månader	58 929 432
1-5 år	190 579 529
>5 år	1 437 350

Utestående belopp i förfalloprofilen är upptaget utan hänsyn till värdereglering.

Not 23 - Kundfordringar

	2016-12-31	2015-12-31
Fakturerade stabilitetsavgifter	3 101	2 836
Fakturerade räntor och avgifter i garanti- och utlåningsverksamheten	94	145
Fakturerade insättningsgaranti- och investerarskyddsavgifter	55	219
Övriga kundfordringar	330	360
Summa	3 580	3 560

Saldot på Fakturerade bankgaranti och stabilitetsavgifter avser en faktura med betaldag 2017.

Not 24 - Fordringar hos andra myndigheter

	2016-12-31	2015-12-31
Fakturerade räntor och avgifter i Statens internbank	448 801	690 133
Mervärdesskatt	4 440	4 001
Kundfordringar på statliga myndigheter	1 113	253
Summa	454 354	694 387

Not 25 - Övriga kortfristiga fordringar

	2016-12-31	2015-12-31
Depositioner för handel med futures	164 114	201 724
Regressfordringar från infriade garantier, värdereglerade	295 712	97 107
OMX säkerheter	2 001 959	1 832 101
Fordringar avseende personalen	0	0
Terminkontrakt Statens internbank	6 866	30 788
Affärsdagsredovisning	50 597 286	33 224 722
Övriga fordringar	2 772	3 512
Summa	53 068 708	35 389 954

Depositioner för handel med futures

Riksgälden räknar dagligen av vinst eller förlust av tecknade futureskontrakt. Det medför att innehavaren av ett futureskontrakt betalar eller får ett variationssäkerhetskrav varje dag och därmed också en deposition.

Fortsättning not 25

Terminskontrakt Statens internbank

Valutavärderingen avgör om Terminskontrakt Statens internbank är en tillgång eller skuld.

Affärsdagsredovisning

Innan en affär har gått i likvid ligger likvidbeloppet på avräkningskonto. Det finns flera affärsdagskonton och de redovisas brutto. Motsvarande belopp på skuldsidan finns i not 42.

Not 26 - Förutbetalda kostnader

	2016-12-31	2015-12-31
Förutbetalda kostnader	9 655	11 730
Förutbetalda underkurser, upplåning i svenska kronor	423 133	1 773 718
Förutbetalda underkurser, upplåning i utländsk valuta	314 411	265 751
Underkurs, commercial paper i utländsk valuta	15 218	50 111
Fordran ränta, Riksgäldsspar	3 915	8 390
Summa	766 332	2 109 700

Förutbetalda kostnader

5,6 miljoner kronor avser förutbetalda hyror för lokaler.

Förutbetalda underkurser

Underkurser uppstår när Riksgälden ger ut obligationer och marknadsvärdet är lägre än det nominella värdet. Mellanskillnaden bokförs som en underkurs och periodiseras under lånets löptid.

Fordran ränta, Riksgäldsspar

Pågående avveckling av Riksgäldsspar innebär ingen ny inlåning, vilket medför minskade räntefordringar.

Not 27 - Övriga upplupna intäkter

	2016-12-31	2015-12-31
Upplupna ränteintäkter, statsskuldsvärdning	5 190 756	5 627 489
Upplupna ränteintäkter, Statens internbank	704 196	743 065
Upplupna ränteintäkter, insättningsgaranti och investerarskydd	529 914	773 176
Periodisering underkurs ASJ	239 106	126 697
Upplupna avgiftsintäkter, Statens internbank	0	2 124
Upplupna bankgarantiavgifter	0	1 644
Summa	6 663 972	7 274 196

Upplupna ränteintäkter

Avser ränteintäkter som är intjänade under året men ännu inte inbetalda.

Upplupna avgiftsintäkter, Statens internbank

Alla avgifter på Riksgäldens konton tas bort från och med den 1 januari 2017.

Not 28 - Avräkning med statsverket

RIKSGÄLDEN, FÖRVALTNING	2016-12-31	2015-12-31
Uppbörd		
<i>Ingående balans</i>	-1 176	0
Redovisat mot inkomsttitel (-)	-420 083	-533 469
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde (+)	369 703	501 821
Medel från räntekonto som tillförts inkomsttitel (+)	51 619	30 472
Fordringar/Skulder avseende uppbörd	62	-1 176
Anslag i icke räntebärande flöde		
<i>Ingående balans</i>	-687 639	-844 022
Redovisat mot anslag (+)	1 762 084	21 968 519
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde (-)	-626 334	-21 812 137
Fordringar/skulder avseende anslag i icke räntebärande flöde	448 110	-687 639
Anslag i räntebärande flöde		
<i>Ingående balans</i>	-46 973	-58 127
Redovisat mot anslag (+)	280 855	257 305
Anslagsmedel som tillförts räntekonto (-)	-298 373	-295 443
Återbetalning av anslagsmedel (+)	0	49 292
Fordringar/skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-64 491	-46 973
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
<i>Ingående balans</i>	1 632	1 221
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-275	411
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	1 357	1 632
RIKSGÄLDEN MYNDIGHETSUPPGIFTER		
Räntekonto myndigheter		
<i>Ingående balans</i>	59 215 896	54 497 966
Räntekonton, in (+)	413 442 888	381 924 990
Räntekonton, ut (-)	-414 069 226	-377 207 053
Betalningar som gått i statsskuldflödet	0	-7
Fordringar/skulder avseende räntekonto myndigheter	58 589 559	59 215 896
Betalningsmyndigheten		
<i>Ingående balans</i>	0	0
Anslagsmedel som tillförts myndigheternas räntekonton	237 352 935	229 729 944
Medel från myndigheternas räntekonton som tillförts inkomsttitel	-892 970	-3 566 184
Ingångsvärden till/från räntekonton	0	0
Betalningsmyndigheten, inbetalningar (+)	3 816 641	4 081 616
Betalningsmyndigheten, utbetalningar (-)	-240 279 192	-230 247 283
Medel som betalats i statsskuldflödet (justeras i finansiering från statsskulden)	2 586	1 907
Fordringar/skulder avseende betalningsmyndigheten	0	0
EU-betalningar		
<i>Ingående balans</i>	11 673 088	3 662 867
EU-betalningar, in (+)	30 349 887	44 251 162
EU-betalningar, ut (-)	-30 750 119	-36 240 940
Fordringar/skulder avseende EU-betalningar	11 272 856	11 673 088
Myndigheternas betalningar över centralkontot		
<i>Ingående balans</i>	921 066 568	903 098 348
Ingående balans toppkonton	16 772	94 693
Inbetalningar i ramavtalsbank (+)	4 564 340 545	4 169 270 177
Tömning till statens centralkonto (-)	-2 380 552 281	-2 130 388 333
Utbetalningar i ramavtalsbank (-)	-4 564 390 452	-4 169 348 098
Täckning från statens centralkonto (+)	2 272 980 218	2 125 641 175
Inbetalningar direkt över statens centralkonto (+)	751 097 850	750 772 148
Utbetalningar direkt över statens centralkonto (-)	-742 653 891	-728 566 621
Inbetalningar, övrigt (+)	52 489 448	34 859 084
Utbetalningar, övrigt (-)	-53 941 591	-55 657 650
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar samt Riksgäldens myndighetsuppgifter (+/-)	254 045	21 308 416
Myndigheternas betalningar över centralkontot	820 707 230	921 083 339
Avräkning med statsverket – utgående balans	890 954 682	991 238 167

Avräkningen med statsverket speglar kopplingen mellan myndigheten och statsbudgeten. Posten är å ena sidan en avräkning mot anslag och inkomsttitlar, å andra sidan nettobetalningar på statens centralkonto. I vår avräkning med statsverket återfinns statens samlade flöden, vilket gör att posten även innehåller övriga myndigheters betalningsflöden som påverkar statens centralkonto. För att tydliggöra detta har vi specificerat våra myndighetsuppgifter i noten.

Not 29 - Värdepapper och andelar

	2016-12-31	2015-12-31
Kortfristiga placeringar	4 142 420	0
Repor i egna värdepapper	16 426 115	572 483
Repor Insättningsgarantifonden	33 245 141	26 728 260
Summa	53 813 676	27 300 743

Kortfristiga placeringar

Kortfristiga placeringar görs vid överskott eller annat behov inom statsskuld förvaltningen.

Repor i egna värdepapper

Riksgälden ingår repor i egna värdepapper i marknadsvårdande syfte och volymen fluktuerar beroende på marknaden.

Repor i insättningsgarantifonden

Ökningen härrör sig till att insättningsgarantifonden dels är större då det gått ytterligare ett år men även att priset på reporna och mängden utrepade obligationer kan variera. I not 42 redovisas skuldsidan av dessa repor.

Fortsättning not 30

Avgifter för förväntade förluster samt administrativa avgifter i garanti- och utlåningsverksamheten placeras på räntekonto i Riksgälden. Bankgarantiavgifter och stabilitetsavgifter placeras på räntekonto i Riksgälden knutet till stabilitetsfonden.

Riksgälden har sedan första februari 2016 ett nytt uppdrag som resolutionsmyndighet. Under året har cirka 19 miljarder kronor överförts från stabilitetsfonden till resolutionsreserven.

Not 31 - Statskapital

	2016-12-31	2015-12-31
Konst från Statens konstråd	291	291
Summa	291	291

Statskapital är värdet av tillgångar som finansieras med anslagsmedel. När en myndighet redovisar en utgift redovisas normalt också en intäkt av anslag i resultaträkningen.

Not 30 - Kassa och bank

	2016-12-31	2015-12-31
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		
Räntekonto förvaltningsverksamheten	102 003	74 931
	102 003	74 931
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret		
Räntekonto garantier och utlåning	1 005 318	993 241
Räntekonto insättningsgaranti och investerarskydd	422 924	525 295
Räntekonto stabilitetsfonden	40 446 989	56 403 954
Räntekonto resolutionsreserven	22 466 566	0
	64 341 797	57 922 490
Kassa och bank		
Övriga bankkonton	109	0
Valutakonto Nordea	0	20 503
Valutakonto THB	131	118
Valutakonto Euroclear	24	94
Valutakonto Clearstream	24	23
	287	20 738
Summa	64 444 087	58 018 159

Not 32 - Balanserad kapitalförändring

	2016-12-31	2015-12-31
Balanserat överskott i Garanti- och utlåningsverksamheten	419 980	835 333
Balanserat överskott i Garanti- och utlåningsverksamheten, Administration	-7 966	4 071
Balanserad kapitalförändring	-54 536 812	-57 390 906
Balanserad kapitalförändring ASJ	241 016	259 621
Summa	-53 883 782	-56 291 881

Balanserad kapitalförändring är en del av myndighetskapitalet i balansräkningen som överförs från tidigare år och som inte särredovisats under annan post. Förändringen om 2 408,1 miljoner kronor förklaras av 2015 års kapitalförändring.

Not 33 - Förändring av myndighetskapital

	Statskapital	Balanserad kapitalförändring anslagsfinansierad verksamhet	Balanserad kapitalförändring avgiftsbelagd verksamhet	Balanserad kapitalförändring annan verksamhet	Kapitalförändring enligt resultaträkningen	Summa
Utgående balans 2015	291	-57 390 906	839 404	259 621	2 408 099	-53 883 490
Rättelser						
A Ingående balans 2016	291	-57 390 906	839 404	259 621	2 408 099	-53 883 490
Föregående års kapitalförändring		2 854 094	-427 390	-18 605	-2 408 099	0
Årets kapitalförändring					-17 475 131	-17 475 131
B summa årets förändring	0	2 854 094	-427 390	-18 605	-19 883 230	-17 475 131
C Utgående balans 2016	291	-54 536 812	412 014	241 016	-17 475 131	-71 358 621

Balanserad kapitalförändring annan verksamhet avser ASJ.

Not 34 - Fonder

	2016-12-31	2015-12-31
Insättningsgarantifonden		
Ingående fondvärde	35 201 420	30 582 684
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	1 540 842	1 484 606
Finansiella intäkter	1 078 666	883 376
Finansiella kostnader	288 445	1 457 857
Utgående fondvärde	38 109 373	34 408 522
Stabilitetsfonden		
Ingående fondvärde	56 406 286	53 055 189
Justering avsättning	-19 092 875	0
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	3 373 216	3 495 667
Finansiella intäkter	34 943	0
Finansiella kostnader	-269 265	-134 863
Lämnade bidrag	-50	-147
Övriga kostnader	-1 502	-9 560
Utgående fondvärde	40 450 753	56 406 286
Resolutionsreserven		
Ingående fondvärde	0	0
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	3 393 255	0
Överföring från stabilitetsfonden	19 092 875	0
Finansiella kostnader	-19 883	0
Övriga kostnader	318	0
Utgående fondvärde	22 466 566	0
Summa	101 026 691	90 814 808

Riksgälden har sedan den 1 februari 2016 ett nytt uppdrag som resolutionsmyndighet. Under året har cirka 19 miljarder kronor överförts från stabilitetsfonden till resolutionsreserven.

Not 35 - Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

	2016-12-31	2015-12-31
Ingående avsättning	3 505	1 368
Årets pensionskostnad	492	2 219
Årets pensionsutbetalningar	-51	-82
Utgående avsättning	3 946	3 505

Not 36 - Övriga avsättningar

	2016-12-31	2015-12-31
Reservering för framtida garantiförluster		
IB	766 314	908 785
Periodens reservering för förväntade framtida garantiförluster	-156 206	-142 471
UB reservering för framtida garantiförluster	610 108	766 314
Övriga avsättningar		
IB	0	0
Övriga avsättningar	3 413	0
UB övriga avsättningar	3 413	0
Summa	613 521	766 314

Riksgälden bedömer halvårsvis den aktuella risken i, och beräknar den förväntade förlusten för samtliga utestående garantiåtaganden.

Fortsättning not 36.

Nedan redovisas storleken vid periodernas slut på de åtaganden för vilka reserveringar gjorts för framtida garantiförluster. Dessa åtaganden redovisas inte som ansvarsförbindelser inom linjen. I not 46 redovisas Riksgäldens övriga garantiåtaganden.

Övriga avsättningar avser medel för lokalt omställningsarbete som avsatts i enlighet med det avtal som slutits mellan Arbetsgivarverket och de fackliga parterna. Avsättningarna har tidigare år bokförts mot konto för upplupna lönekostnader. En korrigerig gjordes 2016 då ännu ej utnyttjade medel flyttades till övriga avsättningar.

Garantier som tillhör den ordinarie garantireserven	2016-12-31	2015-12-31
Infrastrukturprojekt		
– Öresundsbro Konsortiet ¹	18 578 373	18 512 072
Finansiering och fastigheter		
– övriga	405 000	405 000
Pensionsåtaganden²		
– Försäkringsaktiebolaget Pensionsgaranti	5 676 957	5 725 226
– Posten	2 637 795	2 613 628
– övriga	199 694	236 438
Internationella projekt		
– Nordiska Investeringsbanken	4 744 725	5 760 606
– Eurofirma	463 379	438 292
– European Spallation Source (ESS)	600 000	0
– övriga	0	1 210
Övriga åtaganden	10 330	11 045
Summa	33 316 253	33 703 518

1 Åtagandet delas med danska staten. Det redovisas som skuldernas nominella värde plus det belopp som Öresundsbro Konsortiet, ÖSK, kan bli skyldigt att betala för ingångna swappar. Detta skiljer sig från ÖSK:s redovisning som tar upp marknadsvärdet på skulder och swappar.

2 Uppgifter för 2016-12-31 gäller tidpunkten 2015-12-31, uppgifter för 2015-12-31 gäller tidpunkten 2014-12-31.

Not 37 - Lån i Riksgäldskontoret

	2016-12-31	2015-12-31
Lån i Riksgäldskontoret		
Lån till anläggningstillgångar	43 460	43 148
Årets amortering av lån till anläggningstillgångar	-12 381	-17 019
Årets nyupplåning till anläggningstillgångar	4 259	17 330
Summa lån i Riksgäldskontoret	35 338	43 460

Beviljad låneram för lån till anläggningstillgångar är 70 miljoner kronor.

Under 2015 gjordes en större investering i hårdvara vilket medförde en relativt hög nyupplåning 2015 jämfört med 2016.

Not 38 - Övriga lån

	2016-12-31	2015-12-31
Inlåning inomstatlig		
Rörliga krediter	64 691 142	56 678 128
Löpande krediter	892 381	771 666
Räntekonto med kredit (förvaltningskostnader)	53 995 820	53 048 385
Räntekonto med kredit (övrigt)	6 980 924	7 330 573
Avista medel	17 617 224	16 434 577
Bundna medel 1 år och längre	19 155 000	22 598 000
Avista medel, övriga konton	803 289	874 485
Summa inlåning inomstatlig	164 135 781	157 735 814
Inlåning utomstatlig		
Inlåning utomstatlig	22 841	22 974
Summa inlåning utomstatlig	22 841	22 974
Summa inlåning totalt	164 158 622	157 758 788

Not 39 - Övriga långfristiga skulder

	2016-12-31	2015-12-31
Swappar ASJ	259 394	176 386
Terminer ASJ	116 201	98 779
Summa	375 595	275 165

Not 40 - Övriga krediter i Riksgäldskontoret

	2016-12-31	2015-12-31
Lån från Statens internbank för finansiering av ASJ tillgångar	1 059 747	1 154 577
Lån från Statens internbank för finansiering av investerarskyddet	0	119 179
Summa skulder till andra myndigheter	1 059 747	1 273 755

För finansiering av ASJs tillgångar är kreditramen 1 656 miljoner kronor. Under 2016 har lån för 95 miljoner kronor förfallit. För finansiering av investerarskyddet har Riksgälden en obegränsad kredit.

Not 41 - Kortfristiga skulder till andra myndigheter

	2016-12-31	2015-12-31
Förfallna räntor i inlåningen	616	412
Skatteskulder	3 701	3 461
Leverantörsskulder till statliga myndigheter	2 311	2 229
Övriga inomstatliga skulder	131	118
Summa skulder till andra myndigheter	6 759	6 220

Not 42 - Övriga kortfristiga skulder

	2016-12-31	2015-12-31
Förfallna räntor, utomstatligt	1 639	954
Önlösta premieobligationer, sparobligationer och vinster	532	517
Förfallna obligationer, vinster, räntor	2 171	1 471
Personalens preliminärskatter	3 092	3 025
Preliminärskatt riksgäldsspar	226	680
Skatteskulder	3 318	3 705
Terminskontrakt ASJ	379	18 175
Avräkningskonton	188	520
Affärsdagsredovisning	55 004 276	33 557 731
EU-avgifter	11 272 856	11 673 088
Returnerade medel	0	1
Övriga kortfristiga skulder	4 132	465
Repor Insättningsgarantifonden	33 241 771	26 727 312
Diverse skulder	99 523 602	71 977 292
Summa	99 529 091	71 982 468

Affärsdagsredovisning

Innan en affär har gått i likvid ligger likvidbeloppet på avräkningskonto. Det finns flera affärsdagskonton och de redovisas brutto. Motsvarande belopp på tillgångssidan finns i not 25.

Repor Insättningsgarantifonden

I insättningsgarantifonden ingår placeringar i repor. I not 29 redovisas tillgångssidan av dessa repor.

EU-avgifter

I sammanställningen nedan redogörs för årets samtliga betalningar till EU-kommissionen. 11 273 miljoner kronor är medel för EU-avgiften som krediterats på EU-kommissionens konto hos Riksgälden men ännu inte betalats från statens centralkonto.

	2016-12-31	2015-12-31
Ingående balans av skuldförda medel hos Riksgälden	11 673 088	3 662 867
Årets EU-avgifter		
Tullavgifter (inklusive straffränta)	4 609 155	4 710 644
Sockeravgifter	24 825	24 135
Momsbaserad avgift	5 398 054	5 038 054
BNI-baserad avgift	19 952 891	33 972 322
Storbritannienavgift	364 962	506 007
Insättning från EU-kommissionen för att täcka underskott	-30 750 119	-36 240 940
Förändring av konto	-400 232	8 010 222
Utgående balans hos Riksgälden	11 272 856	11 673 088

Not 43 · Statsskulden

	2016-12-31	2015-12-31
Kapitalmarknaden		
Statsobligationer	630 006 625	602 745 525
Reala statsobligationer	199 780 016	183 101 534
Publika obligationer i utländsk valuta	299 929 262	281 588 283
Övriga kapitalmarknadsskulder	13 626 750	12 642 000
	1 143 342 653	1 080 077 341
Penningmarknaden		
Statsskuldsväxlar	84 385 000	141 337 000
Commercial paper	11 355 625	84 769 077
Säkerheter	18 749 635	21 147 784
Likviditetsförvaltningsinstrument	71 991 961	56 782 754
	186 482 221	304 036 615
Privatmarknad		
Premieobligationer	14 984 340	18 056 800
Riksgäldsspar	295 617	652 315
	15 279 957	18 709 115
Derivat	2 147 679	591 044
Statsskuld	1 347 252 511	1 403 414 115

Sveriges statsskuld redovisas i allt väsentligt som statens andel av den offentliga sektorns bruttoskuld enligt EU:s förordning 479/2009 med senare ändringar.

Statsskulden redovisas till nominellt belopp inklusive upplupen inflation till och med bokslutsdagen. Beloppet är i svenska kronor. Instrument i utländska valutor är värderade till de valutakurser som gällde på sista bankdagen. Skillnaden jämfört med ursprungskursen blir realiserade valutakursdifferenser; årets förändring framgår av not 7.

Att statsskulden redovisas till nominellt belopp betyder att noll-kuponglån och statsskuldsväxlar tas upp till det belopp som kommer att betalas ut på förfallodagen och inte till det belopp som betalats in. Skillnaden redovisas som förutbetalda kostnader, se not 26. De periodiseras och resultatförs under löptiden som räntekostnad.

Den redovisade statsskulden för 2015 skiljer sig från den publicerade statsskulden 2015. Publicerad skuld 2015-12-30 är 1 403 421 miljoner kronor. Differensen på cirka 7 miljoner kronor beror på affärer gjorda 2015-12-31.

Not 44 · Upplupna kostnader

	2016-12-31	2015-12-31
Räntekostnader, upplåning i svenska kronor	9 718 400	9 774 342
Räntekostnader, upplåning i utländsk valuta	1 067 253	898 960
Räntekostnader, Statens internbank	121 570	155 819
Räntekostnader, skuldskötselinstrument	77 063	70 379
Räntekostnader, insättningsgarantin	4 238	1 015 593
Upplupen räntekostnad ASJ	324 086	308 616
Periodiserad överkurs övertaget från ASJ	783 415	629 566
Upplupen semester- och löneskuld	13 782	13 566
Upplupna provisionskostnader	5 506	13 988
Övriga upplupna kostnader	1 564	4 568
Summa	12 116 876	12 885 397

Not 45 · Övriga förutbetalda intäkter

	2016-12-31	2015-12-31
Förutbetalda avgifter för utfärdade garantier	3 540	0
Förutbetalda administrativa avgifter garantier och utlåning	147 783	153 038
Förutbetalda överkurser, upplåning i svenska kronor	44 360 060	39 323 443
Förutbetalda överkurser, upplåning i utländsk valuta	141 240	199 106
Förutbetalda överkurser växlar	137 506	134 369
Summa	44 790 129	39 809 957

Förutbetalda överkurser

Överkurser uppstår när Riksgälden emitterar obligationer och marknadsvärdet är högre än det nominella värdet. Mellanskillnaden redovisas som överkurs och periodiseras ut under lånets löptid.

Not 46 · Övriga garantiåtaganden

De åtaganden där riksdagen beslutat om sÄrlösningar, såsom garantikapital till internationella finansieringsinstitutioner, redovisas som ansvarsförbindelser inom linjen. Någon reservering för förväntade förluster har inte gjorts för dessa åtaganden.

Garantier till internationella finansieringsinstitutioner (särskild garantireserv)

	2016-12-31	2015-12-31
Garantikapital utställt av finansdepartementet	113 019 693	102 093 042
Garantikapital utställt av utrikesdepartementet	20 747 304	19 123 848
Summa	133 766 997	121 216 891
Övriga garantier		
Garantier som ställts ut av andra myndigheter	0	1 200 000
Summa	0	1 200 000
Summa	133 766 997	122 416 891

Riksgälden rapporterar inte längre garantier utställda av affÄrsverk, eftersom dessa garantier rapporteras av respektive affÄrsverk.

Not 47 · Skuldbevis

	2016-12-31	2015-12-31
African Development Fund, ADF	1 885 462	2 068 833
Asian Development Fund, AsDB — AsDF	334 324	466 918
Common Fund for Commodities	8 750	8 355
International Bank For Reconstruction and Development, IBRD-GEF	4 693 880	5 369 415
International Development Association, IDA	6 781 630	6 106 360
Multilateral Investment Guarantee Agency, MIGA	10 325	9 480
International Fund for Agricultural Development, IFAD	200 000	0
Summa	13 914 372	14 029 362

Riksgälden utfärdar skuldbevis för utbetalningar från anslag till kapitalhöjning i internationella finansieringsinstitutioner. Det görs på uppdrag från regeringen. Skuldbevisen förvaras i Riksbanken varifrån de berörda institutionerna kan dra de anslagna beloppen. Här visas de belopp som ännu inte är utbetalda från skuldbevisen.

Not 48 . Finansieringsanalys — kostnader

	2016-12-31	2015-12-31
Verksamhetens kostnader enligt resultaträkningen	-101 737 956	-124 658 821
Kostnader för drift enligt finansieringsanalysen	-6 684 015	8 259 265
Skillnad	-95 053 941	-132 918 086
Skillnaden består av följande poster i resultaträkningen:		
Poster som inte ingår i finansieringsanalysen		
Avsättning framtida pensionsåtaganden	-3 853	-2 137
Avsättning för framtida garantiförluster	156 206	142 471
Avskrivningar	-12 151	-16 822
Poster som ingår i annat avsnitt i finansieringsanalysen		
Räntor som avser statsskulden (låneverksamhet)	-95 194 142	-133 041 598
Summa	-95 053 941	-132 918 086

Not 49 . Finansieringsanalys — intäkter av anslag

	2016-12-31	2015-12-31
Intäkter av anslag enligt resultaträkningen	2 023 371	22 193 628
Intäkter av anslag enligt finansieringsanalysen	355 423	396 731
Skillnad	1 667 948	21 796 897
Skillnaden består av följande poster i resultaträkningen:		
Poster som ingår i annat avsnitt i finansieringsanalysen		
Intäkter av anslag motsvarande räntor som avser statsskulden	1 667 948	21 796 897
Summa	1 667 948	21 796 897

Not 50 . Finansieringsanalys — övriga intäkter

	2016-12-31	2015-12-31
Finansiella intäkter enligt resultaträkningen	82 181 238	104 780 504
Övriga intäkter enligt finansieringsanalysen	-11 344 957	-6 464 196
Skillnad	93 526 195	111 244 700
Skillnaden består av följande poster i resultaträkningen:		
Poster som ingår i annat avsnitt i finansieringsanalysen		
Räntor som avser statsskulden	93 526 195	111 244 700
Summa	93 526 195	111 244 700

Not 51 . Finansieringsanalys — kortfristiga skulder till andra myndigheter

	2016-12-31	2015-12-31
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	539	295
Leverantörsskulder	4 554	-3 021
Övriga kortfristiga skulder	27 546 623	39 228 940
Periodavgränsningsposter	4 211 652	7 871 263
Ökning av kortfristiga skulder enligt balansräkningen	31 763 367	47 097 477
Ökning av kortfristiga skulder enligt finansieringsanalysen	25 248 907	48 624 796
Skillnad	6 514 460	-1 527 319
Skillnaden består av följande poster i balansräkningen:		
Poster som ingår i annat avsnitt i finansieringsanalysen		
Repor insättningsgarantifonden (transfereringar)	6 514 460	-1 527 319
Summa	6 514 460	-1 527 319

Not 52 . Finansieringsanalys — investeringar i finansiella tillgångar

	2016-12-31	2015-12-31
Investeringar i Finansiella anläggnings-tillgångar enligt balansräkningen	3 176 290	-3 012 629
Investeringar i Finansiella anläggnings-tillgångar enligt finansieringsanalysen	-275 865	677 239
Skillnad	2 900 425	-3 689 868
Skillnaden består av följande poster i balansräkningen:		
Poster som ingår i annat avsnitt i finansieringsanalysen		
Statsobligationer i insättningsgarantifonden (låneverksamhet)	2 900 425	-3 689 868
Summa	2 900 425	-3 689 868

Not 53 . Finansieringsanalys — övriga krediter Riksgäldskontoret

	2016-12-31	2015-12-31
Övriga krediter i Riksgäldskontoret enligt balansräkningen	-214 009	-522 733
Amorteringar enligt finansieringsanalysen	-94 830	-522 455
Skillnad	-119 179	-278
Skillnaden består av följande poster i balansräkningen:		
Poster som ingår i annat avsnitt i finansieringsanalysen		
Ersättningsfall Investerar skyddet (transfereringsavsnitt)	-119 179	-278
Summa	-119 179	-278

Not 54 · Finansieringsanalys — räntor

	2016-12-31	2015-12-31
Räntor låneavsnitt		
Finansiella kostnader inom verksamhetsavsnittet i resultaträkningen som avser statsskulden	-95 194 142	-133 041 598
Finansiella intäkter inom verksamhetsavsnittet i resultaträkningen som avser statsskulden	93 526 195	111 244 700
Summa	-1 667 948	-21 796 897
Varav räntor som avser låneverksamhet	2 782 146	3 819 551
Varav räntor som finansierar låneverksamheten	-4 450 093	-25 616 448
Summa	-1 667 948	-21 796 897

Not 55 · Finansieringsanalys — förändring av kortfristiga placeringar

	2016-12-31	2015-12-31
Årets kortfristiga placeringar enligt balansräkningen	26 512 933	17 385 289
Årets kortfristiga placeringar enligt finansieringsanalysen	-19 996 052	15 857 122
Skillnad	6 516 881	1 528 167
Skillnaden består av följande poster i balansräkningen:		
Poster som ingår i annat avsnitt i finansieringsanalysen		
Repor Insättningsgarantin (transfereringar)	6 516 881	-1 528 167
Summa	6 516 881	-1 528 167

Not 56 · Finansieringsanalys — finansiella intäkter

	2016-12-31	2015-12-31
Finansiella intäkter — transferering enligt resultaträkningen	1 297 283	2 352 602
Finansiella intäkter — transferering enligt finansieringsanalysen	2 090 181	2 352 602
Skillnad	-792 898	0
Poster som inte ingår i finansieringsanalysen		
Justering som inte gjorts mot resultaträkningen utan direkt mot fonds IB-värde	-792 898	0
Summa	-792 898	0

Not 57 · Finansieringsanalys — tillgodohavande i Riksgäldskontoret

	2016-12-31	2015-12-31
Ökningen av tillgodohavande i Riksgäldskontoret består av		
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	27 072	-262
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	6 419 307	3 764 828
Summa	6 446 379	3 764 566

Not 58 · Anslagsavräkning

Intäkter av anslag i resultaträkning jämfört anslagsutfallet

Enligt anslagsredovisningen är den totala anslagsbelastningen 2 042,9 miljoner kronor. Enligt resultaträkningen är intäkter av anslag netto, 2 023,4 miljoner kronor, en skillnad på 19,6 miljoner kronor. Skillnaden förklaras av övergångseffekten avseende kostnadsmissig anslagsavräkning för anslag 2 01:12 samt att anslag 2 01:14 och 7 01:1 inte har redovisats som en intäkt av anslag utan har bokförts direkt mot balansen. Intäkter av anslag 24 01:5 redovisas under transfereringsavsnittet.

Anslag 2 01:12 anslagspost 4 får användas för att vid särskilt behov täcka ökade administrationskostnader i samband med eventuella ersättningsfall.

Anslag 7 01:1 anslagspost 3:1 får utbetalas för garantiavgifter avseende Nordiska investeringsbankens miljöinvesteringsslån i ODA-länder. Anslag 7 01:1 anslagspost 3:2 får utbetalas för garantiavgifter avseende Nordiska investeringsbankens miljöinvesteringsslån i icke ODA-länder.

Väsentliga skillnader från tilldelade belopp

2 01:12 ap.1

Utfallet för anslag UO2/1:12 är 64,5 miljoner kronor lägre än tilldelad ram, varav 47,0 miljoner kronor avser ingående anslagssparande då Riksgälden disponerade hela föregående års anslagssparande. Inför 2016 var finansieringen för Riksgäldens nya uppdrag som resolutionsmyndighet olöst och dessutom behövdes beredskap för att kunna hantera eventuella omstruktureringar. Anslagssparandet har aldrig varit aktuellt att nyttja under året. I övrigt förklaras underutnyttjandet av:

- Det extraordinärt låga ränteläget har medfört att mycket begränsade marknadsföringsinsatser har gjorts i samband med emission av premielån och en av emissionerna ställdes in helt.
- Riksgälden har under året byggt upp verksamhet, organisation och systemstöd för det nya uppdraget som resolutionsmyndighet. Arbetet har varit omfattande och resurskrävande och vissa delar av det planerade arbetet har fått skjutas fram till 2017.
- Lägre IT-kostnader avseende hårdvara och IT-konsulter, vilket delvis kan hänföras till försening i stora IT-projektet såsom nytt koncernkontosystem, systemstöd för resolutionsmyndigheten och systemstöd för att möta ökade krav för insättningsgarantin. Dessutom har mer arbete än planerat genomförts med interna resurser.

2 01:12 ap. 4

Utfallet för anslag 2 01:12 ap. 4 är 8,9 miljoner kronor lägre än tilldelade medel. Anslagsposten får användas för att täcka ökade administrationskostnader i samband med eventuella ersättningsfall och Riksgälden har inget ersättningsfall. Anslagsposten kommer att flyttas till anslagspost 1.

2 01:14 ap. 2

Anslaget har underutnyttjats med 270 000 kronor i förhållande till tilldelade medel men utfallet är i nivå med budget och prognoser för 2016 som Riksgälden lämnat till finansdepartementet. Underutnyttjandet hänförs till att det garanterade kapitalet har minskat i en snabbare takt än vad som låg till grund för beräkningen av anslagsbehovet.

24 01:5 ap. 11

Anslaget tilldelas Riksgälden via Tillväxtverkets regleringsbrev. Kostnaderna varierar mellan åren och är beroende av vilket utvecklingsarbete som bedrivs. Anslaget har belastats med kostnader i samband med delfinansiering av utvecklingsarbete i civila flyg-industriprojekt. Anslaget underutnyttjades med 15,1 miljoner kronor, vilket är en ökning jämfört med föregående år.

26 01:1 ap. 1

Anslaget omfattas inte av utgiftstaket och varierar mycket över tid. Räntekostnaderna är 8 946,0 miljoner kronor lägre än tilldelat anslag. Minskningen 2016 jämfört med 2015 förklaras främst av att valutakurseffekterna var gynnsammare 2016. Under 2016 realiserade Riksgälden valutakursvinster om ca 2,5 miljarder kronor, jämfört med valutakursförluster på ca 10 miljarder kronor 2015. Dessutom betalade Riksgälden upplupen inflationskompensation på omkring 5 miljarder kronor i samband med att realobligation SGB IL 3105 förföll i december 2015. Någon motsvarande betalning gjordes inte under 2016.

Fortsättning not 58.

26 01:3 ap.1

Anslaget omfattas inte av utgiftstaket och är svårt att förutse. Anslaget underutnyttjades med 70,4 miljoner kronor, vilket är ett betydligt större underutnyttjande än föregående år. Det beror bland annat på lägre försäljningsprovision för emittering av premieobligationer, lägre rörliga resultatbaserade provisioner till externa förvaltare och minskad valutaupplåning. Utfallet är i nivå med Riksgäldens budget. Kostnaderna varierar mycket över tid.

Not 59 - Insättningsgarantin

Riksgälden redovisar uppgifter avseende statligt garanterade insättningar inom insättningsgarantin som en ansvarsförbindelse. Värderingen baseras på oreviderade inrapporterade uppgifter per 2016-12-31 från berörda institut avseende rapporteringskrav enligt 3 kapitlet RGKFS 2016:2. Institut som utgör cirka 94 procent av de garanterade insättningarna har rapporterat in uppgifterna vid värderingstillfället. De inrapporterade garanterade insättningarna för dessa institut har ökat med i snitt 7,167 procent jämfört med reviderade uppgifter per 2015-12-31. Samma ökning har beräknats för de återstående institut som ännu ej rapporterat in de garanterade insättningarna till Riksgälden. Det värderade beloppet är avrundat till miljoner kronor.

Jämförelsetalen för 2015-12-31 är justerade från de värderade 1 500 735 885 000 kronor per bokslutsdatumets värdering till det verkliga utfallet på 1 554 662 040 000 kronor avrundat till tusen kronor.

Sammanställning av väsentliga uppgifter

Tusen kronor	2012	2013	2014	2015	2016
Låneram i Riksgäldskontoret					
- beviljad låneram	40 000	72 000	65 000	65 000	70 000
- utnyttjad låneram	37 373	59 435	43 148	43 460	35 388
Kontokrediter hos Riksgäldskontoret					
- beviljade kontokrediter	88 000	88 000	88 000	30 000	30 000
- under året maximalt utnyttjade	-37 250	-57 645	-35 218	0	0
Övriga kreditramar					
- beviljad kredit	-	3 309 000	2 915 000	2 250 000	1 656 000
- under året maximalt utnyttjade	-	-2 541 121	-2 227 214	-1 677 031	-1 154 577
Saldo på räntekonto					
	575 264	700 344	986 644	1 068 172	1 107 321
- varav anslagsmedel	-20 925	-2 275	75 193	74 931	102 003
- varav avgifter	596 189	702 619	911 451	993 241	1 005 318
Ränteintäkter räntekonto					
	7 349	6 842	3 915	5	325
Räntekostnader räntekonto					
	179	279	84	108	78
Avgiftsintäkter, budget					
	271 500	209 881	145 800	88 380	123 732
- disponeras av Riksgäldskontoret	260 000	151 081	118 500	67 570	78 872
- disponeras inte av Riksgäldskontoret	11 500	58 800	27 300	20 810	44 860
Avgiftsintäkter, utfall					
	311 810	511 122	562 818	616 721	489 610
- disponeras av Riksgäldskontoret	182 794	122 728	193 369	83 252	69 527
- disponeras inte av Riksgäldskontoret	129 016	388 393	369 449	533 469	420 083
Anslagskredit					
- beviljad anslagskredit	2 196 627	2 302 609	2 217 773	2 062 001	1 086 387
- utnyttjad anslagskredit	-	-	-	-	-
Anslagssparande					
	129 765	150 676	187 690	59 811	88 548
Intecknande för framtida åtaganden					
	-	-	-	-	-
Tilldelade bemyndiganden					
	-	-	-	-	-
Antal årsarbetskrafter					
	160	162	156	163	163
Medelantal anställda					
	175	177	174	177	178
Driftskostnad per årsarbetskraft					
	2 047	1 815	1 716	1 720	1 801
Årets kapitalförändring (mkr)					
	10 370	2 604	-23 707	2 408	-17 475
Balanserad kapitalförändring (mkr)					
	-45 745	-35 377	-32 845	-56 292	-53 884

Ersättningar och andra förmåner

I enlighet med 7 kapitlet, 2 § Förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska Riksgälden redovisa de skattepliktiga ersättningar och förmåner som utgått till riksgäldsdirektören samt till var och en av ledamöterna i Riksgäldens styrelse.

Under budgetåret 2016 har till riksgäldsdirektören utgått följande ersättningar och beskattningspliktig förmån (kronor):

Hans Lindblad, tillträdde 2013-02-01	1 555 197

Övriga uppdrag:

Ordförande Returpack Svenska AB
Ordförande ESO
Ordförande Resolutionsdelegationen
Ledamot SNS förtroenderåd
Styrelseledamot Arbetsförmedlingen

Riksgälden har under 2016 utbetalat arvoden till var och en av styrelseledamöterna enligt nedan:

Yvonne Gustafsson	90 000
Lars O Grönstedt	80 000 ¹
Bo Becker	7 500
Rikard Forslid	30 000
Marika Rindborg Holmgren	45 000
Helena Thunander Holmstedt	45 000
Ann-Christine Lindeblad	45 000
Stefan Lundgren	45 000
Summa	380 000

¹ Inklusive ersättning för uppdraget som ledamot i resolutionsdelegationen.

Styrelseledamöternas övriga uppdrag:

Yvonne Gustafsson

Styrelseordförande Sida
Styrelseordförande Totalförsvarets forskningsinstitut
Styrelseledamot Mittuniversitetet
Styrelseledamot Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (ESO)
Styrelseledamot E-hälsomyndigheten
Styrelseledamot Sjöfartsverket
Styrelseledamot Socialstyrelsen
Ledamot Livsmedelsverkets insynsråd
Ledamot Finanspolitiska rådet
Ledamot Nationalmuseums insynsråd

Lars O Grönstedt

Ordförande Vostok New Ventures
Ordförande Vostok Emerging Finance
Ordförande East Capital Explorer
Ordförande Scypho Group
Ordförande Realcap Ventures
Fullmäktiges talman Trygg-Stiftelsen
Ledamot Resolutionsdelegationen

Rikard Forslid

Ledamot i Nationalekonomiska institutionens styrelse

Ann-Christine Lindeblad

Vice ordförande SwedSec AB:s disciplinnämnd
Ordförande Nämnden för brottsskadeersättning
Ordförande styrelserna för Carnegiestiftelsen och Edvard Roséns stiftelse
Vice ordförande Stockholmsbörsens disciplinnämnd
Ledamot AktieTorgets disciplinkommitté
Ledamot Aktiemarknadsnämnden

Stefan Lundgren

Ordförande Nämnden för Läkemedelsförmåner vid Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV)

Marika Rindborg Holmgren

Styrelseordförande Rindborg & Rindborg Advokatbyrå
Styrelseledamot Lagercrantz Group AB (publ)
Styrelseledamot Karin Sandqvist Stiftelse för resestipendier och forskning inom området ögonsjukdomar

Helena Thunander Holmstedt

Styrelseledamot FOI
Styrelseledamot Danderyds Sjukhus AB
Styrelseledamot Stiftelsen Clara
Styrelseledamot Södersjukhuset AB
Styrelseledamot Södertälje sjukhus AB

Bo Becker (ledamot till och med 29 februari 2016)

Inga övriga uppdrag

**Riksgäldskontorets styrelse har vid sammanträde den 17 februari 2017
beslutat avge denna årsredovisning**

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat
samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Vi bedömer vidare att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

YVONNE GUSTAFSSON
Ordförande

LARS O GRÖNSTEDT
Vice ordförande

RIKARD FORSLID

HANS LINDBLAD

ANN-CHRISTINE LINDEBLAD

MARIKA RINDBORG HOLMGREN

HELENA THUNANDER HOLMSTEDT

Ordlista

Anslag = De pengar som en statlig myndighet får för att driva sin verksamhet.

Asiatiska utvecklingsbanken (Asian Development Bank, ADB) = En multilateral utvecklingsbank med 67 medlemmar som främjar ekonomisk tillväxt och samarbete i Asien och Oceanien. Sverige är medlem sedan starten 1966.

Bankunionen = Bankunionen innebär att Europeiska centralbanken (ECB) har fått i uppdrag att övervaka och kontrollera bankerna i euroländerna. ECB utövar direkt tillsyn över de största bankerna, medan nationella myndigheter sköter tillsynen över de mindre bankerna i nära samarbete med ECB. Bankunionen omfattar euroländerna, men andra EU-länder kan ansluta sig om de vill. Sverige har inte anslutit sig.

Commercial paper = Certifikat med löptider på vanligen upp till ett år som Riksgälden använder för upplåning i utländsk valuta.

Derivatinstrument = Finansiell tillgång vars värde är beroende av värdet på en annan tillgång. De vanligaste derivatinstrumenten är optioner, terminer och swappar.

Europeiska bankmyndigheten (Eba) = Eba är den myndighet inom EU som bland annat upprättar gemensamma regleringsstandarder för finansiella institut.

Finansiella Sektorns Privat-Offentliga Samverkansgrupp (FSPOS) = Ett frivilligt samverkansforum med syfte att stärka robustheten lokalt, regionalt och nationellt inom Sveriges finansiella sektor.

Förväntad förlust = Ett kostnadsmått som beräknas med utgångspunkt i den uppskattade sannolikheten för att en garanti- eller låntagare inte fullgör sina förpliktelser samt den bedömda storleken på förlusten om detta sker.

Låneram = Ett lånelöfte i form av en ram för hur mycket pengar en myndighet eller ett bolag får låna i Riksgälden. Låneramen bestäms av riksdagen eller regeringen.

Nominell obligation = En obligation som ger ett förutbestämt belopp i kronor vid löptidens slut. Nominella statsobligationer ger dessutom en årlig fixerad räntebetalning, en kupongränta.

Obligation = Löpande (överlåtelsebar) skuldförbindelse som ger en eller flera utbetalningar av avtalade belopp. De avtalade beloppen kan vara fixerade i kronor eller beroende på någon faktor, till exempel inflation (se realobligation). Vissa obligationer har flera utbetalningar i form av återkommande räntebetalningar och kallas då kupongobligationer. En obligation utan räntebetalningar kallas nollkupongobligation.

Ramavtal = Ett avtal som ingås mellan en eller flera upphandlande myndigheter och en eller flera leverantörer i syfte att fastställa villkoren för senare tilldelning av kontrakt (avrop) under en given tidsperiod.

Realobligation = En obligation som utöver fast realränta ger innehavaren ersättning för inflationen under löptiden. Det innebär att eventuell inflation inte urholkar obligationens värde.

Reservering = Belopp som reserveras (avsätts) i balansräkningen för att täcka förväntade förluster i framtiden.

Royaltylån = Lån med villkor om att låntagaren endast under vissa förutsättningar är skyldig att återbetala lånet och där återbetalningen kan uppgå till ett belopp som överstiger utbetalt belopp (plus eventuell ränta).

Rådet för finansiell stabilitet (Financial Stability Board, FSB) = Internationell nämnd som samordnar arbete mellan nationella myndigheter och internationella regleringsorgan inom området finansiell stabilitet.

Samverkansområdet Ekonomisk säkerhet (SOES) = Samverkansgrupp med åtta myndigheter som verkar för att stärka ansvariga aktörers förmåga att förebygga och hantera händelser som innebär störningar i samhällsviktiga betalningsflöden.

Statsobligationer = Samlingsbegrepp för de obligationer som Riksgälden ger ut på obligationsmarknaden. Det finns både reala och nominella obligationer.

Statsskuldväxel = Ett kortfristigt statspapper utan räntebetalningar under löptiden. Avkastningen utgörs av skillnaden mellan slutbetalningen och det pris som statsskuldväxeln köpts till.

Swapp = Avtal mellan två parter om att byta betalningar med varandra under en avtalad tid. Det kan vara att byta räntebetalningar under en given löptid, till exempel byte av fast ränta mot rörlig ränta.

Underkurs = En obligation handlas till underkurs när obligationens pris är lägre än det nominella beloppet. Det händer när marknadsräntan är högre än obligationens fastställda ränta (kupongränta). För överkurs gäller omvända förhållanden.

Value-at-Risk = Riskmått som uppskattar framtida förluster givet viss sannolikhet och under en bestämd tid. Måttet kan exempelvis säga att det är 5 procents sannolikhet att förlusten från i dag till i morgon blir 50 miljoner kronor eller större.

Publikationer

Riksgälden ger varje år ut ett flertal publikationer. På Riksgäldens webbplats (www.riksgalden.se) kan bland annat nedanstående publikationer laddas ned i fulltext.

Fokusrapporter ▪ Analys och genomgång av olika sakfrågor inom Riksgäldens verksamhetsområden. Ambitionen är att öka förståelsen för verksamhetens inriktning liksom att bidra till ökad diskussion. Publiceras löpande under året.

Föreskrifter ▪ Riksgälden utfärdar föreskrifter rörande vissa frågor inom Riksgäldens ansvarsområden. Dessa publiceras i Riksgäldens författningssamling (RGKFS). Föreskrifter är bindande regler för enskilda och myndigheter. Riksgälden kan också utfärda allmänna råd inom Riksgäldens ansvarsområden. Allmänna råd är, till skillnad från föreskrifter, inte bindande för myndigheter eller enskilda. Allmänna råd är generella rekommendationer om tillämpningen av en författning som anger hur någon kan eller bör handla i ett visst hänseende

Statsskuldens förvaltning - Förslag till riktlinjer ▪ Varje år bestämmer regeringen riktlinjer som styr hur Riksgälden ska förvalta och finansiera statsskulden. Riksgälden lämnar förslag till riktlinjernas utformning. Riktlinjerna styr vilken löptid skulden ska ha och hur Riksgälden ska fördela skulden mellan olika sorters lån för att ge rätt avvägning mellan kostnader och risk. De är också utgångspunkten i utvärderingen av förvaltningen.

Miljöledningsrapport ▪ Enligt Förordningen (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter lämnas en rapport årligen till Finansdepartementet och Naturvårdsverket. Miljöledningsrapporten beskriver Riksgäldens miljöledningssystem och miljöprestanda för områdena tjänsteresor, energianvändning och miljökrav i upphandlingar. Rapporten utgör underlag till Naturvårdsverkets utvärdering och rankning av miljöarbetet på Riksgälden.

Rapporter som bidrar till finansiell stabilitet ▪ Redogörelser för Riksgäldens frågor och åtgärder som bidrar till att stabiliteten upprätthålls i det finansiella systemet.

Statens garantier och utlåning – en riskanalys ▪ Lämnas årligen till Finansdepartementet. En riskanalys av statens samlade garantier och utlåning som görs i samverkan med Exportkreditnämnden, Centrala studiestödsnämnden, Boverket och Sida. Rapporten syftar till en ökad öppenhet och tydlighet kring statens garanti- och utlåningsportfölj.

Statsupplåning, prognos och analys ▪ Utkommer tre gånger per år och innehåller Riksgäldens prognoser för statens budgetsaldo (nettolånebehov) och upplåning.

Sveriges statsskuld ▪ Månadsvis sammanställning över statsskuldens utveckling som ingår i Sveriges officiella statistik.

Underlag för utvärdering av statsskuldens förvaltning ▪ Regeringen utvärderar statens upplåning och skuldförvaltning vartannat år. Riksgälden lämnar underlag till utvärderingen. Utgångspunkten för utvärderingen är det av riksdagen beslutade målet för statsskuldspolitiken att statens skuld ska förvaltas så att kostnaden för skulden långsiktigt minimeras samtidigt som risken i förvaltningen beaktas, samt att förvaltningen ska ske inom ramen för de krav penningpolitiken ställer.

Årsredovisning och delårsrapport ▪ Beskriver Riksgäldens verksamhet under den gångna perioden. Årsredovisningen innehåller bokslutet för året.

riksgalden.se

Besöksadress: Jakobsbergsgatan 13 ▪ Postadress: SE-103 74 Stockholm ▪ Telefon: 08 613 45 00
Fax: 08 21 21 63 ▪ E-post: riksgalden@riksgalden.se ▪ Internet: www.riksgalden.se

